

Мирас®
Университеті

Анықтама бойынша қабылдау
тестілеу бағдарламасы
6B01701 - "Шет тілі: екі шет
тілі"

Университет «Мирас»

Сектор _иностранных языков

«УТВЕРЖДАЮ»

Председатель рабочей группы по
реализации эксперимента для апробации
новых образовательных технологий и
программ

Даниярсова А.Б.-П.

(подпись)

(Ф.И.О.)

21 августа 2023 г.

ПРОГРАММА
вступительных испытаний

6B01701
(номер ОП)

«

Иностранный язык: два иностранных языка

»

(наименование ОП)

Рассмотрена и утверждена на заседании рабочей группы по реализации эксперимента для
апробации новых образовательных технологий и программ
Протокол № 2 от « 21 » августа 2023 г.

Шымкент, 2023 г.

Программа вступительных испытаний составлена на основании программ учебных дисциплин, входящих в образовательную программу ОП 6В01701 – «Иностранный язык: два иностранных языка»

Программу подготовили: к.ф.н., асс.профессор Тасанбаева З.Р.магистр, старший преподаватель Каприелова А.С.

Менеджер сектора Абдулина Д.С.

1. Терминдер мен анықтамалар

1. *Бакалавриат* – білім беру бағдарламалары тиісті мамандық бойынша "бакалавр" дәрежесін бере отырып, кадрлар даярлауға бағытталған жоғары білім;
2. Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты;
3. *Білім беру бағдарламасы*-оқытудың мақсаттарын, нәтижелері мен мазмұнын, білім беру процесін ұйымдастыруды, оларды іске асыру тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау өлшемдерін қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының бірыңғай кешені;
4. *Білім алушылардың оқу жетістіктері* – білім алу процесінде алған және жеке тұлғаның қол жеткізілген даму деңгейін көрсететін білім алушылардың білімі, іскерліктері, дағдылары мен құзыреттері.

2. Нормативтік құжаттар

6В01701 – "Шет тілі: екі шет тілі" ББ бойынша түсу сынақтарының бағдарламасы мынадай нормативтік-құқықтық актілер негізінде әзірленді:

1. "Мирас" университетін эксперименттік алаң ретінде белгілеу туралы " ХҚКО-ның 2023 жылғы 16 тамыздағы №406 бұйрығы;
2. "Білім туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы (өзгерістермен және толықтырулармен);
3. "Мирас" университетінің Академиялық саясаты.

3. Жалпы ережелер

1. Түсу сынақтары тізімдемеге енгізілген пәндердің жұмыс оқу бағдарламалары негізінде әзірленген осы бағдарлама шеңберінде өткізіледі.

2. Білім беру саласы бойынша түсу сынақтары 6В 01 Педагогикалық Ғылымдар тестілеу түрінде өткізіледі.

4. Қабылдау сынақтарының нәтижелері "Мирас" университетінің академиялық саясатына сәйкес бағаланады.

5. Қабылдау сынақтарының нәтижелері "Мирас" университетінің академиялық саясатына сәйкес жарияланады.

4. 6В01701 ББ білім беру бағдарламасының негізгі құзыреттері – "Шет тілі: екі шет тілі"

Кәсіби құзыреттер (КҚ):

1-КҚ Сөйлеу құзыреттілігі

- Коммуникативтік-сөйлеу қызметінің барлық түрлері мен түрлерінде тілдік материалды дұрыс және орынды пайдалану (Базалық шет тілі – С2 деңгейінде; екінші шет тілі – С1 деңгейінде).

- Диалогта да, монолог түрінде де дұрыс, еркін және динамикалық сөйлеу қабілеті; естілетін және оқылатын сөйлеуді түсіну, оның ішінде кез-келген функционалды стильде сөйлеу және түсіну қабілеті.

- Ағылшын тілінде келіссөздер жүргізу және презентациялар жасау мүмкіндігі.

- Біліктілік емтиханына дайындық (TOEFL, IELTS, мұнда).

2-КҚ Дидактикалық құзыреттілік

- Өртүрлі жас санаттарындағы білім алушыларға шет тілін оқыту әдістемесінің теориялық негіздерін білу.

- Оқушылардың мәдениетаралық қарым-қатынас құралы ретінде шет тілін меңгеру қабілетін дамытуға бағытталған кәсіби қызметті психологиялық және әдістемелік тұрғыдан дұрыс жүзеге асыру.
- Шынайы лингвомәдени және әлеуметтік-мәдени бағдарланған оқу материалдарын таңдай білу.
- Мәдениетаралық қарым-қатынас құралы ретінде шет тілін меңгеруге қызығушылықты қалыптастыру және ынталандыру.

3-КҚ Оқу-тәрбие құзыреті

- Оқу процесін ұйымдастыру қабілеті, оны сипаттайтын екі негізгі белгіні ескере отырып, сабақты дұрыс құру тәжірибесін қолдану: оқушылардың жұмысын ұйымдастырудың негізгі міндеті мен формасы.
- Шет тілін оқытудың тәрбиелік мәнін білу және оқу процесінде тәрбие жұмысын жүргізе білу.
- Шет тілі бойынша сыныптан тыс жұмыстың барлық түрлерін жүргізу қабілеті.
- Жүйелілік, кешенділік және сабақтастық қағидаттарын ескере отырып, сыныптан тыс тәрбие жұмысын жоспарлау.
- Өз пәні бойынша сыныптан тыс жұмыстың оңтайлы формалары мен әдістерін таңдау және қолдану мүмкіндігі.
- Оқушылар ұжымымен, осы сыныпта жұмыс істейтін мұғалімдермен, ата-аналармен педагогикалық өзара іс-қимыл жасай білу.

4-КҚ Академическая компетенция

- Білімді құрылымдау, жүйелеу және оларды әртүрлі тәсілдермен ұсыну қабілеті.
- Лингвистикалық ғылыми зерттеу және сипаттау әдістемесі мен әдістемесін меңгеру.
- Ықтимал интерференцияны немесе тасымалдауды болжау үшін салыстырылатын тілдердің сәйкес ішкі жүйелеріндегі ұқсастықтар мен айырмашылықтарды анықтау.
- Кәсіби қызметті жүзеге асыру және магистратурада білім алуды жалғастыру, сондай-ақ көшбасшылық қасиеттерді дамыту үшін қажетті жаңа білім мен дағдыларды игеру дағдыларын меңгеру.
- Өмір бойы оқи білу, біліктілігін арттыру.

5-КҚ Қалыптастырушы (кәсіби) құзырет

- Жүйелік және салыстырмалы талдау әдістерін меңгеру.
- Сыни ойлауды қалыптастыру.
- Жобалау және болжау дағдыларын меңгеру.
- Командада жұмыс істей білу.
- Жаңа жағдайларға бейімделу мүмкіндігі.
- Педагогикалық шындықты жүйелі ойлау және тұтас қабылдау қабілеті.

6-КҚ Зерттеу құзыреті

- Оқу процесінің нәтижелерін анықтайтын негізгі факторларды бөліп көрсете білу.
- Қол жеткізілген және тиісті нәрсені байланыстыра білу, оның даму перспективасын белгілі бір тұжырымдамалық негізде болжай білу.
- Танымның әмбебап жалпы ғылыми әдістерін меңгеру (талдау, синтез, индукция, дедукция, ұқсастық, гипотеза, модельдеу және т.б.).
- Қарапайым әдістемелік эксперименттерді, өзінің кәсіби қызметін жоспарлау және жүргізу.
- Шет тілдерін оқыту әдістемесі саласында эксперименттік-зерттеу жұмысының оң нәтижелерін енгізе білу.

7-КҚ Бақылау құзыреті

- Педагогикалық менеджмент саласындағы білімді, педагогикалық мониторингті жүзеге асыру дағдылары мен дағдыларын меңгеру.
- Педагогикалық өлшеу индикаторларының жүйесін әзірлеу, бақылау-бағалау материалын әзірлеу, алынған нәтижелерді түсіндіру, барабар өзін-өзі бағалау мен өзін-өзі бақылауға, әділдік пен объективтілікке ұмтылу қабілеті.
- Психологиялық-педагогикалық диагностика, талдау және синтез негізінде кешенді педагогикалық мониторингті жүйелеу қабілеті.

ENGLISH

Примерный перечень тестовых вопросов

1. Choose the correct words.

1. She sang more _____ than ever.

- A) Beautifully
- B) Beautiful

2. People who work _____ are the _____.

- A) The hardest, the most successful
- B) Less hard, successfully
- C) Less hard, the most successful
- D) The hardest, successfully

3. The children played _____ while their parents were chatting _____.

- A) Noisily, happily
- B) Noisy, happy
- C) Noisy happily
- D) Noisily, happy

4. I'm _____ now.

- A) Less optimistic
- B) Optimistically

5. He did _____ in the exam. He got the _____.

- A) Well, best results
- B) Well, the better

- C) Good, the best results
- D) Good, the better

6. The police officer _____ the driver to get out of his car.

- A) Ordered
- B) Refused

7. He _____ that he had taken the wallet.

- A) Admitted
- B) Complained

8. I _____ her to join us for a coffee.

- A) Invited
- B) Ordered

9. He _____ me that he wasn't lying.

- A) Convinced
- B) Insisted

10. They _____ to help me, so I did it myself.

- A) Refused
- B) Agreed

11. I don't like the actor in that film. He's really _____.

- A) Annoying.
- B) Annoy

12. I fell over in class. It was so _____.

- A) Embarrassing.
- B) Embarrassed

SCORE: 12

2. Complete the sentences with correct tense of the words.

1. My grandfather _____ stamps when he was young. He sold them for a lot of money a few years ago.

- A) Collected
- B) Collects
- C) Was collecting
- D) Is collecting

2. I really like _____ short stories. I tell them to my younger brother and sister.

- A) Writing
- B) Wrote
- C) Is writing
- D) Writes

3. My friends and I often _____ music. We all play instruments and write songs.

- A) Make
- B) Is making
- C) Makes
- D) Made

4. When we're on a long journey, my sister and I usually _____ puzzles.

- A) Do
- B) Does
- C) Did
- D) Were doing

5. That dress is really unusual. Did you _____ it yourself?

- A) Make
- B) Made
- C) Makes
- D) Is making

6. I'd like to learn how to _____ woodwork. I think it must be great to be creative.

- A) Do
- B) Does
- C) Did
- D) Is doing

7. If I _____ your jacket, I _____ you. (find / ring)

- A) Find, will ring
- B) Will find, will ring
- C) Will find, ring

8. _____ You _____ with me if I _____ the tickets? (come / buy)

- A) Will, come, buy
- B) Do, come, will buy
- C) Will, come, will buy

9. I _____ to the party unless you _____ to go. (not go / decide)

- A) Will not go, decide
- B) Will not go, will decide

C) Do not go, will decide

10. I _____ this cd unless it _____ in the sale. (not buy / be)

A) Will not buy, is

B) Will not buy, will be

C) Do not buy, will be

11. If she _____ the election, she _____ the environmental laws. (win / change)

A) Wins, will change

B) Will win, will change

C) Will win, changes

12. The minister _____ to you unless you _____ her your email address. (not reply / send)

A) Will not reply, send

B) Does not reply, will send

C) Will not reply, will send

SCORE: 12

3. Read the interview summary. Match paragraphs a–e with interview questions 1–5.

1. What are your special memories?

A) His special memories were of lazy evenings outdoors with his friends during the long hot summer of '76. It was so dry that there wasn't enough water and some houses had their supply cut off!

B) Steve was into bands like Led Zeppelin, Queen and Pink Floyd. He remembers that the Beatles were breaking up then. There weren't any CDs in those days. People played vinyl records on big record players.

C) Steve and his friends used to ride bikes and spend time at each other's homes. There were no video games, so he used to read a lot of books!

D) Fashion was fun and very colorful. Trousers with wide bottoms were trendy and skirts were all different lengths. It was fashionable for both girls and guys to have long hair.

E) There was a lot less technology in those days. People didn't have mobile phones and they didn't text. They didn't have the internet either, so when he wanted to research something for school, he had to go to the library!

2. What was different in the seventies?

A) There was a lot less technology in those days. People didn't have mobile phones and they didn't text. They didn't have the internet either, so when he wanted to research something for school, he had to go to the library!

B) Steve was into bands like Led Zeppelin, Queen and Pink Floyd. He remembers that the Beatles were breaking up then. There weren't any CDs in those days. People played vinyl records on big record players.

- C) Steve and his friends used to ride bikes and spend time at each other's homes. There were no video games, so he used to read a lot of books!
- D) Fashion was fun and very colorful. Trousers with wide bottoms were trendy and skirts were all different lengths. It was fashionable for both girls and guys to have long hair.
- E) his special memories were of lazy evenings outdoors with his friends during the long hot summer of '76. It was so dry that there wasn't enough water and some houses had their supply cut off!

3. What did teenagers wear then?

- A) Fashion was fun and very colorful. Trousers with wide bottoms were trendy and skirts were all different lengths. It was fashionable for both girls and guys to have long hair.
- B) Steve was into bands like led zeppelin, queen and Pink Floyd. He remembers that the Beatles were breaking up then. There weren't any CDS in those days. People played vinyl records on big record players.
- C) Steve and his friends used to ride bikes and spend time at each other's homes. There were no video games, so he used to read a lot of books!
- D) There was a lot less technology in those days. People didn't have mobile phones and they didn't text. They didn't have the internet either, so when he wanted to research something for school, he had to go to the library!
- E) His special memories were of lazy evenings outdoors with his friends during the long hot summer of '76. It was so dry that there wasn't enough water and some houses had their supply cut off!

4. What music did you like?

- A) Steve was into bands like led zeppelin, queen and Pink Floyd. He remembers that the Beatles were breaking up then. There weren't any CDS in those days. People played vinyl records on big record players.
- B) There was a lot less technology in those days. People didn't have mobile phones and they didn't text. They didn't have the internet either, so when he wanted to research something for school, he had to go to the library!
- C) Steve and his friends used to ride bikes and spend time at each other's homes. There were no video games, so he used to read a lot of books!
- D) Fashion was fun and very colorful. Trousers with wide bottoms were trendy and skirts were all different lengths. It was fashionable for both girls and guys to have long hair.
- E) His special memories were of lazy evenings outdoors with his friends during the long hot summer of '76. It was so dry that there wasn't enough water and some houses had their supply cut off!

5. What did you do in your free time?

- A) Steve and his friends used to ride bikes and spend time at each other's homes. There were no video games, so he used to read a lot of books!
- B) Steve was into bands like led zeppelin, queen and Pink Floyd. He remembers that the Beatles were breaking up then. There weren't any CDS in those days. People played vinyl records on big record players.
- C) There was a lot less technology in those days. People didn't have mobile phones and they didn't text. They didn't have the internet either, so when he wanted to research something for school, he had to go to the library!
- D) Fashion was fun and very colorful. Trousers with wide bottoms were trendy and skirts were all different lengths. It was fashionable for both girls and guys to have long hair.

E) His special memories were of lazy evenings outdoors with his friends during the long hot summer of '76. It was so dry that there wasn't enough water and some houses had their supply cut off!

SCORE: 5

4. Complete the dialogue with the correct words.

1. Lucy: is something _____, Phil? You look upset.

- A) Wrong
- B) So
- C) Were
- D) Let
- E) Wish
- F) Not

2. Phil: it's my science project. I _____ my little brother use my computer and he deleted the file.

- A) Let
- B) So
- C) Were
- D) Wrong
- E) Wish
- F) Not

3. Lucy: you mean Adam deleted your science project?

Phil: I'm afraid _____. I _____ I hadn't let him use the computer.

- a) So, wish
- B) So wrong
- C) Not, were
- D) Let, wish
- E) So wish
- F) Not, wrong

4. Lucy: didn't you make a copy?

Phil: I'm afraid _____. I've told Mr. Butler. I've got until next Monday to redo it.

- A) Not
- B) So
- C) Were
- D) Let
- E) Wish
- F) Wrong

5. Lucy: If I _____ you, I'd make Adam do it!

- A) Were
- B) So
- C) Wrong

- D) Let
- E) Wish
- F) Not

SCORE: 5

5. Read the webpage. Match headings 1–4 with sections a–d.

1-Learning and skills

A) The organization trains volunteers, community groups and other organizations, delivering a wide range of opportunities to learn and develop skills through non-accredited and accredited training courses. There is a range of programmes that offer people a chance to learn more about their natural environment and take part in scientific research and surveying.

B) The organization delivers practical volunteering programmes, providing people with everything they need to play an active role in creating, protecting and improving green spaces. Volunteers work on a wide range of wildlife habitats including woodlands, hedgerows, grassland, waterways and wetlands.

C) The organization brings residents and experts together and provides the practical expertise, resources and training they need to take part in a wide range of activities and projects. They take a local approach, working with people and communities to co-design solutions that meet local needs.

D) A wide range of outdoor activities provide opportunities to improve physical and mental health through physical activity and social interaction. Volunteers are led through a warm-up in preparation for a range of light to vigorous activities to suit all abilities, and a cool-down before heading off for the rest of their day.

2- Environment

A) The organization delivers practical volunteering programmes, providing people with everything they need to play an active role in creating, protecting and improving green spaces. Volunteers work on a wide range of wildlife habitats including woodlands, hedgerows, grassland, waterways and wetlands.

B) A wide range of outdoor activities provide opportunities to improve physical and mental health through physical activity and social interaction. Volunteers are led through a warm-up in preparation for a range of light to vigorous activities to suit all abilities, and a cool-down before heading off for the rest of their day.

C) THE organization brings residents and experts together and provides the practical expertise, resources and training they need to take part in a wide range of activities and projects. They take a local approach, working with people and communities to co-design solutions that meet local needs.

D) The organization trains volunteers, community groups and other organizations, delivering a wide range of opportunities to learn and develop skills through non-accredited and accredited training courses. There is a range of programmes that offer people a chance to learn more about their natural environment and take part in scientific research and surveying.

3- Community

A) The organization brings residents and experts together and provides the practical expertise, resources and training they need to take part in a wide range of activities and projects. They take a local approach, working with people and communities to co-design solutions that meet local needs.

B) A wide range of outdoor activities provide opportunities to improve physical and mental health through physical activity and social interaction. Volunteers are led through a warm-up in preparation for a range of light to vigorous activities to suit all abilities, and a cool-down before heading off for the rest of their day.

C) The organization delivers practical volunteering programmes, providing people with everything they need to play an active role in creating, protecting and improving green spaces. Volunteers work on a wide range of wildlife habitats including woodlands, hedgerows, grassland, waterways and wetlands.

D) The organization trains volunteers, community groups and other organizations, delivering a wide range of opportunities to learn and develop skills through non-accredited and accredited training courses. There is a range of programmes that offer people a chance to learn more about their natural environment and take part in scientific research and surveying.

4 Health and well-being

A) A wide range of outdoor activities provide opportunities to improve physical and mental health through physical activity and social interaction. Volunteers are led through a warm-up in preparation for a range of light to vigorous activities to suit all abilities, and a cool-down before heading off for the rest of their day.

B) The organization delivers practical volunteering programmes, providing people with everything they need to play an active role in creating, protecting and improving green spaces. Volunteers work on a wide range of wildlife habitats including woodlands, hedgerows, grassland, waterways and wetlands.

C) The organization brings residents and experts together and provides the practical expertise, resources and training they need to take part in a wide range of activities and projects. They take a local approach, working with people and communities to co-design solutions that meet local needs.

D) The organization trains volunteers, community groups and other organizations, delivering a wide range of opportunities to learn and develop skills through non-accredited and accredited training courses. There is a range of programmes that offer people a chance to learn more about their natural environment and take part in scientific research and surveying.

SCORE: 4

6. Complete the sentences with the verbs.

1. Why did you _____ your promise?

- A) Break
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend

- J) Tell
- K) Do

2. She really _____ my feelings.

- A) Hurt
- B) Tell
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- J) Break
- K) Do

3. You should always _____ the truth.

- A) Tell
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- f) Pretend
- J) Break
- K) Do

4. You shouldn't _____ guilty. It wasn't your fault.

- A) Feel
- B) Hurt
- C) Make
- D) Tell
- E) Keep
- F) Pretend
- J) Break
- K) Do

5. I wish they'd _____ quiet.

- A) Keep
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Tell
- F) Pretend
- J) Break
- K) Do

6. My mum is very strict – if I _____ something wrong, she stops my pocket money.

- A) Do
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- J) Break
- K) Tell

7. Giles doesn't __ a good excuse when he forgets his homework.

- A) Make
- B) Hurt
- C) Tell
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- J) Break
- K) Do

8. Don't _____ to be happy if you aren't.

- A) Pretend
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Tell
- J) Break
- K) Do

SCORE: 8

7. Choose the correct answers

1. It would be great if you could clear the table.

- A) OK, I'll do it right away.
- B) Why you ask me?
- C) I'm not agree.

2. Would you mind not saying anything?

- A) OK. I can't keep quiet.
- B) No, I would.
- C) I'm mind it.

3. I was wondering if you've seen Phil.

- A) No, I haven't.
- B) Yes, OK.
- C) No, I hasn't.

4. I heard you went to a party last night.

- A) Who told you that?
- B) Honestly, I'm going to the party.
- C) Are you going to the party?

5. Could you tell me where the post office is?

- A) Yes, it's in West Street.
- B) That's OK.
- C) Why did you ask?

6. How come you didn't tell me about the party?

- A) Because I was only there for an hour.
- B) But I heard that you were at a party.
- C) Because I 'm going there for an hour.

7. Do you like his hairstyle?

- A) No, it doesn't suit him.
- B) No, it wouldn't.
- C) It looks like it.

8. She's dyed her hair green!

- A) I think it looks cool.
- B) It really suits you.
- C) It doesn't fit her.

9. Those shoes really suit you.

- A) I'll take them then.
- B) Why do you ask?
- C) Yes, it suits her.

10. Can I try this on, please?

- A) Yes, sure.
- B) I don't agree.
- C) That's OK.

11. It isn't too short, is it?

- A) No, I don't think so.
- B) I'm sure.
- C) I don't like it.

12. Those piercings look really cool, don't they?

- A) No, they look awful!
- B) They aren't fit him.

C) Yes, they are.

SCORE: 12

8. Put the words in order to make sentences and questions.

1. Will / what / be / you / at 6 p.m. / tomorrow / doing / ?

- A) What will you be doing tomorrow at 6 p.m.?
- B) What you will be doing tomorrow at 6 p.m.?
- C) What will be doing you tomorrow at 6 p.m.?

2.to / the author / will / sign / books / be / the / visiting / Friday / bookshop / on

- A) Will the author be visiting the bookshop on Friday to sign books?
- B) The author will be visiting the bookshop on Friday to sign books?
- C) Will be the author visiting the bookshop on Friday to sign books?

3. Leaving / morning / we / early / be / won't / tomorrow / . It's the weekend.

- A) We won't be leaving early tomorrow morning. It's the weekend.
- B) We be won't leaving early tomorrow morning. It's the weekend.
- C) We won't be leaving tomorrow morning early. It's the weekend.

4.you're / where / London / will / staying / you / while / in / be / ?

- A) Where will you be staying while you're in London?
- B) Where will be you staying while you're in London?
- C) Where you will be staying while you're in London?

5.this / house / I / be / grandparents' / staying / won't / at / summer / my

- A) I won't be staying at my grandparents' house this summer.
- B) I won't be staying this summer at my grandparents' house.
- C) I won't be staying at my grandparents' house this summer.

6.will / camping / weekend / we / maybe / go / this

- A) Maybe we will go camping this weekend.
- B) We will go maybe camping this weekend.
- C) We will go camping maybe this weekend.

7.definitely / flights / book / will / I / the

- A) I will definitely book the flights.
- B) I definitely will book the flights.
- C) I will definitely the flights book.

8.will / next / weather / be / perhaps / the / better /week

- A) Perhaps the weather will be better next week.
- B) The weather will perhaps be better next week.
- C) The weather will be better next week Perhaps.

9.Certainly / will / he / match / the / win

- A) He will certainly win the match.
- B) He will win the match certainly.
- C) He will win certainly the match.

10. won't / year / on / probably / holiday / go / I / this

- A) I probably won't go on holiday this year.
- B) I won't go on holiday this year probably.
- C) I won't go probably on holiday this year.

SCORE: 10

9. Complete the dialogue with the correct verb form.

1. Ainur I'm going on a writing course next week.

I've just got the timetable.

Batyr Really? That sounds interesting. Do you know what you _____ every day?

- A) Will be doing
- B) Will do
- C) Do

2. Ainur Not exactly, but I think we _____ out ideas for our books on the first day.

- A) Will be developing
- B) Will develop
- C) Develop

3. Batyr Have you got any ideas?

Ainur I have a few. I _____ them while I'm there.

- A) Will be sketching
- B) Sketching
- C) Will sketch

4. Batyr Who is going to teach on the course?

Ainur I think the teachers are all authors.

Batyr So you _____ people who know a lot about writing and publishing.

- A) Will be meeting
- B) Will meet
- C) Meet

5. Ainur That's the idea.

Batyr Fantastic. _____ you _____ on your experiences or _____ from your imagination.

- A) Will be drawing, writing
- B) Be drawing, will be writing
- C) Draw, write

6. Ainur I _____ both. I _____ other people's, too, so be careful what you tell me!

- A) Will be doing, will be drawing
- B) Will be doing, draw
- C) Will do, will be drawing

SCORE: 6

10. Read the text.

A Famous Kazakh Writer

Abai Kunanbaiuly is one of Kazakhstan's best-known writers. But he was more than that: he was a poet, translator, composer and philosopher. He was born near Semipalatinsk in the Chingis mountains in 1845, at a time when literature was becoming an important art form across the world. For his secondary education, he went to a religious school where he studied oriental classical literature. He also learned a number of languages including Russian, Arabic and Persian, and read Russian authors such as Tolstoy, Dostoyevsky, Pushkin and Turgenev. However, he left school when his father decided to train him to take over his role leading the local community and to become head of the family. Although he accepted this role to begin with, it didn't interest him, and when he was twenty-eight he decided he wanted to study literature instead.

Abai had a number of talents. He started writing poems when he was only twelve, but at first he did not sign them in his own name. In fact, the first poem he wrote in his own name was *summer*, when he was thirty-one. Like many of his poems, it was about Kazakhstan and its people. Abai also translated a number of poems from some of the great European poets, such as Goethe, Byron and Pushkin, the Russian poet. His translation of Eugene Onegin was one of fifty classic Russian works of literature he translated into Kazakh.

Before Abai, stories were passed on by one person telling others. There were no books of Kazakh stories, but Abai changed that and as a result people often call him the founder of Kazakh literature. However, his most famous work, *the book of words*, is not a fictional story but a book of his philosophical thoughts About Kazakh life, how people should behave and what makes a wise man or woman. Because of this book, and because of the role he played in the lives of his people, people remember him as a spiritual leader in Kazakhstan.

Are the sentences true or false?

1. Abai Kunanbaiuly studied Russian authors at religious school.

- A) True
- B) False

2. His father was important in the local town.

- A) True
- B) False

3. When he was twenty-eight, he changed career.

- A) False
- B) True

4. He wrote the poem *summer* when he was twelve.

- A) False
- B) True

5. He wrote fifty books in Russian.

- A) False
- B) True

6. He changed how people learned and enjoyed stories in Kazakhstan.

- A) True
- B) False

SCORE: 6

11. Complete the sentences with **who**, **which**, **where** or **whose**.

1. I'm not sure _____ pen this is.

- A) Whose
- B) Which
- C) Where
- D) Who

2. Is that the shop _____ Tom works?

- A) Where
- B) Which
- C) Who
- D) Whose

3. The police officer, _____ loved animals, returned the lost dog to its owner.

- A) Who
- B) Which
- C) Where
- D) Whose

4. Football is a sport _____ I find really boring.

- A) Which
- B) Who
- C) Where
- D) Whose

5. That's the boy _____ skateboard was stolen.

- A) Whose
- B) Which
- C) Where
- D) Who

6. Do you know the guy _____ is singing?

- A) Who
- B) Which
- C) Where
- D) Whose

7. I visited Bratislava, _____ I was born.

- A) Where
- B) Which
- C) Who
- D) Whose

8. I met a fascinating artist last night, _____ intricate paintings were imbued with emotion and depth.

- A) Whose
- B) Who
- C) Which
- D) Where

SCORE: 8

12. Choose a, b or c

1. In my opinion, she doesn't have the right _____ to be a vet.
A) Ability
B) Quality
C) Personality
2. Mrs. Porter was so fed _____ with the noise the neighbors were making, she called the police.
A) Up
B) On
C) Off
3. Susan is never late for appointments – she's the most _____ girl I know.
A) Reliable
B) Miserable
C) Ambitious
4. When Tom's parents went out for the evening, they let him _____ charge of his younger siblings.
A) In
B) With
C) To
5. I need you to give me a book by next Friday at _____.
A) Last
B) The least
C) The end
6. The film _____ a really beautiful horse called Willow.
A) Features
B) Involves
C) Concentrates
7. Our grandson _____ after both his parents he has his father's eyes but his mother's smile.
A) Takes
B) Shows
C) Looks
8. Guess who I _____ the other day!
A) Ran into
B) Showed out
C) Tried out
9. I don't know how to deal _____ the situation. Any ideas?
A) With
B) At
C) By

10. I'm going to work for my dad in the summer to _____ some work experience.

- A) Gain
- B) Win
- C) Achieve

11. _____ me a line sometime. I really want to find out about your new school.

- A) Drop
- B) Give
- C) Send

12. Jack and I are really enthusiastic _____ our trip to Astana.

- A) About
- B) For
- C) With

SCORE: 12

1 Choose the right variant

1. Which sentence is correct?

- a) My car is faster than yours.
- b) My car is the most faster.
- c) My car is fastly than yours.
- d) My car is more fast than yours.
- e) My car is fast than yours.

2. Choose the correct form:

This book is _____ than that one.

- a) better
- b) more good
- c) gooder
- d) best
- e) the most good

3. Complete the sentence:

Today is the _____ day of the year.

- a) coldest
- b) colder
- c) most cold
- d) the most colder
- e) cold

4. Which adjective is in the comparative form?

- a) taller
- b) tallest

- c) tall
- d) the tall
- e) more tall

5. Choose the correct sentence:

- a) She is more beautiful than her sister.
- b) She is the more beautiful girl in the class.
- c) She is the beautifulest girl in the class.
- d) She is beautifuller than her sister.
- e) She is most beautiful than her sister.

6. Choose the correct sentence:

- a) This exam is more difficult than the last one.
- b) This exam is difficulter than the last one.
- c) This exam is most difficult than the last one.
- d) This exam is difficult than the last one.
- e) This exam is the more difficult than the last one.

7. Complete the sentence:

Of all the runners, John was the _____.

- a) fastest
- b) faster
- c) the more fast
- d) more faster

8. Choose the correct form of the adjective:

This hotel is _____ than the one we stayed at last year.

- a) more comfortable
- b) comfortabler
- c) most comfortable
- d) comfortablest
- e) the more comfortable

9. Which word correctly completes the sentence?

I think history is _____ than science.

- a) more interesting
- b) interestinger
- c) the most interesting
- d) interestinger
- e) most interesting

10. Identify the sentence with correct usage of the superlative form:

- a) She is the most intelligent student in the class.
- b) She is most intelligent student in the class.
- c) She is the intelligentest student in the class.
- d) She is the more intelligent student in the class.
- e) She is more intelligent student in the class.

SCORE: 10

2. Choose the correct word

1. Where does the adverb of frequency usually go in this sentence?

She _____ goes to the gym.

- a) always goes
- b) goes always
- c) goes to always
- d) go always
- e) always go

2. Choose the correct sentence:

- a) I never go to bed late.
- b) I to bed never go late.
- c) I go never to bed late.
- d) Never I go to bed late.
- e) I go to never bed late.

3. Which adverb shows the highest frequency?

- a) Always
- b) Rarely
- c) Never
- d) Sometimes
- e) Occasionally

4. Complete the sentence:

My parents _____ watch TV after dinner.

- a) usually
- b) neverly
- c) many
- d) sometime

5. Which two adverbs of frequency mean "not very often"?

- a) Rarely
- b) Occasionally
- c) Sometimes
- d) Never
- e) Always
- f) Usually
- g) Often

6. Choose the two grammatically correct sentences with proper word order:

- a) I usually go for a walk in the evening.
- b) We often eat dinner at 7.
- c) They always are late.
- d) He never is at home.
- e) She goes usually to the gym.
- f) Always she arrives on time.
- g) They eat sometimes pizza on Fridays.

7. Which two adverbs show the highest frequency?

- a) Always
- b) Usually
- c) Rarely
- d) Occasionally

- e) Seldom
- f) Sometimes
- g) Never

8. Choose the correct sentence:

- a) He always goes to school by bike.
- b) He goes always to school by bike.
- c) Always he goes to school by bike.
- d) He go to school always by bike.
- e) He goes to always school by bike.

9. Which adverb of frequency means "100% of the time"?

- a) Always
- b) Never
- c) Rarely
- d) Sometimes
- e) Usually

10. Where does the adverb go in this sentence?

We _____ have dinner at 7 p.m.

- a) never
- b) neverly
- c) nevers
- d) don't never
- e) didn't never

SCORE: 10

3. Choose the right variant

1. Read the text and answer the question: What do many people in England eat for a light breakfast?

English Meals

In England, people usually eat three main meals a day: breakfast, lunch, and dinner. Traditional English breakfast is quite big and may include eggs, bacon, sausages, baked beans, toast, and tea or coffee. However, many people today prefer a lighter breakfast, such as cereal or just toast. Lunch is often a quick and simple meal. Many people have sandwiches, salad, or soup. Students and workers usually take lunch around 12 or 1 p.m. Dinner is the main meal of the day and is usually eaten in the evening, between 6 and 8 p.m. It often includes meat or fish, vegetables, and sometimes dessert. Families often eat dinner together at home.

- a) Cereal or toast
- b) Eggs and sausages
- c) Fish and chips
- d) Salad
- e) Sandwiches

2. Read the text and answer the question: When do people usually eat lunch in England?

English Meals

In England, people usually eat three main meals a day: breakfast, lunch, and dinner. Traditional English breakfast is quite big and may include eggs, bacon, sausages, baked beans, toast, and tea

or coffee. However, many people today prefer a lighter breakfast, such as cereal or just toast. Lunch is often a quick and simple meal. Many people have sandwiches, salad, or soup. Students and workers usually take lunch around 12 or 1 p.m. Dinner is the main meal of the day and is usually eaten in the evening, between 6 and 8 p.m. It often includes meat or fish, vegetables, and sometimes dessert. Families often eat dinner together at home.

- a) Around 12 or 1 p.m.
- b) At 10 a.m.
- c) Between 8 and 9 a.m.
- d) At 6 p.m.
- e) After dinner

3. Read the text and answer the question: Which meal is usually the biggest and most important?

English Meals

In England, people usually eat three main meals a day: breakfast, lunch, and dinner. Traditional English breakfast is quite big and may include eggs, bacon, sausages, baked beans, toast, and tea or coffee. However, many people today prefer a lighter breakfast, such as cereal or just toast. Lunch is often a quick and simple meal. Many people have sandwiches, salad, or soup. Students and workers usually take lunch around 12 or 1 p.m. Dinner is the main meal of the day and is usually eaten in the evening, between 6 and 8 p.m. It often includes meat or fish, vegetables, and sometimes dessert. Families often eat dinner together at home.

- a) Dinner
- b) Lunch
- c) Breakfast
- d) Afternoon tea
- e) Supper

4. What do you call a place where you get on a train?

- a) Railway station
- b) Garage
- c) Bus stop
- d) Airport
- e) Taxi stand

5. Which vehicle is used for long-distance air travel?

- a) Airplane
- b) Helicopter
- c) Bicycle
- d) Subway
- e) Scooter

6. ___ is my favorite book.

- A) This
- B) Those
- C) These
- D) That
- E) Them

7. I don't like ___ shoes over there.

- A) Those
- B) That
- C) These
- D) This
- E) It

8. ___ apples in the basket are fresh.

- A) These
- B) That
- C) This
- D) Those
- E) It

9. Can you pass me ___ pen next to you?

- A) That
- B) This
- C) These
- D) Those
- E) It

10. ___ are my new headphones here on the table.

- A) These
- B) That
- C) This
- D) Those
- E) Them

SCORE: 10

4. Choose the right variant

1. ___ sugar do you take in your tea?

- A) How much
- B) How many
- C) How long
- D) How often
- E) How big

2. ___ books do you read every year?

- A) How many
- B) How much
- C) How long
- D) How far
- E) How often

3. ___ money do you need?

- A) How much
- B) How many
- C) How often
- D) How far
- E) How old

4. ___ apples are in the basket?

- A) How many
- B) How much
- C) How heavy
- D) How often
- E) How fast

5. ___ milk do we have left?

- A) How much
- B) How many
- C) How deep
- D) How long
- E) How far

6. ___ chairs are in the room?

- A) How many
- B) How much
- C) How full
- D) How tall
- E) How big

7. ___ rice should I cook?

- A) How much
- B) How many
- C) How often
- D) How far
- E) How high

8. ___ students came to class today?

- A) How many
- B) How much
- C) How big
- D) How often
- E) How old

9. ___ water is in the bottle?

- A) How much
- B) How many
- C) How soon
- D) How full
- E) How far

10. ___ pencils do you have in your bag?

- A) How many
- B) How much
- C) How big
- D) How little
- E) How tall

SCORE: 10

5. Choose the right variant

1. If I won the lottery, I ____ a new house.
A) would buy
B) could buy
C) buy
D) would have bought
E) will buy
F) am buying

2. If she studied more, she ____ better grades.
A) would get
B) could get
C) would have gotten
D) will get
E) gets
F) get

3. If we had more time, we ____ on vacation.
A) would go
B) could go
C) went
D) go
E) will go
F) are going

4. If he were taller, he ____ a basketball player.
A) would be
B) could be
C) was
D) will be
E) is
F) has been

5. If I were you, I ____ that job.
A) would take
B) could take
C) will take
D) would have taken
E) take
F) am taking

6. If I had studied harder, I ____ the exam.
A) would have passed
B) passed
C) would pass
D) pass
E) will pass

7. She ____ if she had left earlier.
A) would have arrived
B) arrived

- C) arrives
- D) would arrive
- E) is arriving

8. If we had known about the traffic, we ___ a different route.

- A) would have taken
- B) took
- C) would take
- D) take
- E) will take

9. They would have helped you if you ___ them.

- A) had asked
- B) asked
- C) ask
- D) will ask
- E) would ask

10. If he ___ more careful, he wouldn't have broken the glass.

- A) had been
- B) was
- C) is
- D) would be
- E) has been

SCORE: 10

6. Choose the correct option:

1. The verb with the similar meaning "to begin"

- A) to start
- B) to continue
- C) to end
- D) to stop
- E) to break

2. The proverb about knowledge

- A) Knowledge is power.
- B) All roads lead to Rome.
- C) East or West, home is best.
- D) Actions speak louder than words.
- E) A friend in need is a friend indeed.

3. Complete the sentence with the appropriate verb

They decided ... a new book.

- A) to write
- B) writing
- C) write
- D) wrote
- E) have written

4. The appropriate verb form in the sentence

The letter ... yesterday was very important.

- A) written

- B) writing
- C) wrote
- D) write
- E) to write

5. The right variant of sentence

- A) She is too old to drive.
- B) She too old to drive is.
- C) She is too old driving.
- D) She is enough old to drive.
- E) She is too driving old.

6. The correct preposition for the phrasal verb.

“They ran ... sugar, so they went to the store.”

- A) out of
- B) away from
- C) in for
- D) off
- E) over

7. The verb with the similar meaning "to finish"

- A) to stop
- B) to begin
- C) to play
- D) to work
- E) to plan

8. The proverb about hard work

- A) No pain, no gain.
- B) A journey of a thousand miles begins with a single step.
- C) Better late than never.
- D) A penny saved is a penny earned.
- E) Easy come, easy go.

9. Complete the sentence with the appropriate verb

She promised ... me later.

- A) to call
- B) called
- C) calling
- D) have called
- E) call

10. The appropriate verb form in the sentence

The homework ... by the student was excellent.

- A) written
- B) to write
- C) writing
- D) wrote
- E) write

SCORE: 10

7. Choose the correct option:

1. The right variant of sentence
  - A) I am too tired to walk.
  - B) I too tired am to walk.
  - C) I am tired too to walk.
  - D) I am too tired walk.
  - E) Too tired I am to walk.

2. The correct preposition for the phrasal verb "She takes care ... her younger brother."
  - A) of
  - B) on
  - C) after
  - D) with
  - E) to

3. The opposite meaning of the word "happy"
  - A) sad
  - B) angry
  - C) tired
  - D) proud
  - E) kind

4. The opposite meaning of the word "fast"
  - A) slow
  - B) strong
  - C) early
  - D) late
  - E) short

5. The opposite meaning of the word "easy"
  - A) difficult
  - B) soft
  - C) hard
  - D) smooth
  - E) light

6. The opposite meaning of the word "clean"
  - A) dirty
  - B) fresh
  - C) new
  - D) wet
  - E) dry

7. The opposite meaning of the word "light"
  - A) heavy
  - B) bright
  - C) thin
  - D) warm
  - E) dark

8. The correct form of the verb in the sentence

She ... to the gym every morning.

- A) goes
- B) going
- C) go
- D) gone
- E) went

9. The correct word order in the sentence

- A) They are playing football in the park.
- B) In the park they football are playing.
- C) Are football playing they in the park.
- D) They are playing in the park football.
- E) Football they are playing in park the.

10. Exclamatory sentence

- A) How beautiful this garden is!
- B) Where do you live?
- C) They have three cats.
- D) He is a teacher.
- E) Please open the door.

SCORE: 10

8. Choose the correct option:

1. Complete the sentence

The Eiffel Tower is located in ... .

- A) Paris
- B) Berlin
- C) London
- D) Rome
- E) Madrid

2. The correct form of the adjective

This exercise is ... than the previous one.

- A) easier
- B) easiest
- C) more easy
- D) easy
- E) most easy

3. Choose the correct sentence

- A) We can play the guitar.
- B) She cans swim fast.
- C) They can to run quickly.
- D) He can sings very well.
- E) Can he to drive a car?

4. Negative sentence

- A) I don't like loud music.
- B) Do you like tea?
- C) How old are you?
- D) Open the window, please.

E) What's your name?

5. Complete the sentence

The Statue of Liberty is located in ... .

- A) New York
- B) Los Angeles
- C) Chicago
- D) Boston
- E) Miami

6. The opposite meaning of the word "brave"

- A) scared
- B) kind
- C) strong
- D) serious
- E) proud

7. The sentence in the Future Perfect Continuous

- A) She will have been working here for five years.
- B) She has worked here for five years.
- C) She had worked here for five years.
- D) She is working here for five years.
- E) She works here for five years.

8. Suitable suffix

He is a very help... person.

- A) -ful
- B) -ness
- C) -tion
- D) -ment
- E) -ed

9. The opposite meaning of the word "difficult"

- A) easy
- B) strange
- C) hard
- D) serious
- E) boring

10. The sentence in the Present Perfect

- A) She has read the book.
- B) She reads a book every day.
- C) She had read the book.
- D) She was reading a book.
- E) She is reading the book.

SCORE: 10

9. Choose the correct option:

1. The verb with the similar meaning "to look"

- A) to watch
- B) to see
- C) to hear
- D) to smell
- E) to touch

2. The verb with the similar meaning "to help"

- A) to assist
- B) to ignore
- C) to avoid
- D) to block
- E) to push

3. The verb with the similar meaning "to help"

- A) to ignore
- B) to assist
- C) to avoid
- D) to block
- E) to push

4. The verb with the similar meaning "to talk"

- A) to speak
- B) to listen
- C) to write
- D) to read
- E) to watch

5. The verb with the similar meaning "to buy"

- A) to purchase
- B) to pay
- C) to sell
- D) to borrow
- E) to rent

6. Choose the correct reported speech sentence for: He said, "I have finished my homework."

- A) He said that he had finished his homework.
- B) He said he has finished his homework.
- C) He said he will finish his homework.
- D) He said he is finishing his homework.
- E) He said he finished his homework.

7. Choose the correct reported speech sentence for: They said, "We are going to the park."

- A) They said that they were going to the park.
- B) They said they are going to the park.
- C) They said they will go to the park.
- D) They said they go to the park.
- E) They said they have gone to the park.

8. Choose the correct reported speech sentence for: She said, "I can help you."

- A) She said that she could help me.
- B) She said she can help me.
- C) She said she will help me.

- D) She said she helps me.
- E) She said she helped me.

9. Choose the correct reported speech sentence for: He said, "I will call you tomorrow."

- A) He said that he would call me the next day.
- B) He said he will call me tomorrow.
- C) He said he calls me tomorrow.
- D) He said he called me tomorrow.
- E) He said he is calling me tomorrow.

10. Choose the correct reported speech sentence for: She said, "I am studying English."

- A) She said that she was studying English.
- B) She said she is studying English.
- C) She said she studies English.
- D) She said she has studied English.
- E) She said she studied English.

SCORE: 10

10. Choose the correct option:

1. The sentence with Complex Object

- A) We watched them build the new house.
- B) She always drinks coffee in the morning.
- C) The children are playing in the garden.
- D) He traveled to Spain last summer.
- E) I like listening to music.

2. The sentence with phrasal verb

- A) I'll warm up some soup for lunch.
- B) He plays computer games.
- C) I have got three cousins.
- D) We live in the capital of the country.
- E) I am watching TV tonight.

3. The sentence with Complex Object

- A) I saw Emur get into his car.
- B) Your friend drives very fast.
- C) Will you be going away this summer?
- D) I haven't watched TV for ages.
- E) Don't phone between 7 and 8.

4. The correct sentence in the Subjunctive Mood

- A) I wish you would listen to me.
- B) Sam always knows how to realize his wishes.
- C) My brother has a wish to become a policeman.
- D) Wish a lot, and you can get something at least.
- E) Give my best wishes to your Mom.

5. The sentence with phrasal verb
A) She looked after her little brother all afternoon.
B) The cat is sleeping on the sofa.
C) They visited the museum yesterday.
D) We have two dogs and one cat.
E) I read a book every evening.

6. The sentence with phrasal verb
A) They set off early in the morning.
B) The sun shines brightly today.
C) I am learning English at school.
D) We bought a new car last week.
E) She sings beautifully.

7. The correct sentence in the Subjunctive Mood
A) If I were you, I would take that opportunity.
B) He goes to school every day.
C) She loves to read books.
D) We have been friends for years.
E) They are playing football now.

8. The correct sentence in the Subjunctive Mood
A) It is important that he be on time tomorrow.
B) I visited my grandparents last weekend.
C) She likes to travel during the summer.
D) We will have a party next Saturday.
E) He studies English every day.

9. The sentence with Complex Object
A) I heard Anna sing a beautiful song.
B) They usually play football on Sundays.
C) She is reading a new novel now.
D) We went to the cinema last night.
E) He often cooks dinner for his family.

10. The sentence with Complex Object
A) We watched them build the new house.
B) She always drinks coffee in the morning.
C) The children are playing in the garden.
D) He traveled to Spain last summer.
E) I like listening to music.

1. Choose the correct words.

1. She speaks English very _____.
A) Good
B) Well

2.This task is _____ than the previous one.

- A) Difficult
- B) More difficult

3.He ran _____ to catch the bus.

- A) Fast
- B) Fastly

4.They are the _____ students in the class.

- A) Clever
- B) Clever

5.I feel _____ today than yesterday.

- A) Better
- B) Good

6.The teacher _____ us to be quiet.

- A) Asked
- B) Said

7.She _____ that she was wrong.

- A) Agreed
- B) Admitted

8.I _____ him to come to my party.

- A) Invited
- B) Ordered

9.He _____ me not to worry.

- A)Told
- B)Suggested

10.They _____ to help us.

- A) Refused
- B) Allowed

11.The movie was very _____.

- A) Interesting
- B) Interested

12.I was _____ when I heard the news.

- A) Surprised
- B) Surprising

SCORE: 12

2. Complete the sentences with correct tense of the words.

1. When I was a child, I usually _____ football with my friends.

- A) Played
- B) Play
- C) Plays
- D) Playing

2. My brother _____ his homework every evening.

- A) Does
- B) Do
- C) Did
- D) Doing

3. This cake was really good. Did you _____ it yourself?

- A) Make
- B) Made
- C) Makes
- D) Making

4. I'd like to learn how to _____ pictures better.

- A) Draw
- B) Draws
- C) Drew
- D) Drawing

5. If I _____ time, I will call you.

- A) Have
- B) Has
- C) Had
- D) Will have

6. She _____ you if you ask her nicely.

- A) Will help
- B) Help
- C) Helps
- D) Helped

7. If it _____ tomorrow, we will stay at home.

- A) Rains
- B) Rain
- C) Rained
- D) Will rain

8. Will you come with us if we _____ you?

- A) Invite
- B) Invited
- C) Invites
- D) Will invite

9. I _____ to the cinema unless I finish my work.

- A) Won't go
- B) Will go
- C) Go
- D) Went

10. He _____ the job if he is successful in the interview.

- A) Will get
- B) Gets
- C) Got
- D) Getting

11. They _____ the match unless they train hard.

- A) Won't win
- B) Win
- C) Will win
- D) Wins

12. She _____ you unless you tell her the truth.

- A) Will not believe
- B) Does not believe
- C) Not believe

SCORE: 12

3. Read the interview summary. Match paragraphs a–e with interview questions 1–5.

1. What sports did you enjoy?

- A) Tom loved playing football with his classmates after school. At weekends, they often went swimming in the local pool.
- B) There were no smartphones at that time, so teenagers spent more time outdoors with friends and family.
- C) Clothes were very bright in the eighties. Teenagers wore denim jackets and colorful trainers.
- D) Tom remembers listening to pop stars like Michael Jackson and Madonna on cassette players.
- E) His happiest memory was a family trip to the mountains during a very snowy winter.

2. What was life like without technology?

- A) Tom remembers listening to pop stars like Michael Jackson and Madonna on cassette players.
- B) There were no smartphones at that time, so teenagers spent more time outdoors with friends and family.
- C) His happiest memory was a family trip to the mountains during a very snowy winter.

- D) Clothes were very bright in the eighties. Teenagers wore denim jackets and colorful trainers.
- E) Tom loved playing football with his classmates after school. At weekends, they often went swimming in the local pool.

3. *What clothes were fashionable then?*

- A) There were no smartphones at that time, so teenagers spent more time outdoors with friends and family.
- B) Tom loved playing football with his classmates after school. At weekends, they often went swimming in the local pool.
- C) Clothes were very bright in the eighties. Teenagers wore denim jackets and colorful trainers.
- D) His happiest memory was a family trip to the mountains during a very snowy winter.
- E) Tom remembers listening to pop stars like Michael Jackson and Madonna on cassette players.

4. *What music did you listen to?*

- A) Clothes were very bright in the eighties. Teenagers wore denim jackets and colorful trainers.
- B) Tom remembers listening to pop stars like Michael Jackson and Madonna on cassette players.
- C) There were no smartphones at that time, so teenagers spent more time outdoors with friends and family.
- D) Tom loved playing football with his classmates after school. At weekends, they often went swimming in the local pool.
- E) His happiest memory was a family trip to the mountains during a very snowy winter.

5. *What are your favorite memories?*

- A) Tom remembers listening to pop stars like Michael Jackson and Madonna on cassette players.
- B) Clothes were very bright in the eighties. Teenagers wore denim jackets and colorful trainers.
- C) Tom loved playing football with his classmates after school. At weekends, they often went swimming in the local pool.
- D) His happiest memory was a family trip to the mountains during a very snowy winter.
- E) There were no smartphones at that time, so teenagers spent more time outdoors with friends and family.

4. Complete the dialogue with the correct words.

1. Anna: Is everything _____, Kate? You seem nervous.

- A) Were
- B) Wish
- C) Wrong
- D) Let
- E) So
- F) Not

2. Kate: It's my history homework. I _____ my cousin borrow my notebook and she lost it.

- A) Were
- B) Wish
- C) Wrong
- D) Let
- E) So
- F) Not

3. Anna: Do you mean she can't find your notebook?

Kate: I'm afraid _____. I _____ I hadn't given it to her.

- A) So, wish
- B) Not, wish
- C) Wrong, were
- D) Let, so
- E) So, let
- F) Not, wrong

4. Anna: Didn't you save another copy?

Kate: I'm afraid _____. Now I have to write everything again.

- A) Were
- B) Wish
- C) Wrong
- D) Let
- E) So
- F) Not

5. Anna: If I _____ you, I'd ask your cousin to help you rewrite it.

- A) Were
- B) Wish
- C) Wrong
- D) Let
- E) So
- F) Not

5. Read the webpage. Match headings 1–4 with sections a–d.**1 — Education and training**

- A) The centre organizes classes and workshops where young people can improve their computer, language and communication skills. Participants can also receive certificates after completing special courses.
- B) Volunteers help clean beaches, plant trees and protect local wildlife areas. The projects encourage people to care for nature and keep public places clean.
- C) The club arranges sports events and outdoor games to help people stay active and healthy. Activities are designed for all age groups and abilities.
- D) Local residents work together on projects to improve their neighbourhoods. Experts provide advice and support for community activities and events.

2 — Nature and wildlife

- A) The club arranges sports events and outdoor games to help people stay active and healthy. Activities are designed for all age groups and abilities.
- B) Volunteers help clean beaches, plant trees and protect local wildlife areas. The projects encourage people to care for nature and keep public places clean.
- C) Local residents work together on projects to improve their neighbourhoods. Experts provide advice and support for community activities and events.
- D) The centre organizes classes and workshops where young people can improve their computer, language and communication skills. Participants can also receive certificates after completing special courses.

3 — Local people and projects

- A) Volunteers help clean beaches, plant trees and protect local wildlife areas. The projects encourage people to care for nature and keep public places clean.
- B) The centre organizes classes and workshops where young people can improve their computer, language and communication skills. Participants can also receive certificates after completing special courses.
- C) Local residents work together on projects to improve their neighbourhoods. Experts provide advice and support for community activities and events.
- D) The club arranges sports events and outdoor games to help people stay active and healthy. Activities are designed for all age groups and abilities.

4 — *Fitness and healthy lifestyle*

- A) Local residents work together on projects to improve their neighbourhoods. Experts provide advice and support for community activities and events.
- B) The centre organizes classes and workshops where young people can improve their computer, language and communication skills. Participants can also receive certificates after completing special courses.
- C) The club arranges sports events and outdoor games to help people stay active and healthy. Activities are designed for all age groups and abilities.
- D) Volunteers help clean beaches, plant trees and protect local wildlife areas. The projects encourage people to care for nature and keep public places clean.

SCORE: 4

6. Complete the sentences with the verbs.

1. Please don't _____ a lie to your parents.

- A) Break
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- G) Tell
- H) Do

2. His words really _____ me sad.

- A) Break
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- G) Tell
- H) Do

3. You should always _____ your promises.

- A) Break
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend

- G) Tell
- H) Do

4. Why did you _____ that window?

- A) Break
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- G) Tell
- H) Do

5. Try to _____ calm during the exam.

- A) Break
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- G) Tell
- H) Do

6. My teacher says I should never _____ excuses for being late.

- A) Break
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- G) Tell
- H) Do

7. Don't _____ your little sister. She's very sensitive.

- A) Break
- B) Hurt
- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- G) Tell
- H) Do

8. He likes to _____ he knows everything about computers.

- A) Break
- B) Hurt

- C) Make
- D) Feel
- E) Keep
- F) Pretend
- G) Tell
- H) Do

SCORE: 8

7. Choose the correct answers

1. Could you help me with my homework?

- A) Sure, no problem.
- B) I don't helping.
- C) Why you ask?

2. Would you mind closing the window?

- A) Not at all.
- B) Yes, I mind.
- C) I closing it.

3. Have you seen my phone anywhere?

- A) No, I haven't.
- B) Yes, I seeing it.
- C) No, I doesn't.

4. I heard you got a new bicycle.

- A) Yes, I bought it last week.
- B) Are you buying it?
- C) Who saying that?

5. Can you tell me where the library is?

- A) Yes, it's next to the bank.
- B) That's all right.
- C) Why you tell me?

6. Why didn't you answer my message?

- A) Because my phone battery died.
- B) I'm answering now yesterday.
- C) Because I send it tomorrow.

7. Do you like my new jacket?

- A) Yes, it really suits you.
- B) No, it fit you.
- C) It looking nice him.

8. He's cut his hair very short!

- A) I think it looks great.
- B) It suit she well.
- C) It fits him badly are.

9. Those glasses look good on you.

- A) Thanks, I like them too.
- B) Why you say?
- C) Yes, it are.

10. May I try these shoes on?

- A) Of course.
- B) I don't agree.
- C) That shoe is.

11. This shirt isn't too big, is it?

- A) No, it looks fine.
- B) Yes, I don't think.
- C) I not liking it.

12. Those earrings look amazing, don't they?

- A) Yes, they really do.
- B) No, it isn't.
- C) They fits her badly.

SCORE: 12

8. Put the words in order to make sentences and questions.

1. doing / tonight / will / what / you / be / ?
- A) What will you be doing tonight?

- B) What you will be doing tonight?
- C) What will be doing you tonight?

2.be / next week / visiting / we / Paris / will

- A) We will be visiting Paris next week.
- B) Will we be visiting Paris next week.
- C) We be will visiting Paris next week.

3. won't / travelling / they / by train / tomorrow / be

- A) They won't be travelling by train tomorrow.
- B) They be won't travelling by train tomorrow.
- C) They won't travelling be by train tomorrow.

4.you / staying / where / will / be / during / your holiday / ?

- A) Where will you be staying during your holiday?
- B) Where you will be staying during your holiday?
- C) Where will be you staying during your holiday?

5.this weekend / be / my cousins / visiting / will

- A) My cousins will be visiting this weekend.
- B) Will my cousins be visiting this weekend.
- C) My cousins will visiting be this weekend.

6.probably / we / the museum / visit / will / tomorrow

- A) We will probably visit the museum tomorrow.
- B) We probably will visit the museum tomorrow.
- C) We will visit probably the museum tomorrow.

7.definitely / she / pass / will / the exam

- A) She will definitely pass the exam.
- B) She definitely will pass the exam.
- C) She will pass definitely the exam.

8.perhaps / be / it / sunny / tomorrow / will

- A) Perhaps it will be sunny tomorrow.
- B) It will perhaps be sunny tomorrow.
- C) It will be sunny perhaps tomorrow.

9.certainly / they / arrive / on time / will

- A) They will certainly arrive on time.
- B) They will arrive certainly on time.
- C) They certainly will arrive on time.

10.probably / I / late / be / won't / tonight

- A) I probably won't be late tonight.
- B) I won't probably be late tonight.
- C) I won't be late probably tonight.

SCORE: 10

9.Complete the dialogue with the correct verb form.

1.Aliya: I'm going on a photography course next month.

I've already bought a new camera.

Daniyar: Really? That sounds exciting. Do you know what you _____ during the classes?

- A) Will be learning
- B) Will learn
- C) Learn

2.Aliya: Not exactly, but I think we _____ pictures outdoors on the first day.

- A) Will be taking
- B) Will take
- C) Take

3.Daniyar: Have you planned what kind of photos you want to take?

Aliya: Yes, I have some ideas. I _____ them while I'm there.

- A) Will be developing
- B) Developing
- C) Will develop

4.Daniyar: Who is teaching the course?

Aliya: Professional photographers, I think.

Daniyar: So you _____ people with lots of experience.

- A) Will be meeting
- B) Will meet
- C) Meet

5. Aliya: Exactly.

Daniyar: _____ you _____ photos of nature or _____ pictures of people too?

- A) Will be taking, making
- B) Be taking, will be making
- C) Take, make

6. Aliya: I _____ both. I _____ photos for my school project as well.

- A) Will be doing, will be taking
- B) Will be doing, take
- C) Will do, will be taking

SCORE: 6

10. Read the text.

A Famous Kazakh Writer (New Text)

Mukhtar Auezov is one of the most respected writers in Kazakhstan. He was born in 1897 in the Semey region. He studied at local schools and later attended university in Russia, where he became interested in world literature. During his studies, he read many European writers and began writing his own stories.

Auezov is best known for his famous novel *The Path of Abai*, which describes the life of Abai Kunanbaiuly and Kazakh society in the 19th century. He spent many years researching history and culture before completing the novel.

He also worked as a teacher and researcher, helping to develop Kazakh literature and language. His works were translated into many languages, and he became internationally known. Today, he is remembered as one of the greatest figures in Kazakh literature.

Are the sentences true or false?

1. Mukhtar Auezov studied in Russia.

- A) True
- B) False

2. He wrote *The Path of Abai* when he was a student in school.

- A) True
- B) False

3. He was interested in world literature during his studies.

- A) True

B) False

4. He worked only as a writer and never taught anyone.

- A) True
- B) False

5. His books were translated into many languages.

- A) True
- B) False

6. He is considered an important figure in Kazakh literature.

- A) True
- B) False

SCORE: 6

11. Complete the sentences with who, which, where or whose.

This is the teacher _____ helped me improve my English.

- A) who
- B) which
- C) where
- D) whose

2. Is this the park _____ we usually play football?

- A) where
- B) who
- C) which
- D) whose

3. I like films _____ have happy endings.

- A) who
- B) which
- C) where
- D) whose

4. She is the girl _____ father is a famous doctor.

- A) who
- B) which
- C) where
- D) whose

5. Do you remember the man _____ we met at the station?

- A) who
- B) which
- C) where
- D) whose

6. That is the house _____ I spent my childhood.

- A) where
- B) who
- C) which
- D) whose

7. The laptop _____ I bought last week is very fast.

- A) who
- B) which
- C) where
- D) whose

8. A scientist _____ discovered the cure became very famous.

- A) who
- B) which
- C) where
- D) whose

SCORE: 8

12. Choose a, b or c

1. She's very good at languages, she has a real _____ for learning quickly.

- A) Talent
- B) Skill
- C) Habit

2. I'm completely fed _____ with waiting for the bus every morning.

- A) Up
- B) Off
- C) On

3. My brother is very _____ — he never forgets to do his homework.

- A) Reliable
- B) Confusing
- C) Nervous

4. Who is going to be _____ charge of the class today?

- A) In
- B) At
- C) On

5. Please return the book by the end of the week at the _____.

- A) Latest

- B) Least
- C) Last

6. This documentary _____ the life of wild animals in Africa.

- A) Features
- B) Includes
- C) Concentrates

7. My sister really _____ after our grandmother — they look very similar.

- A) Takes
- B) Looks
- C) Shows

8. I _____ into my old teacher at the supermarket yesterday.

- A) Ran
- B) Went
- C) Came

9. It's hard to deal _____ such a difficult problem alone.

- A) With
- B) At
- C) By

10. You need to _____ more experience before applying for the job.

- A) Gain
- B) Win
- C) Achieve

11. Please _____ me a message when you arrive.

- A) Drop
- B) Give
- C) Send

12. She is really interested _____ learning new languages.

- A) About
- B) In
- C) For

SCORE: 12

1 Choose the right variant

1. Which sentence is correct?

- a) My brother is taller than me.
- b) My brother is more taller than me.
- c) My brother is the most taller than me.
- d) My brother is tall than me.
- e) My brother is more tall than me.

2. Choose the correct form:

This task is _____ than the previous one.

- a) easier
- b) more easy
- c) easiest
- d) easier
- e) most easy

3. Complete the sentence:

Today is the _____ day of the week.

- a) busiest
- b) busier
- c) more busy
- d) the most busy
- e) busy

4. Which adjective is in the comparative form?

- a) happier
- b) happiest
- c) happy
- d) the happy
- e) most happy

5. Choose the correct sentence:

- a) He is more intelligent than his friend.
- b) He is the more intelligent boy in the class.
- c) He is intelligentest than his friend.
- d) He is most intelligent than his friend.
- e) He is more intelligenter than his friend.

6. Choose the correct sentence:

- a) This problem is more serious than the last one.
- b) This problem is seriouser than the last one.
- c) This problem is most serious than the last one.
- d) This problem is the more serious than the last one.
- e) This problem is serious than the last one.

7. Complete the sentence:

Of all the students, Maria was the _____.

- a) smartest
- b) smarter
- c) more smart
- d) most smarter

8. Choose the correct form of the adjective:

This car is _____ than the old one.

- a) faster
- b) more fast
- c) fastest
- d) fastter
- e) most fast

9. Which word correctly completes the sentence?

English is _____ than math for me.

- a) easier
- b) easiest
- c) more easy
- d) most easy
- e) easier

10. Identify the sentence with correct usage of the superlative form:

- a) This is the most difficult test I have ever done.
- b) This is most difficult test I have ever done.
- c) This is the more difficult test I have ever done.
- d) This is difficultest test I have ever done.
- e) This is more difficult test I have ever done.

SCORE: 10

2. Choose the correct word

1. Where does the adverb of frequency usually go in this sentence?

She _____ plays football after school.

- a) always plays
- b) plays always
- c) plays to always
- d) always play
- e) play always

2. Choose the correct sentence:

- a) I usually go to school by bus.
- b) I go usually to school by bus.
- c) Usually I go to school by bus.
- d) I go to usually school by bus.
- e) I usually to go school by bus.

3. Which adverb shows the highest frequency?

- a) Always
- b) Sometimes
- c) Rarely
- d) Never
- e) Occasionally

4. Complete the sentence:

My sister _____ visits her grandparents at the weekend.

- a) often
- b) neverly

- c) sometime
- d) many

5. Which two adverbs mean “not very often”?

- a) rarely
- b) usually
- c) sometimes
- d) always
- e) seldom
- f) often
- g) never

6. Choose the two grammatically correct sentences:

- a) I often drink coffee in the morning.
- b) She usually is late for school.
- c) They always go to the park.
- d) He never is angry.
- e) Always we play football after school.
- f) She sometimes eats chocolate.
- g) They eat always dinner at 8.

7. Which two adverbs show the highest frequency?

- a) always
- b) usually
- c) never
- d) rarely
- e) sometimes
- f) often
- g) seldom

8. Choose the correct sentence:

- a) She always goes to work by car.
- b) She goes always to work by car.
- c) Always she goes to work by car.
- d) She go always to work by car.
- e) She goes to always work by car.

9. Which adverb of frequency means "0% of the time"?

- a) always
- b) never
- c) usually
- d) often
- e) sometimes

10. Where does the adverb go in this sentence?

They _____ go to the cinema on Fridays.

- a) usually
- b) usuallyly
- c) usuallies
- d) don't usually
- e) didn't usually

SCORE: 10

3. Choose the right variant

1. Read the text and answer the question: What do many people in the USA eat for a quick breakfast?

Breakfast in the USA

In the USA, people often eat breakfast at home or on the way to work or school. A traditional breakfast can include eggs, bacon, toast, pancakes, and coffee. However, many people today prefer a quick breakfast because they are busy. Popular quick breakfasts include cereal bars, fruit, yogurt, or just coffee.

- a) Cereal bars or fruit
- b) Bacon and eggs
- c) Pizza
- d) Steak
- e) Soup

2. Read the text and answer the question: Why do people prefer quick breakfasts in the USA?

Breakfast in the USA

In the USA, people often eat breakfast at home or on the way to work or school. A traditional breakfast can include eggs, bacon, toast, pancakes, and coffee. However, many people today prefer a quick breakfast because they are busy. Popular quick breakfasts include cereal bars, fruit, yogurt, or just coffee.

- a) Because they are busy
- b) Because they are hungry at night
- c) Because they like dinner more
- d) Because breakfast is free
- e) Because they don't eat food

3. Read the text and answer the question: What is a traditional American breakfast?

Breakfast in the USA

In the USA, people often eat breakfast at home or on the way to work or school. A traditional breakfast can include eggs, bacon, toast, pancakes, and coffee. However, many people today prefer a quick breakfast because they are busy. Popular quick breakfasts include cereal bars, fruit, yogurt, or just coffee.

- a) Eggs, bacon, toast, pancakes
- b) Rice and chicken
- c) Pasta and soup
- d) Fruit only
- e) Sandwiches only

4. What do you call a place where you catch a bus?

- a) Bus stop
- b) Airport
- c) Train station
- d) Garage
- e) Port

5. Which vehicle is used for travelling underground in a city?

- a) Subway
- b) Bicycle
- c) Helicopter
- d) Car
- e) Boat

6. ___ is my best friend.

- A) This
- B) Those
- C) These
- D) Them
- E) It

7. I like ___ books on that shelf.

- A) those
- B) that
- C) this
- D) it
- E) these

8. ___ flowers in the garden smell beautiful.

- A) These
- B) That
- C) This
- D) It
- E) Those

9. Can you give me ___ notebook on the desk?

- A) that
- B) these
- C) those
- D) this
- E) them

10. ___ are my friends standing near the door.

- A) Those
- B) That
- C) This
- D) It
- E) Them

4. Choose the right variant

1. ___ time do you need to finish your homework?

- A) How much
- B) How many
- C) How long
- D) How often
- E) How far

2. ___ time do you need to finish your homework?

- A) How much
- B) How many
- C) How long
- D) How often
- E) How far

3. ___ salt do you put in soup?

- A) How much
- B) How many
- C) How often
- D) How far
- E) How big

4. ___ students are there in your class?

- A) How many
- B) How much
- C) How old
- D) How often
- E) How fast

5. ___ sugar do you need for the cake?

- A) How much
- B) How many
- C) How long
- D) How often
- E) How big

6. ___ chairs are in the kitchen?

- A) How many
- B) How much
- C) How tall
- D) How far
- E) How often

7. ___ water do you drink every day?

- A) How much
- B) How many
- C) How long
- D) How often

E) How big

8. ___ pens are on your desk?

- A) How many
- B) How much
- C) How fast
- D) How often
- E) How far

9. ___ money do you spend on food?

- A) How much
- B) How many
- C) How long
- D) How big
- E) How often

10. ___ homework do you usually have?

- A) How much
- B) How many
- C) How far
- D) How fast
- E) How often

SCORE: 10

5. Choose the right variant

1. If I had more money, I ___ a car.

- A) would buy
- B) buy
- C) will buy
- D) bought
- E) am buying

2. If she arrives early, she ___ us.

- A) will meet
- B) would meet
- C) meets
- D) met
- E) meeting

3. If we lived near the sea, we ___ swimming every day.

- A) would go
- B) go
- C) will go
- D) went
- E) are going

4. If he had time, he ___ his friends more often.

- A) would visit
- B) visits
- C) will visit
- D) visited
- E) is visiting

5. If I were you, I ___ that decision.

- A) would change
- B) will change
- C) change
- D) changed
- E) am changing

6. If they had left earlier, they ___ the bus.

- A) would have caught
- B) catch
- C) will catch
- D) caught
- E) are catching

7. She would be happier if she ___ a new job.

- A) got
- B) gets
- C) will get
- D) getting
- E) has got

8. If we had studied more, we ___ the test.

- A) would have passed
- B) passed
- C) pass
- D) will pass
- E) are passing

9. They would help you if you ___ them.

- A) asked
- B) ask
- C) will ask
- D) asking
- E) asks

10. If he ___ harder, he would succeed.

- A) worked
- B) works
- C) will work
- D) working
- E) has worked

6. Choose the correct option:

1. The verb with the similar meaning “to stop doing something”

- A) to finish
- B) to start
- C) to continue
- D) to begin
- E) to break

2. The proverb about honesty

- A) Honesty is the best policy.
- B) No pain, no gain.
- C) Time is money.
- D) Better late than never.
- E) All roads lead to Rome.

3. Complete the sentence with the appropriate verb:

He decided ... English every day.

- A) to study
- B) studying
- C) study
- D) studied
- E) studies

4. The correct verb form in the sentence:

The letter ... by my teacher was very helpful.

- A) written
- B) writing
- C) wrote
- D) write
- E) to write

5. The right variant of the sentence:

- A) She is too young to drive.
- B) She too young is to drive.
- C) She is young too to drive.
- D) She is enough young to drive.
- E) She too is young to drive.

6. The correct preposition for the phrasal verb:

“They ran ... milk, so they bought more.”

- A) out of
- B) into
- C) over
- D) off
- E) up

7. The verb with the similar meaning “to begin”

- A) to start

- B) to end
- C) to finish
- D) to stop
- E) to close

8. The proverb about patience

- A) Patience is a virtue.
- B) No pain, no gain.
- C) Time is money.
- D) Better safe than sorry.
- E) Easy come, easy go.

9. Complete the sentence with the appropriate verb:

They agreed ... us at the station.

- A) to meet
- B) meeting
- C) meet
- D) met
- E) meets

10. The appropriate verb form in the sentence:

The report ... by the manager was very detailed.

- A) written
- B) writing
- C) wrote
- D) write
- E) to write

SCORE: 10

7. Choose the correct option:

1. The right variant of sentence

- A) I am too busy to help you.
- B) I too busy am to help you.
- C) I am busy too to help you.
- D) I am too busy help you.
- E) Too busy I am to help you.

2. The correct preposition for the phrasal verb

“She looks forward ... her birthday.”

- A) to
- B) for
- C) on
- D) with
- E) at

3. The opposite meaning of the word "big"

- A) small
- B) tall

- C) long
- D) wide
- E) short

4. The opposite meaning of the word "hot"

- A) cold
- B) warm
- C) cool
- D) wet
- E) dry

5. The opposite meaning of the word "strong"

- A) weak
- B) hard
- C) fast
- D) big
- E) tall

6. The opposite meaning of the word "old"

- A) new
- B) young
- C) modern
- D) fresh
- E) clean

7. The opposite meaning of the word "high"

- A) low
- B) deep
- C) short
- D) small
- E) thin

8. The correct form of the verb in the sentence

He ... English very well.

- A) speaks
- B) speaking
- C) speak
- D) spoke
- E) spoken

9. The correct word order in the sentence

- A) She is reading a book in the library.
- B) In the library she is reading a book.
- C) Reading she is a book in the library.
- D) She in the library is reading a book.
- E) A book she is reading in library.

10. Exclamatory sentence

- A) What a wonderful day it is!
- B) Where are you going?

- C) She is my friend.
- D) They have a car.
- E) Please sit down.

SCORE: 10

8. Choose the correct option:

1. Complete the sentence

The Great Wall is located in ... .

- A) China
- B) Japan
- C) Korea
- D) India
- E) Thailand

2. The correct form of the adjective

This task is ... than the last one.

- A) more interesting
- B) most interesting
- C) interestinger
- D) interesting
- E) the more interesting

3. Choose the correct sentence

- A) I can speak English fluently.
- B) She can to play piano.
- C) They cans dance well.
- D) He can sings beautifully.
- E) Can she to drive?

4. Negative sentence

- A) We don't like cold weather.
- B) Do you like coffee?
- C) Where are you going?
- D) Open the door, please.
- E) How are you?

5. Complete the sentence

The Big Ben is located in ... .

- A) London
- B) Paris
- C) Berlin
- D) Rome
- E) Madrid

6. The opposite meaning of the word "strong"

- A) weak
- B) powerful

- C) big
- D) fast
- E) tall

7. The sentence in the Future Perfect Continuous

- A) I will have been studying for three hours.
- B) I have studied for three hours.
- C) I studied for three hours.
- D) I am studying for three hours.
- E) I will study for three hours.

8. Suitable suffix

She is very care... with her work.

- A) -ful
- B) -ness
- C) -tion
- D) -ment
- E) -ed

9. The opposite meaning of the word "cheap"

- A) expensive
- B) free
- C) small
- D) fast
- E) easy

10. The sentence in the Present Perfect

- A) They have finished their homework.
- B) They finished their homework yesterday.
- C) They are finishing their homework.
- D) They were finishing their homework.
- E) They will finish their homework.

SCORE: 10

9. Choose the correct option:

1. The verb with the similar meaning "to say"

- A) to speak
- B) to see
- C) to hear
- D) to write
- E) to listen

2. The verb with the similar meaning "to begin"

- A) to start
- B) to finish

- C) to stop
- D) to close
- E) to end

3. The verb with the similar meaning "to finish"

- A) to complete
- B) to start
- C) to open
- D) to break
- E) to begin

4. The verb with the similar meaning "to understand"

- A) to get
- B) to forget
- C) to know
- D) to write
- E) to read

5. The verb with the similar meaning "to choose"

- A) to select
- B) to sell
- C) to buy
- D) to take
- E) to give

6. Choose the correct reported speech sentence for:

He said, "I am tired."

- A) He said that he was tired.
- B) He said he is tired.
- C) He said he will be tired.
- D) He said he has been tired.
- E) He said he tired.

7. Choose the correct reported speech sentence for:

She said, "I went to school."

- A) She said that she had gone to school.
- B) She said she goes to school.
- C) She said she will go to school.
- D) She said she is going to school.
- E) She said she go to school.

8. Choose the correct reported speech sentence for:

They said, "We are happy."

- A) They said that they were happy.
- B) They said they are happy.
- C) They said they will be happy.
- D) They said they have been happy.
- E) They said they happy.

9. Choose the correct reported speech sentence for:

She said, "I must go home."

- A) She said that she had to go home.
- B) She said she must go home.
- C) She said she will go home.
- D) She said she goes home.
- E) She said she is going home.

10. Choose the correct reported speech sentence for:

He said, "I don't like coffee."

- A) He said that he didn't like coffee.
- B) He said he doesn't like coffee.
- C) He said he won't like coffee.
- D) He said he is not liking coffee.
- E) He said he not like coffee.

SCORE: 10

10. Choose the correct option:

1. The sentence with a proverb

- A) Actions speak louder than words.
- B) She is reading a book now.
- C) They went to school yesterday.
- D) We have two cats at home.
- E) He likes playing football.

2. The sentence with a proverb

- A) Better late than never.
- B) She goes to school every day.
- C) I am learning English.
- D) They are watching TV.
- E) He plays the piano.

3. The sentence with a phrasal verb

- A) She gave up smoking last year.
- B) They visited London last summer.
- C) He is reading a book.
- D) We go to school by bus.
- E) She likes chocolate.

4. The sentence with a phrasal verb

- A) I will look after my little sister.
- B) She likes music.
- C) They play football.

- D) He is very tall.
- E) We eat dinner at 7.

5. The correct sentence in the Subjunctive Mood

- A) It is important that he arrive early.
- B) He arrives at school every day.
- C) She is reading a book.
- D) They went home.
- E) We are happy today.

6. The correct sentence in the Subjunctive Mood

- A) If I were rich, I would travel the world.
- B) He goes to school every day.
- C) She is playing tennis.
- D) They watched a film.
- E) I like pizza.

7. The sentence with Complex Object

- A) I saw him cross the street.
- B) She reads a book.
- C) They are playing football.
- D) We went to the park.
- E) He cooks dinner.

8. The sentence with Complex Object

- A) We heard her sing a song.
- B) She is watching TV.
- C) They went home early.
- D) He likes coffee.
- E) I study English.

9. The sentence with Complex Object

- A) I watched them play basketball.
- B) She likes music.
- C) He is reading.
- D) They go to school.
- E) We eat lunch.

10. The sentence with Complex Object

- A) They saw the boy break the window.
- B) She drinks tea.
- C) He is tall.
- D) We go to school.
- E) I like apples.

ЛОГИКА ЖӘНЕ СЫНИ ОЙЛАУ

Тест сұрақтарының үлгілік тізімі

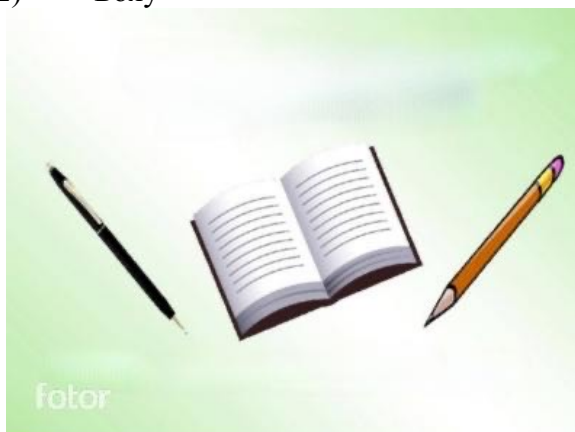
1. Қиылысты құрап тұрған бір көшенің бойына 11 ағаш, қиылысты құрап тұрған екінші көшенің бойына 11 ағаш отырғызуға болатын орын бар. Қиылысты құрап тұрған екі көшеге отырғызылатын ағаштардың ең аз саны қанша болмақ?

- A) Ағаштар саны 21
- B) Ағаштар саны 23
- C) Ағаштар саны 15
- D) Ағаштар саны 17
- E) Ағаштар саны 19

2. Дәптер - қаламсапқа қарағанда арзан, ал қарындашқа қарағанда қымбат. Қайсысы арзан?

- A) Қарындаш
- B) Қаламсап
- C) Дәптер
- D) Кітап
- E) Бояу

3. Белгісіз азаматтың әкесінің аты - Абай САМАТҰЛЫ, ұлының аты – Жамбыл ОМАРҰЛЫ. Белгісіз азаматтың аты-жөні кім?

- A) Омар Абайұлы
- B) Абай Жамбылұлы
- C) Абай Омарұлы
- D) Самат Омарұлы
- E) Жамбыл Абайұлы

4. Ваня Петядан жоғарғы қабатта, бірақ Сенядан төменгі қабатта, ал Коля - Петядан төменгі этажда тұрады. Олардың әрқайсысы төрт қабатты үйдің қай қабаттарында тұрады?

- A) 1 қабатта-Коля, 2 қабатта-Петя, 3 қабатта-Ваня, 4 қабатта-Сеня
- B) 1 қабатта-Ваня, 2 қабатта – Коля, 3 қабатта-Сеня, 4 қабатта-Петя
- C) 1 қабатта-Петя, 2 қабатта – Коля, 3 қабатта-Сеня, 4 қабатта-Ваня
- D) 1 қабатта-Коля, 2 қабатта-Ваня, 3 қабатта-Сеня, 4 қабатта-Петя
- E) 1 қабатта-Сеня, 2 қабатта – Петя, 3 қабатта-Ваня, 4 қабатта-Коля

5. Екі жолаушыөзенге жақындады. Өтуге болатын қайық бір адамға арналған. Екі адамның салмағын көтере алмайды! Жағадағы екі жолаушыешбір көмексіз екеуі де осы қайықпен келесі жағаға өтті. Олар мұны қалай жасады?

- A) Екеуі бір өзеннің қарам-қарсы жағаларында болды. Алдымен біреуі, содан кейін екіншісі өтті.
- B) Екеуі өзеннің бір жағасында болды. Біреуі қайықпен өтті, екіншісі жүзіп кетті. Шаршаған кезде орындарын ауыстырды.
- C) Екеуі өзеннің бір жағасында болды. Екеуі де қайықпен өтті.
- D) Екеуі өзеннің бір жағасында болды. Екеуі де жүзіп өтті.
- E) Екеуі екі түрлі өзеннің жағасында болды. Ешқайсысы келесі жағаға өте алмады.

6. Бір жарым лимон - 150 теңге тұрады. 10 лимон қанша тұрады?

- A) 1000 теңге
- B) 150 теңге
- C) 200 теңге
- D) 300 теңге
- E) 1500 теңге

7. Кітап үшін 1000 теңге және кітап құнының тағы жартысы төленді. Кітап қанша тұрады?

- A) 2000 теңге
- B) 100 теңге
- C) 300 теңге
- D) 400 теңге
- E) 500 теңге

8. Бір минут сайын бөрененің бір метрлік бөлігі кесіледі. Ұзындығы 6 метр болатын

бөрене қанша минутта кесіледі?

- A) 5 минутта кесіледі
- B) 10 минутта кесіледі
- C) 15 минутта кесіледі
- D) 20 минутта кесіледі
- E) 30 минутта кесіледі

9. Қайсысы ауыр? 1 килограмдық таразы тасы немесе 1 килограмм шарлар?

- A) Олардың салмағы тең
- B) 1 килограмдық таразы тасы ауыр
- C) 1 килограмм шарлар ауыр
- D) Алдымен тең салмақ болады, бірақ біртіндеп, шарлардың көлемі үлкен болғандықтан, оларға архимедтік күш әсер ететіндіктен таразы басы ауырлай түседі
- E) Алдымен салмағы бірдей болады, бірақ олардың массасы әртүрлі, сондықтан 1 килограмдық таразы тасы біртіндеп ауырлай түседі (Архимедтік заң күшін ескере отырып).

10. Санап шығыңыз! Автобус жүріп келеді. Онда 5 жолаушы отыр. Аялдамада 6 жолаушы кірді. Келесі аялдамада 4 жолаушы түсіп қалды, және 2 жолаушы кірді, келесі аялдамада 3 жолаушы шығып кетті де 4 жолаушы кірді, келесі аялдамада ешкім

шықпады, бірақ 8 жолаушы кірді, келесі аялдамада 6 жолаушы шығып, 1 адам кірді, келесіде - 5 шығып, 4 кірді. Автобус барлығы неше аялдамаға тоқтады?

- A) 8
- B) 9
- C) 7
- D) 6
- E) 5

11. Сізде 5 таяқша бар деп елестетіңіз. Егер олардың екеуін екіге бөлсеңіз, барлығы қанша таяқша болады?

- A) Жеті таяқша.
- B) Үш таяқша.
- C) Бес таяқша.
- D) Он таяқша.
- E) Он бір таяқша.

12. Бір отбасыдағы екі апалы-сіңлілі қыздардың әрқайсысының үш ағасы бар. Отбасында қанша бала бар? Әрбір қыздың үш ағасы болса, онда отбасында қанша ұл бар?

- A) 5 бала: үш ұл және екі қыз.
- B) 8 бала: алты ұл және екі қыз.
- C) 6 бала: үш ұл және үш қыз.
- D) 7 бала: үш ұл және төрт қыз.
- E) 9 бала: бес ұл және төрт қыз.

13. Дүкенге 4 бала барды: Дима, Коля, Никита және Андрей, дүкенге барар жолда олар 4 теңге тапты. Никита дүкенге жалғыз барса, қанша ақша табар еді? Ал егер фильмде 25 бала болса, олар қанша ақша табады?
- A) 4 теңге
  - B) 20 теңге
  - C) 16 теңге
  - D) 12 теңге
  - E) 100 теңге
14. Бір күндік жәндіктер қанша уақыт өмір сүреді ?
- A) 1 күн
  - B) 1 ай
  - C) 1 жыл
  - D) 1 апта
  - E) 10 жыл
15. Аулада тауықтар мен қойлар болды. Олардың 3 басы және 8 аяғы бар. Қанша тауық және қанша қой болды?
- A) 3 тауық және 2 қой.
  - B) 2 тауық және 2 қой.
  - C) 3 тауық және 3 қой.
  - D) 2 тауық және 1 қой.
  - E) 1 тауық және 2 қой.
16. Менің әкем 31 жаста болғанда, мен 8 жаста едім, ал қазір әкем менен екі есе үлкен. Мен қазір неше жастамын?
- A) 16, әкесі 40.
  - B) 18, Әкеге 42.
  - C) 23, Әкеге 46.
  - D) 20, әкесі 40.
  - E) 22, Әкеге 44.
17. Ағасы 14 жаста, ал әпкесі 10 жаста. Әпкесі қазір қанша жаста болса, ағасы қанша жаста болады?
- A) 16 жыл.
  - B) 18 жаста.
  - C) 20 жыл.
  - D) 22 жыл.
  - E) 21 жыл.

18. Ең жылдам жәндікті көрсетіңіз?

- A) Шабандоз-қоңыз
- B) Тарақан
- C) Ұлу
- D) Құмырсқалар
- E) Қырықаяқ

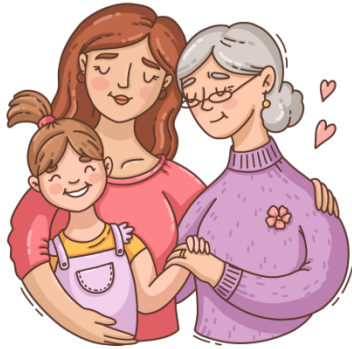
19. Ұмытшақ бала үйден шығып, досы Эндрюге барды. Ол жарты жолдан өтіп, демалуға отырғанда, кітабын үйінде қалдырып кеткенін есіне түсірді. Бала үйіне оралып, кітапты алып, Эндрюге қайта барды. Ол Эндрюдің үйіне енді жеткенде бағана демалуға отырған жерде сөмкесін ұмытып кеткенін білді. Бала сөмкесіне қайтадан барып, содан соң досына келуге мәжбүр болды. Ол Эндрюге келгенде екі шақырымның орнына әлдеқайда көп жүргенін түсінді. Бала неше шақырым жер жүрді?

- A) 2 км.
- B) 4 км.
- C) 6 км.
- D) 7 км.
- E) 8 км.

20. Екі ана, Екі қыз және Әжесі мен немересі. Барлығы қанша?

- A) 3
- B) 6
- C) 4
- D) 5
- E) 2

21. Бөренені 2 бөлікке кесу үшін 1000 теңге төлеу керек. Бөренені 4 бөлікке кесу қанша тұрады?

- A) 3000 теңге.
- B) 4000 теңге.
- C) 2000 теңге.
- D) 1000 теңге.
- E) 5000 теңге.

@dreamstime.com

22. Терезенің алдында 8 жасыл қызанақ жатты. Үш күннен кейін олар қызарып кетті. Қанша жасыл қызанақ қалды?

- A) 0
- B) 8
- C) 16
- D) 4
- E) 2

23. Екі бояушы екі сағат ішінде екі бөлмені бояй алады. Алты сағат ішінде 18 бөлмені

бояу үшін қанша суретші қажет?

- A) 24
- B) 8
- C) 18
- D) 12
- E) 6

24. Ваня мен Коля - Серёжа мен Сашадан үлкен. Серёжа мен Саша - Петядан үлкен. Ең кішісі кім?

- A) Петя
- B) Саша
- C) Серёжа
- D) Ваня
- E) Коля

25. Пәтерде иттер мен мысықтар тұрады. Барлық жануарлардың тек біреуі ит емес, ал бір үй жануарынан басқасының бәрі мысық. Мысықтар мен иттердің барлығы қанша?

- A) Бір ит пен бір мысық
- B) Бір ит пен үш мысық
- C) Төрт ит және көптеген мысықтар
- D) Бір ит пен үш мысық
- E) Екі ит пен екі мысық

26. Маша мен Ваняның әрқайсысында 3 соратын кәмпиттен бар. Маша өзінің 2 кәмпитін жеді. Ваня да солай істеді. Ваняда қанша кәмпит қалды?

- A) 1
- B) 2
- C) 0
- D) 4
- E) 3

27. Егер сіз жарысқа қатысып, үшінші орындағы адамды басып озсаңыз, қандай орынға ие боласыз?

- A) Үшінші
- B) Екінші
- C) Үшінші
- D) Бірінші
- E) Бесінші

28. 100-ден 2-ні қанша рет шегеруге болады?

- A) 1 рет, $100-2=98$. Келесі азайту 100-ден шегеруге жатпайды.
- B) 100
- C) 0
- D) 25
- E) 50.

29. Фермада екі жылқы, бір қоян, бір күшік, бір мысық, шошқа мен шошқа, сиыр мен бұзау, күрке тауық пен қаз болды. Иесі итпен келді. Фермада қанша аяқ болды?

- A) Екі аяқ
- B) 44
- C) 46
- D) 34
- E) 26

30. Бұл тізімге қайсысы енбеуі керек? Майшабақ, кит, ақула, тунец, треска.

- A) Кит
- B) Майшабақ
- C) Ақула
- D) Тунец
- E) Треска

31. Адамдар қартайған Атадан:

- Сіз неше жастасыз?- деп сұрады

"Мен кейбір туыстарымнан алты жүз есе үлкенмін", - деп жауап берді ол.

Рас па?

Солай болуы мүмкін бе?

- A) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 600 есе үлкен.
- B) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 100 есе үлкен.
- C) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 200 есе үлкен.
- D) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 60 есе үлкен.
- E) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 65 есе үлкен.

32. Жеті ағайынды ұлдардың әрқайсысының бір-біреуден қарындасы бар.

Ол үйде барлығы неше қарындас бар?

- A) Біреу
- B) Үшеу
- C) Екеу
- D) Төртеу
- E) Алтау

33. Қаздар ұшып барады. Аңшы біреуін атып құлатты.

Нешеуі қалды?

- A) Оқ тиіп құлаған біреуі қалды, қалғандары ұшып кетті
- B) Үш

- C) Он
- D) Екі
- E) Бес

34. Үйректер тобы ұшып барады: бір үйрек алдында, екеуі артта; біреуі - артта, екеуі алдында; біреуі екеуінің арасында және үшеуі қатарда. Барлығы қанша үйрек болды?

- A) 3 үйрек
- B) 4 үйрек
- C) 5 үйрек
- D) 2 үйрек
- E) 10 үйрек

35. “Ия, сен. Иә, мен - иә, сен екеуміз”.
Біз нешеуміз?

- A) Екеу
- B) Үшеу
- C) Жетеу
- D) Он
- E) Біреу

36. Әкесі мен ұлы, ұлы мен әкесі, немересі және атасы.
Олар барлығы нешеу?

- A) Үшеу
- B) Екеу
- C) Жетеу
- D) Он

Е) Біреу

37. Олар тобымен жүріп келеді: қайыненесі, күйеуі және күйеуі әйелімен, Анасы қызымен, әжесі - немересімен, қызы - әкесімен. Олар барлығы нешеу?

- A) Төртеу
- B) Үшеуі
- C) Жеті
- D) Бір
- E) Екеу

38. Алмұртта 37 алмұрт жемісі өсіп тұр, ал анар талының жемісі аздау. Анар талында қанша алмұрт өсіп тұр?

- A) Анар талында алмұрт өспейді
- B) Сансыз көп
- C) 37
- D) 50
- E) 100

39. Күн мен түн бірге қанша сағатқа созылады?

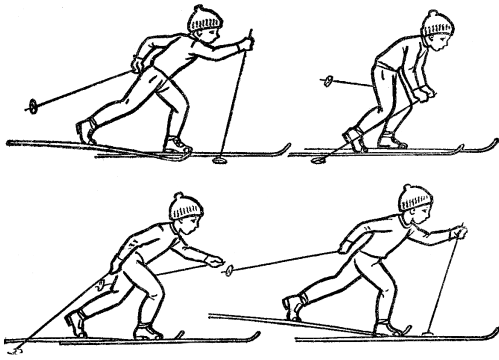
- A) 24 сағат.
- B) 48 сағат.
- C) 72 сағат.
- D) 12 сағат.
- E) 10 сағат.

40. Көшенің бір бетіндегі соңғы үйдің нөмірі 27. Көшенің қарсы бетінде қанша үй бар?

- A) 14
- B) 27
- C) 13
- D) 28
- E) 12

41. Екі шаңғышы бір уақытта бір-бірімен кездесуге қарсы бағытта жолға шықты. Біріншісі кездесетін жерге дейін 2 сағат жүрді. Екінші шаңғышы кездесуге дейін қанша уақыт жүрді?

- A) 2 сағат
- B) 3 сағат
- C) 1 сағат
- D) 4 сағат
- E) 30 минут

42. Екі оқушы қыз мектептен үйіне, ал үш ұл оларға қарсы жүріп келеді. Барлығы қанша бала үйлеріне қайтып барады?

- A) 2
- B) 5
- C) 7
- D) 10
- E) 1

43. Үстелде 1 алма жатыр. Ол 4 бөлікке бөлінді. Енді үстелде қанша алма бар?

- A) 1
- B) 4
- C) 2
- D) 5
- E) 3

44. Үш түйеқұс ұшып кетті. Бір аңшы атып тастады. Қанша түйеқұс қалды?

- A) 0
- B) 2
- C) 1
- D) 3
- E) 4

45. Қызда 5 алма бар. Ол 3-нен басқасының бәрін жеді. Қызда қанша алма қалды?

- A) 3
- B) 2

- C) 1
- D) 4
- E) 5

46. Неліктен тарақандар лас жерлерде жорғаласа да жұқпалы ауруларға шалдықпайды?

- A) Тарақандардың миында антибиотиктер бар.
- B) Тарақанның құрсау тәрізді терісі оны инфекциядан қорғайды.
- C) Тарақанның мұрты инфекцияны дереу залалсыздандырады.
- D) Тарақанның қанаттары оны инфекциядан қорғайды.
- E) Тарақанның денесі кез-келген сыртқы инфекцияны өлтіреді.

47. Ағайынды үш ұлдың әрқайсысының бір-бір қарындасы бар. Отбасында барлығы қанша бала бар?

- A) 4
- B) 5
- C) 1
- D) 2
- E) 3

48. 6 трактормен жер жыртылды.

Олардың 2-уі тоқтап қалды.

Далада барлығы қанша трактор бар?

- A) 6
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 1

49. Бөлменің 4 бұрышы бар. Әр бұрышта 1 мысықтан отыр. Әр мысыққа қарама-қарсы 3 мысық отыр. Бөлмеде қанша мысық бар?

- A) 4
- B) 2
- C) 3
- D) 1
- E) 5

50. Таяқтың 2 ұшы бар. Егер біреуін кессеңіз, онда қанша ұшы қалады?

- A) 2
- B) 1
- C) 3
- D) 0

Е) 4

51. Бір аяғымен тұрған әтештің салмағы 3 кг. Екі аяғымен тұрса салмағы қанша болады?

- A) 3 кг.
- B) 2 кг.
- C) 1 кг.
- D) 4кг.
- E) 0 кг.

52. Сағатына үш жылқы қосылып бірге 24 км шапты. Сонда, аттың әрқайсыс неше шақырым шапты?

- A) 24 км
- B) 0 км.
- C) 12 км
- D) 2 км
- E) 10 км

53. Бір жұмыртқаны 5 минут пісіру керек. Ал 6 жұмыртқаны пісіру қанша уақыт алады?

- A) 5 минут.
- B) 10 минут.
- C) 15 минут.
- D) 20 минут.
- E) 30 минут.

54. Төрт адам 20 минут бойы домино ойнады. Сонда олардың әрқайсысы неше минут ойнады?

- A) 10 минуттан.
- B) 20 минуттан.
- C) 20 минуттан.
- D) 20 минуттан.
- E) 20 минуттан.

55. Отбасында екі бала бар. Самат - Бейбіттің ағасы, бірақ Бейбіт - Саматтың інісі емес. Бұлай болуы мүмкін бе? Бейбіт кім?

- A) Қарындасы
- B) Көршісі
- C) Ағайы
- D) Жиені
- E) Немере бауыры

56. Қала бағыты бойынша 3 көлік, ал оларға қарсы 5 автобус жүріп келеді.

Қалаға қанша көлік келе жатыр?

- A) 3 машина.
- B) 1 машина.
- C) 2 Машина.

- D) 0 машина.
- E) 5 машина.

57. Үш бала дойбы ойнады. Барлығы үш партия ойналды. Әр бала қанша партия ойнады?

- A) Үш партиядан.
- B) Алты партиядан.
- C) Бес партиядан.
- D) Бір партиядан.
- E) Екі партиядан.

58. Бүкіл әлем қандай жәндікке "қол шапалақтайды"?

- A) "Күйе-көбелекке"
- B) Көбелектерге
- C) Инеліктерге
- D) Масаларға
- E) Шыбындарға

59. Алты аяғы, екі басы, құйрығы бір. Мынау не?

- A) Атқа мінген шабандоз
- B) Қолтырауын
- C) Айдаһар
- D) Ұлу
- E) Медуза

60. Үйлері жоқ қалалар, суы жоқ өзендер және ағаштары жоқ ормандар қайда бар?

- A) Географиялық картада
- B) Фильмдерде
- C) Қиялда
- D) Жұмақта
- E) Түнде көретін түстерде

61. Кімдер бір орныда отырып "жүреді"?

- A) Шахматшылар
- B) Арбадағы мүгедектер
- C) Жүргізуші
- D) Тракторшы
- E) Нашақорлар

62. Бастау оңай, мүмкін, аяқтау қиын.

- A) Әңгіме
- B) Сым
- C) Белдік
- D) Жанжал
- E) Арақатынас

63. Сұрақ болып табылмайды. Бірақ жауап беруді қажет етеді. Ол не?

- A) Сыртқы есіктің қоңырауы немесе телефонның қоңырауы.
- B) Хат
- C) Жеделхат
- D) Достық
- E) Жанжал

64. Барлығын көре алатын кезде сіз оны көре алмайсыз,
Ал ештеңе көрінбейтін кезде оны көресіз.

- A) Қараңғылық
- B) Тұман
- C) Өрт
- D) Таңсәрі
- E) Жаңбыр

65. Профессор достарына өз қолымен көкөніс салатын дайындап беруді шешті. Ол үшін оған қажет болды: бұрыш - 3 дана және сонша қызанақ; қияр қызанақтан аздау, бірақ шалғамнан көп. Профессор салатқа қанша түрлі көкөністі қолданды?

- A) 9
- B) 6
- C) 7
- D) 8
- E) 5

66. Сізге тиесілі нәрсе, бірақ сізден гөрі басқалар көп қолданатын нәрсе.
Ол не?

- A) Сіздің есіміңіз
- B) Сіздің бойыңыз
- C) Сіздің мейірімділігіңіз
- D) Сіздің көркіңіз
- E) Сіздің ақыл-қабілетіңіз

67. Құлағында жүрекшесі бар жалғыз құс?

- A) Үкі
- B) Түйеқұс
- C) Тырна
- D) Феникс
- E) Қырғауыл

68. Римдіктер шанышқының дизайнына революциялық жаңалық енгізді-барлық кейінгі модельдер римдік шешімнің жетілдірілген түрі. Римдік жаңалыққа дейін шанықылар қандай болды?

- A) Біртісті
- B) Көптісті
- C) Тұтастісті
- D) Үштісті
- E) Төртбұрышты

69. Ең үлкен жемісі бар өсімдікті атаңыз.

- A) Асқабақ
- B) Қарбыз
- C) Қауын
- D) Қызанақ

Е) Кокос

70. Кез келген ғарышкер ұшу кезінде не жоғалтады?

- A) Салмақ
- B) Оттегі
- C) Әлеммен байланыс
- D) Ұйқы
- E) Қорқыныш

71. Адамның он екі жұп қабырғасы бар. Ненің үш жүзге жуық қабырғасы бар?

- A) Жыланның
- B) Пілдің
- C) Қырықаяқтың
- D) Тасбақаның
- E) Киттердің

72. 90% ы өртеніп, 10% ы тасталатын дақылды атаңыз.

- A) Темекі
- B) Тары
- C) Жүгері
- D) Бидай
- E) Арпа

73. Ең үлкен мүйіздің иесі - мүйізтұмсық (158 см-ге дейін). Ал, ең жұмсақ мүйізі бар қай жәндік?

- A) Ұлу
- B) Ешкі
- C) Ақбөкен
- D) Сиыр
- E) Бұғы

74. Неліктен “бір күндік” жәндіктер тез өледі?

- A) Олардың ас қорыту жүйесі, тіпті аузы жоқ
- B) Олар - жұқпалы ауруға шалдыққан
- C) Олар суыққа төзбейді
- D) Олар ыстыққа төзбейді
- E) Олар у-шу мен жарыққа төзбейді

75. "Бұл ауру. Бірақ өте сирек кездесетін дерт. Өкінішке орай, жұқпалы емес", - деді Гиппократ. Гиппократ не туралы айтты?

- A) Данышпандық туралы
- B) Психика туралы
- C) Ұйқы туралы
- D) Батылдықтың туралы
- E) Әзілкештік туралы

76. Егер түріктер "ауылды күзет" деп айтқысы келсе олар "қара авыл" дейтін болған. Ал бүгінгі күні ол қалай айтылады?

- A) "Қарауылда!"
- B) "Тоқта!"
- C) "Қатып қал!"
- D) "Кетпе!"

Е) "Қарама!"

77. Юлий Цезарь шеберлерге өз сарбаздарының қалқандары мен қаруларын зергерлік бұйымдармен безендіруді бұйырды. Неге?

- А) Лақтырып тастап кетпеулері үшін
- В) Мотивация үшін
- С) Бедел үшін
- Д) Рухты көтеру үшін
- Е) Батылдық үшін

78. Егер түнгі сағат 12-де жаңбыр жауса, "72 сағаттан кейін күн ашық болады" деп күтуге бола ма?

- А) Жоқ, өйткені 72 сағаттан кейін қайтадан түн ортасы болады
- В) Түскі уақыт болады
- С) Күн болады
- Д) Қар жауады
- Е) Иә, күн ашық болады

79. Шамда 20 лампа бар болған. Оның 5-і жанып кетті. Қанша лампа қалды?

- А) 20 (жиырма шам - 15 жұмыс істейтін және 5 күйген лампа).
- В) 15
- С) 19
- Д) 12
- Е) 5.

80. Қай жәндіктің мұрты өз аяқтарынан ұзын болады?

- А) Тарақанның
- В) Жирафтың
- С) Бұғының
- Д) Медузаның
- Е) Ұлудың

81. Бір джентльмен өзінің досына тапсырыс бойынша суретшіге салдырған портретті көрсетіп тұрып: "Менің әпкелерім де, бауырларым да жоқ, бірақ бұл адамның әкесі - менің әкемнің ұлы болған", - деді. Портретте кім бейнеленген?

- А) Джентльменнің ұлы.
- В) Джентльменнің ағасы.
- С) Джентльменнің атасы.
- Д) Джентльменнің немересі.
- Е) Джентльменнің өзі.

82. Саябақта 8 орындық бар. Үшеуі қайта боялды. Саябақта қанша орындық қалды?

- А) Сегіз
- В) Бес
- С) Алты
- Д) Жеті
- Е) Он

83. Термометр плюс +15 градусты көрсетіп тұр. Егер термометр екеу болса қанша градус көрсеткен болар еді?

- А) + 15 градус
- В) + 30 градус

- C) + 45 градус
- D) + 60 градус
- E) 0 градус

84. Қайсысы ауыр, қайсысы жеңіл: 1 кг мақта немесе 1 кг темір?

- A) Бірдей
- B) 1 кг алма
- C) 1 кг бидай
- D) 1 кг тұз
- E) 1 кг мақта

85. “Екі рет туады, бір рет өледі”?

- A) Жылан
- B) Тасбақа
- C) Кесіртке
- D) Сушаян
- E) Өрмекші

86. Адам бойындағы еш азаймайтын, тек көбейе беретін нәрсе не?

- A) Адамның жасы
- B) Ақыл
- C) Адамның салмағы
- D) Білімпаздық
- E) Достық.

87. Сіз одан көп алған сайын ол үлкейе береді. Ол не?

- A) Шұңқыр
- B) Ақша
- C) Жад
- D) Махаббат
- E) Ластанбау

88. Күн сайын тауға барады, таудан қайтады, бірақ орнында қалады?

- A) Жол
- B) Күн
- C) Ай
- D) Жаңбыр
- E) Өзен

89. Денесіне шеге қағуға болатын жалғыз жануар?

- A) Жылқы
- B) Бұқа
- C) Мүйізтұмсық
- D) Піл
- E) Ит

90. Қандай жануардың терісінен ағаш және мәрмәр тасты жылтырататын егеуіш жасалады?

- A) Акулалардың
- B) Бұқаның
- C) Мүйізтұмсықтың
- D) Пілдің

Е) Жылқылардың

91. Аш қарынға қанша жұмыртқа жеуге болады?

- A) 1 (қалғандары “аш қарынға жеген“ деп саналмайды).
- B) 10
- C) 2
- D) 3
- E) 0

92. “Әкемнің ұлы, бірақ менің ағам емес”. Кім туралы айтылып тұр?

- A) Немере аға туралы
- B) Туған аға туралы
- C) Менің ұлым
- D) Мен өзім
- E) Менің немерем

93. “Тамақтандырсаңыз ол тіріледі. Шөлін қандырсаңыз, ол өледі”. Ол не?

- A) От
- B) Жануарлар
- C) Өсімдіктер
- D) Достық
- E) Қақтығыстар

94. Отқа жанбайтын және суға батпайтын не?

- A) Мұз
- B) Титан
- C) Шыны
- D) Пластик
- E) Ғалымдардың еңбектері

95. Австралиялықтар қай жәндікті “теңіз арасы” деп атайды?

- A) Медузаны
- B) Пингвиндерді
- C) Итбалықтарды
- D) Теңіз кірпілерін
- E) Кірпікшешенді

96. Үш тауық үш күнде үш жұмыртқа береді. 12 күнде 12 тауық қанша жұмыртқа салады?

- A) 48
- B) 12
- C) 24
- D) 36
- E) 4

97. Адам қолға үйреткен насеком?

- A) Аралар
- B) Көбелектер
- C) Инелік
- D) Масалар
- E) Шыбындар

98. Қандай сұраққа "иә" деп жауап беру мүмкін емес?

- A) "Сіз ұйықтап жатырсыз ба?»
- B) "Сіз серуендеп жүрсіз бе?»
- C) "Сіз істеп жатырсыз ба?»
- D) "Сен бақыттысың ба?»
- E) "Сен ақылдысың ба?»

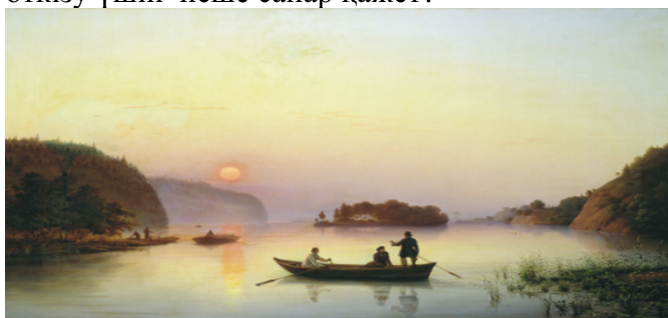
99. Қандай түйінді таркату мүмкін емес?

- A) Теміржол
- B) Туыстық қатынастар
- C) Мемлекеттік
- D) Махаббат
- E) Қылмыстық

100. Қандай жануарлар әрқашан көздерін ашып ұйықтайды?

- A) Балықтар
- B) Балалар
- C) Маймылдар
- D) Қолтырауындар
- E) Үкі

101. Екі солдат өзеннің сол жағалауына жақындады, олар келесі жағалауға өтуі керек еді. Екі жасөспірім жағаға жақын жерде қайықпен жүзіп жүрді, суда басқа қалқымалы қайықтар болған жоқ. Алайда қайық суда 100 кг-нан артық салмақты көтере алмайды. Сарбаздарды оң жағалауға өткізуді қалай ұйымдастыруға болады және мұны қанша сапарда жасауға болады? Бір сарбазды өткізу үшін екі сапар қажет: бірінші сапарда екі жасөспірім қарсы жағалауға өтеді, екеуінің біреуі сол жерде қалады, ал екінші жасөспірім қайықпен бастапқы жағалауға оралады. Екінші рейсте жасөспірім қайықты солдаттардың біреуіне береді. Солдат оң жағалауға өтіп, қайықты екінші жасөспірімге қайтарады. Екінші жасөспірім бастапқы жағалауға жетеді. Осылайша, бір сарбазды паромға апару үшін екі сапар қажет болса, екеуін судан өткізу үшін неше сапар қажет?

- A) 4 рейс қажет болады
- B) 3 рейс қажет болады
- C) 2 рейс қажет болады
- D) 5 рейс қажет болады
- E) 1 рейс қажет болады

102. Англияда бұл гүлді ақындар жырлаған

Ол сәби перілер мен нәзік эльфтер үшін бесік ретінде қызмет етеді. Отаны - Парсы, ол жерден Түркияға қоныс аударып, XIX ғасырда Еуропаға тарады. Голландияда бұл гүлге табыну болды. Амстердамда бұл гүлдің екі үш пиязына (ұрығына) екі тас үй сатып алынғаны туралы тарихи дәлел бар.

- A) Қызғалдақтар
- B) Раушан гүлі
- C) Орхидеялар
- D) Магнолия
- E) Лиандралар

103. Өрттен қорқынышты не бар?

- A) Түтін
- B) Жанартаудың оянуы
- C) Жер сілкінісі
- D) Соғыс
- E) Сел

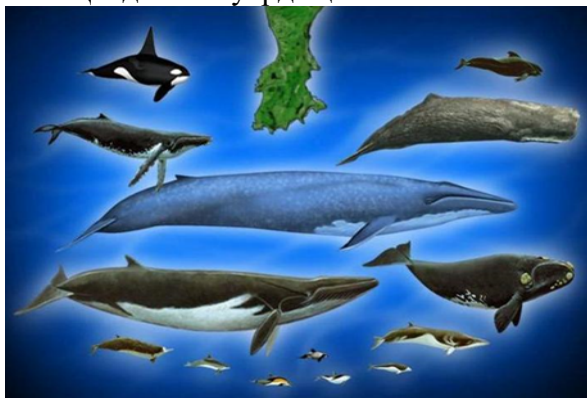
104. Әнді музыкасыз орындау қалай аталады?

- A) Акапелла
- B) Ария

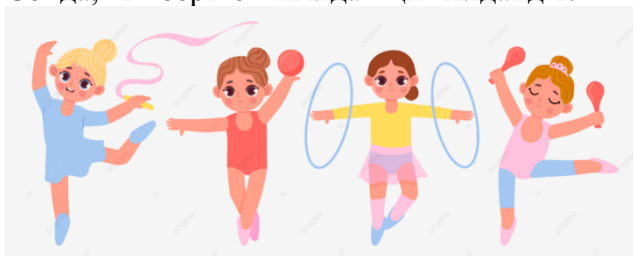
- C) Хор
- D) Соло
- E) Речитатив

105. Қандай жануардың салмағы 190 тоннаға дейін жетеді?

- A) Көк кит
- B) Гиппопотам
- C) Піл
- D) Мүйізтұмсық
- E) Қолтырауын

106. Катя Ирадан жылдам,
ал Ира Ленадан жылдамырақ.
Сонда, кім бәрінен жылдам қимылдайды?

- A) Катя
- B) Ира
- C) Лена
- D) Надя
- E) Оля

107. Екі көліктің біреуі кең жолмен, екіншісі тар жолмен келе жатыр.
Жүк көлігі тар жолмен келе жатқан жоқ.
Жеңіл көлік қандай жолмен келеді?
Жүк көлігі ше?

- A) Жүк көлігі кең жолмен келе жатыр
- B) Жеңіл көлік кең жолмен келе жатыр

- С) Жүк көлігі кең жолмен келе жатқан жоқ
- Д) Жүк көлігі тар емес жолмен келе жатқан жоқ
- Е) Жеңіл көлік тар жолмен келе жатқан жоқ

108. Вераның терісі Людамен салыстырғанда қара түсті.
Вера Катямен салыстырғанда әлдеқайда ақ түсті.
Олардың ішіндегі ақшылы кім?

- А) Вера
- В) Люда
- С) Катя
- Д) Оля
- Е) Наташа

109. Нені дайындауға болады, бірақ жеуге болмайды?

- А) Сабақ бойынша үй тапсырмасын
- В) Бәліш
- С) Тамақ
- Д) Сусын
- Е) Бауырсақ

110. Толя Игорьден биік,
Игорь Колядан биік.
Сонда, ең ұзыны кім?

- А) Толя
- В) Игорь
- С) Коля
- Д) Юра
- Е) Андрей

111. Құрлықтағы адамдар ауырмайтын ауру?

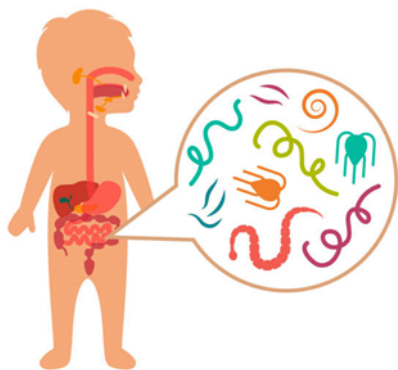
- А) «Теңіз ауруы»
- В) Құтыру
- С) Іш сүзегі
- Д) Летаргиялық ұйқы
- Е) Туретта синдромы

112. Саша Толяға қарағанда көңілді,
Толя Ванядан көңілді.
Сонда, ең көңілдісі кім?

- А) Саша
- В) Толя
- С) Ваня
- Д) Юра

Е) Андрей

113. Қандай құрттардың ішектері болмайды?

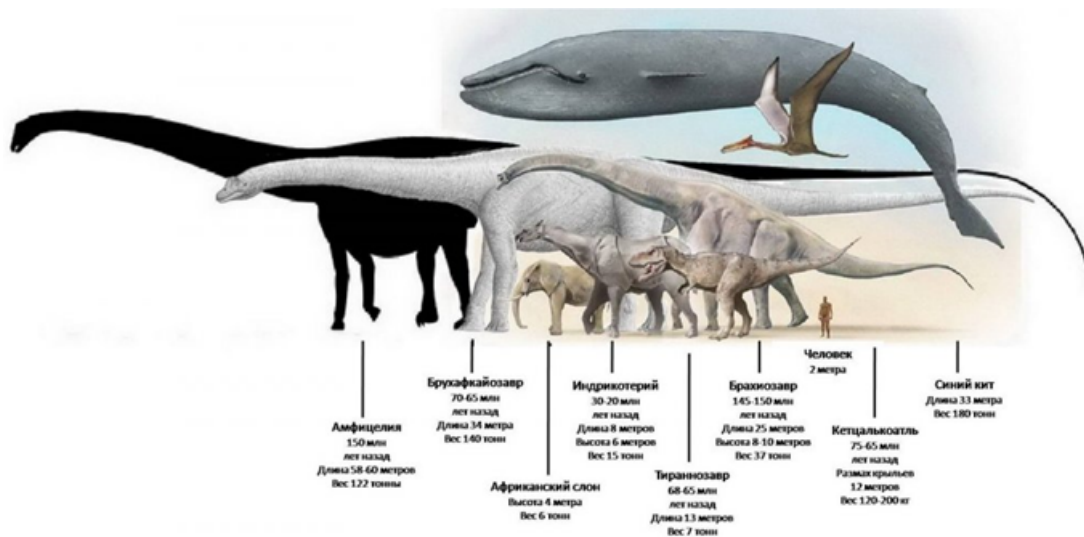
- A) Таспа құрттар
- B) Қосмекенділер
- C) Жұлдызды құрттар
- D) Жауын құрттары
- E) Мұз құрттары

114. Қандай моллюскілерді тірідей жейді?

- A) Устрицалар (Ostreidae)
- B) Брондалған (Polyplacophora)
- C) Қосжақпақтылар (Bivalvia)
- D) Күрекаяқтар (Scaphopoda)
- E) Қарынаяқтылар (Gastropoda)

115. Ең ірі жануар?

- A) Көк кит – «жолақ кит»
- B) Гиппопотам
- C) Мүйізтұмсық
- D) Піл
- E) Мегалодон

116. Өзге организмдегі ағза шырындарымен қоректенетін, басқалардың есебінен өмір сүретін тіршілік қалай аталады?

- A) Паразиттер
- B) Құрттар
- C) Жатыпішерлер
- D) Арамтамақтар
- E) Өзгенің нанын жегіштер

117. Аралдар салатын су тіршілігі қалай аталады?

- A) Инжу-маржан полиптері
- B) Балықтар
- C) Құрттар
- D) Аралар
- E) Құстар

118. Қандай құстар ұша алмайды?

- A) Түйеқұстар
- B) Тотықұстар
- C) Көгершіндер
- D) Үкілер
- E) Қаршыға құс

119. Бәліш үш бөлікке кесілді.

Бәлішті үшке бөлу үшін барлығы неше тілік жасалды?

- A) Үш
- B) Екі
- C) Бір
- D) Төрт
- E) Бес

120. Терезе әйнегін бес ағайындылардың қайсысы сындырды?

Андрей: «Бұл Витя немесе Толя», - деді.

Витя: «Мұны мен де, Юра да жасаған жоқпыз», - деді.

Дима: «Бұлардың біреуі шындықты айтты, ал екіншісі айтпады», - деді.

Юра: «Жоқ, Дима, сен қателесесің», - деді.

Әкелері кем дегенде үш ағайынды шындықты айтқанына сенімді.

Терезені кім сындырды?

- A) Толя сындырды
- B) Андрей сындырды
- C) Витя сындырды
- D) Дима сындырды
- E) Юра сындырды

121. Маша Светаға қарағанда жылдам жүгіреді.

Света Оляға қарағанда жылдам.

Қай қыз бәрінен жылдам жүгіреді?

- A) Маша
- B) Света
- C) Оля
- D) Надя
- E) Галя

122. Лиза мен Петя саңырауқұлақтар мен жидектерді жинауға орманға барды. Лиза саңырауқұлақ терген жоқпын. Петя не жинады?

- A) Петя саңырауқұлақ жинады
- B) Петя саңырауқұлақ жинамады
- C) Петя жидек жинады
- D) Петя жидек жинамады
- E) Лиза саңырауқұлақ жинады

123. Ираның бойы Клаваға қарағанда 3 см қысқа.

Клава Любадан 5 см қысқа.

Сонда, ең ұзыны кім?

- A) Люба
- B) Клава

- C) Ира
- D) Майя
- E) Надя

124. Екі қайың өсіп тұр. Әр қайыңда төрт бұр (шишка) бар. Екі қайыңда барлығы неше бұр бар?

- A) қайың ағашында бұр (шишка) болмайды
- B) 8 бұр
- C) 7 бұр
- D) 6 бұр
- E) 12 бұр

125. Қандай жәндік өз салмағынан 10 есе ауыр жүкті көтере алады?

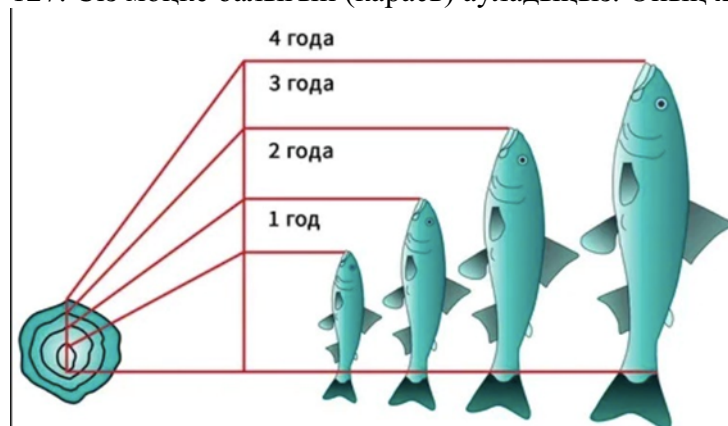

- A) Құмырсқа
- B) Кірпі
- C) Ақуыз
- D) Ара
- E) Тасбақа

126. Су қоймасындағы судың температурасы Цельсий бойынша 17 градус. Онда тіршілік ететін балықтардың дене температурасы қандай?

- A) 18 градус Цельсий
- B) 20 градус Цельсий
- C) 25 градус Цельсий
- D) 22 градус Цельсий
- E) 23 градус Цельсий

127. Сіз мөңке балығын (карась) ауладыңыз. Оның жасы нешеде екенін қалай білеміз?

- A) Қабыршағындағы сақиналарды санаңыз
- B) Балықтың ұзындығын өлшеңіз
- C) Тұмсығының ұшынан құйрық қанатына дейін өлшеңіз
- D) Қабыршақты жамылғыны өлшеңіз

Е) Балықтың қалыңдығын өлшеңіз

128. Қандай организмдер өмір бойы тоқтаусыз өседі?

- A) Маржандар
- B) Киттер
- C) Мөңке балығы
- D) Кірпікшелілер
- E) Сегізаяқтар

129. Оттегісіз ортада өмір сүре алмайтын тіршілік иелері?

- A) Балық
- B) Балдырлар
- C) Гельминттер
- D) Анаэробты микроорганизмдер
- E) Аскаридалар

130. Дөңгелекте 8 спиц бар.

Спицалар арасында қанша бөлік бар?

- A) 7
- B) 8
- C) 6
- D) 5
- E) 3

131. Тоғайға қарай бір топ құс ұшып келді.

Олар бір бұтаққа екеуден қонып еді, бір бұтақ бос қалды.

Әрқайсысы жеке қонып еді, біреуіне бұтақ жетпей қалды.

Тоғайда неше ағаш бар, барлығы қанша құс ұшып келді?

- А) Үш ағаш, төрт құс
- Ә) Төрт ағаш, төрт құс
- С) Төрт ағаш, үш құс
- Д) Үш ағаш, үш құс
- Е) Төрт ағаш, бес құс

132. Толя мен Игорь сурет салып отыр.

Бірі - үйдің, екіншісі - жапырақты бұтақтың бейнесін салуда.

Игорь үйді салмаса, Толя ненің суретін салды?

- А) Толя үйдің суретін салып отыр
- В) Толя жапырақтың суретін салып отыр
- С) Толя ұшақтың суретін салып отыр
- Д) Толя машинаның суретін салып отыр
- Е) Толя ағаштың суретін салып отыр

133. Үш құрбы ақ, жасыл, көк көйлек, аяқ киім киіп шықты. Бірдей түсті көйлек пен аяқ киім Аняда ғана бар. Валяның аяқ киімі де, көйлегі де аппақ емес. Наташа жасыл аяқ киім киген.

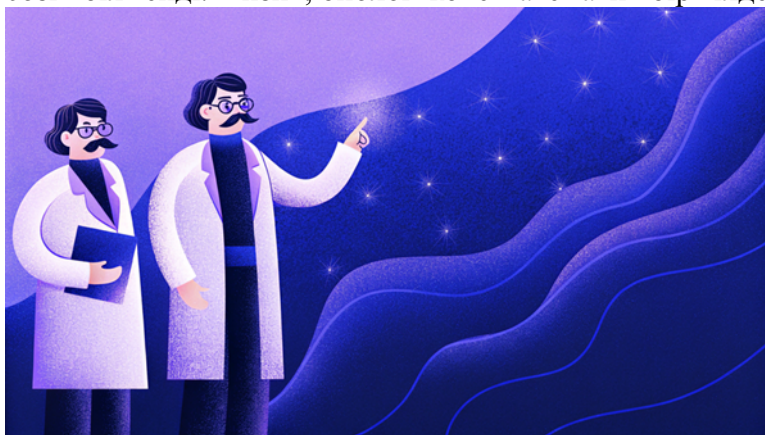
Құрбылардың әрқайсысының көйлектері мен аяқ киімдерінің түсін анықтаңыз.

- А) Наташа көк көйлек пен жасыл туфлимен, Валя - жасыл көйлек пен көк туфлимен, Аня ақ көйлек пен ақ туфлимен шықты. Наташа көк көйлек пен жасыл туфлимен, Аня жасыл көйлек пен көк туфлимен шықты. Валя жасыл көйлек пен көк туфлиде
- В) Наташа көк көйлек пен жасыл туфлимен, Аня жасыл көйлек пен көк туфлимен шықты
- С) Валя - жасыл көйлек пен көк туфлиде

D) Валя - жасыл көйлек пен көк туфлиде

E) Аня ақ көйлек, ақ туфли киген

134. Халықаралық конгрессте төрт ғалым кездесті: физик, тарихшы, биолог және математик. Олардың ұлттары әртүрлі болды және ғалымдардың әрқайсысы төрт тілдің екеуінде (орыс, ағылшын, француз және итальян) сөйлегенімен, олардың төртеуі де сөйлейтін тіл болмады. Үшеуі де сөйлейтін тіл болды. Ғалымдардың ешқайсысы бір мезгілде французша да, орысша да сөйлемеген. Физик ағылшын тілін білмесе де, биолог пен тарихшы бір-бірімен сөйлескісі келсе, аудармашы қызметін атқара алатын. Тарихшы француз тілінде сөйлейді және математикпен сөйлесе алады, бірақ соңғысы бірде-бір орыс сөзін білмейді. Физик, биолог және математик бір тілде бірге сөйлесе алмайды.

Әрбір ғалым қандай екі тілді біледі?

A) Физик француз және итальян тілдерінде, тарихшы орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.

B) Физик орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.

C) Физик ағылшын және француз тілдерінде, тарихшы орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик француз және итальян тілдерінде сөйлейді.

D) Физик араб және итальян тілдерінде, тарихшы француз және испан тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.

E) Физик француз және итальян тілдерінде, тарихшы орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.

135. Кино билеттеріне кезекте тұрғандар: Юра, Миша, Володя, Саша және Олег.

Белгілі болғаны:

1) Юра билетті Мишадан ерте, бірақ Олегтен кеш сатып алады.

2) Володя мен Олег бір-бірінің қасында тұрған жоқ.

3) Саша Олегке, Юраға немесе Володяға жақын тұрған жоқ.

Кезекте кім кімнен кейін тұр?

- A) Ұлдар келесі ретпен тұр: Олег, Юра, Володя, Миша және Саша
- B) Миша мен Саша, Олег, Юра, Володя
- C) Юра, Володя, Миша және Саша, Олег
- D) Саша, Олег, Юра, Миша және Володя
- E) Саша, Миша, Володя, Олег, Юра

136. Отбасыда үш перзент бар.

Ұлдардан гөрі қыздар көп.
Отбасында неше әпке бар?

- A) Екі әпкесі бар
- B) Екі ұл, бір әпкесі бар
- C) Бір әпкесі, екі інісі бар
- D) Үш әпкесі бар
- E) Үш інісі бар

137. Отбасында төрт бала бар. Олар 5, 8, 13 және 15 жаста. Балалардың есімдері - Аня, Боря, Вера және Галя.

Бір қыз бала бақшаға барса, Аня Борядан үлкен болса, Аня мен Вераның жасының қосындысы үшке бөлінсе, әр бала неше жаста?

- A) Вера 5 жаста, Бор 8 жаста, Аня 13 жаста, Галя 15 жаста
- B) Вера 5 жаста, Боря 8 жаста, Аня 13 жаста, Галя 5 жаста
- C) Вера 15 жаста, Боря 18 жаста, Аня 3 жаста, Галя 5 жаста
- D) Вера 5 жаста, Бор 8 жаста, Аня 13 жаста, Галя 12 жаста
- E) Вера 3 жаста, Бор 8 жаста, Аня 3 жаста, Галя 5 жаста

Шешім. Аня мен Вераның жасының қосындысы үшке бөлінеді және бұл бір қыз 5 жаста, екіншісі 13 жаста болған жағдайда мүмкін болады. Бірақ мәселе бойынша Аня Борядан үлкен. Демек, Аня 13 жаста, ал Вера 5 жаста. Сонымен бірге Галя 15 жаста екені анық.

138. Саша Игорьден 10 жас кіші.

Игорь Лешадан 2 жас үлкен.

Ең жасы кім?

- A) Саша

- В) Леша
- С) Игорь
- Д) Дима
- Е) Юра

139. Төрт қыз әңгімелесіп отыр: Аня, Валя, Галя және Надя.

- 1) Жасыл көйлектегі қыз - Аня емес, Валя емес - көк көйлектегі қыз бен Надяның арасында тұрады.
- 2) Ақ көйлек киген қыз қызғылт көйлекті қыз бен Валяның арасында тұрады. Әр қыз қандай түсті көйлек киеді?
- А) Галяның көйлегі жасыл, Надяныкі қызғылт, Валяныкі көк, Аняныкі ақ.
  - В) Галя қызыл түсті көйлек киген
  - С) Надя ақ түсті көйлек киген
  - Д) Валя қызғылт түсті көйлек киген
  - Е) Аня көк көйлек киген

140. Төрт дос (Петя, Боря, Алеша және Коля) апаларымен бірге мектептегі Жаңа жылдық балға барды.

Бірінші би кезінде олардың әрқайсысы өз әпке-қарындастарынан өзгелермен биледі. Лена - Петямен, Светлана - Наташаның ағасымен, Оля - Светлананың ағасымен, Боря - Алешаның әпкесімен, Алеша Петяның әпкесімен биледі. Кім-кімнің ағасы? Кім кіммен билеген?

- А) Петя - Оляның ағасы, Петя Ленамен биледі
Боря - Наташаның ағасы, Боря Светланамен биледі
Алеша - Светлананың ағасы, Алеша Олямен биледі
Коля - Ленаның ағасы, Коля Наташамен биледі
- В) Петя - Наташаның ағасы, ал Боря Светланамен биледі
- С) Коля - Оляның ағасы, ал Петя Ленамен биледі
- Д) Алеша - Светлананың ағасы, Алеша Олямен биледі
- Е) Алеша Ленаның ағасы, Коля Наташамен биледі

141. Миша Олегтен күшті,
Миша Петядан әлсіз.

Ең күштілері кім?

- А) Петя
- В) Миша
- С) Олег
- Д) Алексей
- Е) Иван

142. Ең ірі маймыл қайсысы?

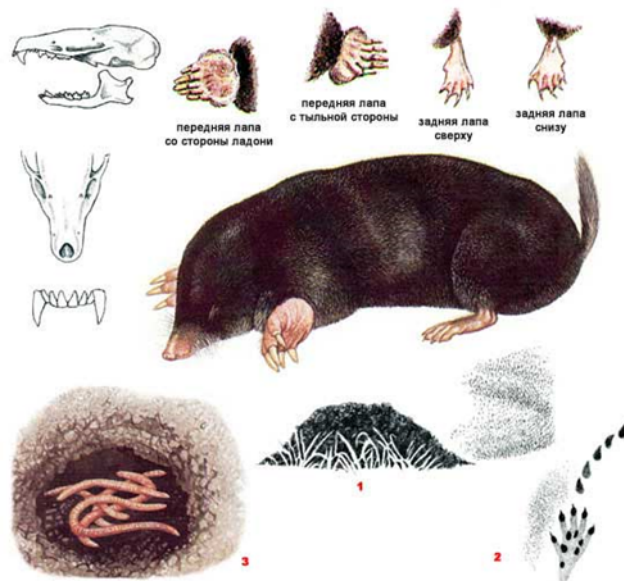

- A) Горилла
- B) Непалдық сұр лангур
- C) Мандрель
- D) Тибет макакасы
- E) Сары бабуиндар

143. Жүзге дейінгі сандардың қосындысы неге тең?

- A) 1-ден 100-ге (қоса алғанда) дейінгі сандардың қосындысы 5050-ге, 1-ден 100-ге дейінгі сандардың қосындысы (100-ді қоспағанда) 4950-ге тең.
- B) 5050
- C) 5000
- D) 4500
- E) 4900

144. Көртышқан қыс мезгіліне арналған азықты қалай дайындайды?

- A) Бастарын кесіп, қоймаға салады
- B) Жерге көмеді
- C) Жапырақтарға орап қояды

- D) Кептіреді
- E) Ұсақтайды және жинап қояды

145. Көктемнің алғашқы хабаршысы қандай құстар?

- A) Қарғалар
- B) Бұлғаулар
- C) Жұлдызқұрттар
- D) Қарақұйрықтар
- E) Далалық қызғыш құс

146. Құйрығы үш метрлік этеш сорты қай елде шығарылды?

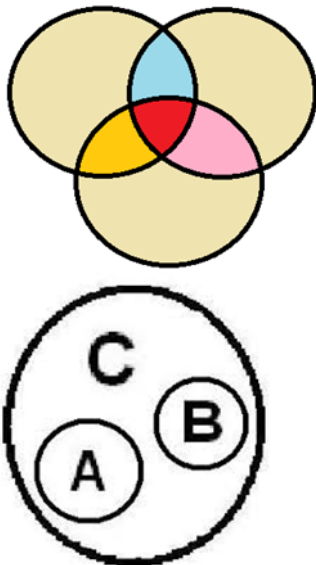
- A) Жапонияда
- B) Австралияда
- C) Австрияда
- D) Тайландта
- E) Индонезияда

147. Қай жәндіктің есту қабілеті жоқ?

- A) Шыбында
- B) Инелікте
- C) Масада
- D) Көбелекте
- E) Тарақанда

148. «Студент» және «спортшы» ұғымдарының арасындағы байланысты анықтаңыз:

- A) Қиылысу
- B) Бағыныштылық
- C) Ерекшелік
- D) Сәйкестік
- E) Қайшылық

149. (Жауапсыз махаббат).

Үш жас жігіт: Коля, Петя және Юра үш қызға ғашық: Таня, Зина және Галя. Бірақ бұл жауапсыз махаббат.

1. Коля - Таняны жақсы көретін жас жігітке ғашық болған қызды жақсы көреді.
2. Петя - Зинаны жақсы көретін жас жігітке ғашық болған қызды жақсы көреді.
3. Зина Юраны жақсы көрмейді.

Кім кімге ғашық?

- A) Коля – Галяға, Галя – Петяға, Петя – Таняға, Таня – Юраға, Юра – Зинаға, Зина – Коляға ғашық.
- B) Коля Таняны жақсы көреді

- C) Петя Зинаны жақсы көреді
- D) Тая Юраны жақсы көреді
- E) Петя Галяға ғашық

150. Қандай қосмекенділер бір жылда төрт рет терісін ауыстырады және әр жолы алдыңғысын өзі жейді.

- A) Бақалар
- B) Жыландар
- C) Шаян
- D) Сегізаяқтар
- E) Жыланбалықтар мен сәулелер

151. «Икебана» гүл шоғын жинау өнері қай елде қалыптасты?

- A) Жапонияда
- B) Қытайда
- C) Тайландта
- D) Тайванда
- E) Малайзияда

152. Қайсы гүл Күннің және Жапонияның символы саналады?

- A) Хризантема
- B) Пиондар
- C) Қызғалдақ
- D) Гербера
- E) Гортензиялар

153. Қандай гүл өз-өзіне сұқтанып, тек өзін ғана тамашалайды?

- A) Нарцисс
- B) Гортензиялар
- C) Хризантема
- D) Гербера
- E) Пиондар

154. Қандай тірі тіршіліктің бойында үш жүректен бар?

- A) Сегізаяқ, кеспе, кальмар
- B) Бақалар, жыландар
- C) Шаяндар, сегізаяқтар
- D) Жыланбалықтар мен сәулелер
- E) Киттер, кірпікшелілер

155. Моллюсктердің қанының түсі қандай?

МайШкола

КРОВЬ

КРАСНАЯ

Люди и большинство позвоночных животных

В состав входит **гемоглобин**

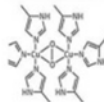

ГОЛУБАЯ

Ракообразные, паукообразные, головные моллюски

В состав входит **гемоцианин**

- A) Көілдір
- B) Мөлдір
- C) Қызыл
- D) Сұр
- E) Қара

156. Қай өсімдіктен бал жақсы жиналады?

- A) Линден
- B) Жалбыз
- C) Қарақұмық
- D) Жоңышқа
- E) Бақ-бақ

157. Құрлықтағы ең жылдам хайуанат?

- A) Гепард, 110 км/сағ.
- B) Түйеқұс
- C) Кенгуру
- D) Барыс
- E) Жолбарыс

158. Табиғаттағы ең жіңішке жіп?

- A) Веб
- B) Табиғи жіп
- C) Синтетикалық жіп
- D) Нейлон жіп
- E) Жібек жіп

159. Қай жылан түкіреді?

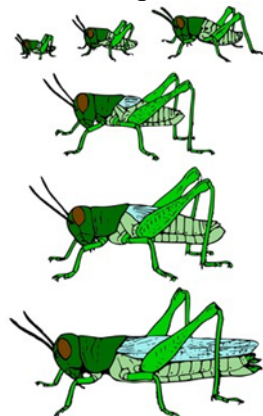
- A) Кобра
- B) Боа тартқышы
- C) Сужылан
- D) Мамба
- E) Анаконда

160. Ең ұзын тілдің иегері?

- A) «Құмырсқажегіш», ұзындығы 61 см.
- B) Жылан
- C) Сиыр
- D) Жираф
- E) Комодо айдаһары

161. Шегірткенің құлағы қайда орналасқан?

- A) Аяғында
- B) Маңдайында
- C) Қанаттарында
- D) Артқы жағында
- E) Құйрығында

162. Бекас-құстың маңыраған даусы қай жерінен шығады?

- A) Құйрық
- B) Іш
- C) Бас
- D) Қанаттарынан
- E) Бүкіл денесінен

163. Қандай жануар тамақ ішкеннен кейін тісін жуады - аузын шаяды?

- A) Жолбарыс
- B) Түйе
- C) Аю
- D) Піл
- E) Жираф

164. Қандай құстардың қанаттары қырлы болады?

У каких птиц крылья покрыты не перьями, а чешуей?

У пингинов

- A) Пингвиндердің
- B) Пеликандардың
- C) Құтанның
- D) Ләйлектің

Е) Қаздың

165. Қандай хайуанаттың мойын омыртқалары көбірек?

- А) Жираф
- В) Шошқа
- С) Піл
- Д) Қолтырауын
- Е) Жылан

166. Түйе су қорын қайда сақтайды?

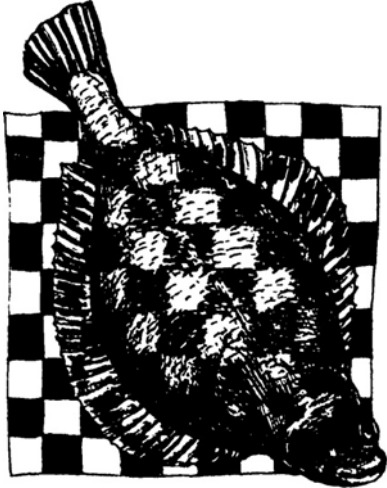
- А) Қанында
- В) Өркешінде
- С) Асқазанда
- Д) Тері астында
- Е) Денеде

167. Сіріңке қандай ағаштан жасалады?

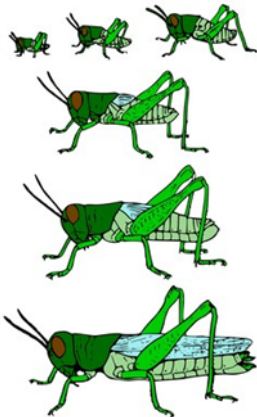
- А) Көктерек
- В) Қайың
- С) Үйеңкі
- Д) Емен
- Е) Тал

168. Қандай балық шахмат тақтасына айнала алады?

- A) Камбала
- B) Тұқы
- C) Иваси
- D) Килька
- E) Мөңке балығы

169. Шегірткенің шырылы қалай шығады?

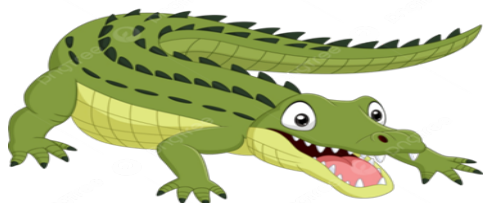
- A) Аяқты қанатқа үйкеу арқылы
- B) Іш
- C) Бас
- D) Таразылар
- E) Бүкіл денемен

170. Қандай құстың қанаты мүлде жоқ?

- A) Киви-киви
- B) Пингвин
- C) Түйеқұс
- D) Тотықұс
- E) Шағала

171. Қай хайуанаттың бойындағы майы жасыл түсті?

- A) Қолтырауын
- B) Гишпопотам
- C) Мүйізтұмсық
- D) Жылан
- E) Бақа

172. Қандай өсімдіктердің жапырақтары Күннің бағытын көрсете алады?

-
- A) Жабайы салат, сільфий, эвкалипт
  - B) Жаңғақ
  - C) Қылқан жапырақты ағаштар
  - D) Қарағай
  - E) Кипарис

173. Дүние жүзіндегі ең үлкен өрмекші қандай?

А) А) әлемдегі ең ірі өрмекші - *Heteropoda maxima* (лат.), Sparassidae тұқымдасынан, Лаостың Хаммуан провинциясында тіршілік етеді. Ұрғашыларының денесінің ұзындығы 4,6 см-ге дейін барады, аталықтары шамамен 3,0 см. Аяқ-қолдарының аралығы 25-тен 30 см-ге дейін.

Оңтүстік Америкадағы Голиат «Құс жегіші» аяқ-қолдарының ұзындығы бойынша одан кіші, бірақ дене мөлшері бойынша одан айтарлықтай асып түседі

- В) Кенелер (Акари)
- С) Шаяндар (скорпиондалар)
- Д) Сушаяндар
- Е) Қаракұрт

174. Жер бетіндегі ең үлкен жылан

- А) Анаконда, 9 м дейін.
- В) Молга
- С) Қара мамба
- Д) Қайсақа
- Е) Бумсленг

175. Қай акуланың көздері бір-бірінен 2 метр қашықтықта орналасқан?

- A) Балға балық (Carcharhiniformes)
- B) Үлкен ақ акула (Lamniformes)
- C) Қара ұшты акула (Katranidae)
- D) Ала акула (Wobbegongiformes)
- E) Аапон ара балығы (Sawfish)

176. Қай көбелек саяхаттағанды ұнатады: күзде оңтүстікке, Африкаға құстарша ұшып кетіп, көктемде кері қайтады.

- A) Боялған көбелек
- B) Адмирал
- C) Аполлон Мнемосин
- D) Автоной мариголдтары
- E) Ағаш көбелегі

177. Қай бақа өзінің итбалықтарына арнап терезесі, шатыры бар, бірақ есігі жоқ үй салады?

- A) Темір ұстасы – квакша бақасы
- B) Қиыршығыстық бақа
- C) Сібірлік бақа
- D) Шөпте жүретін бақа

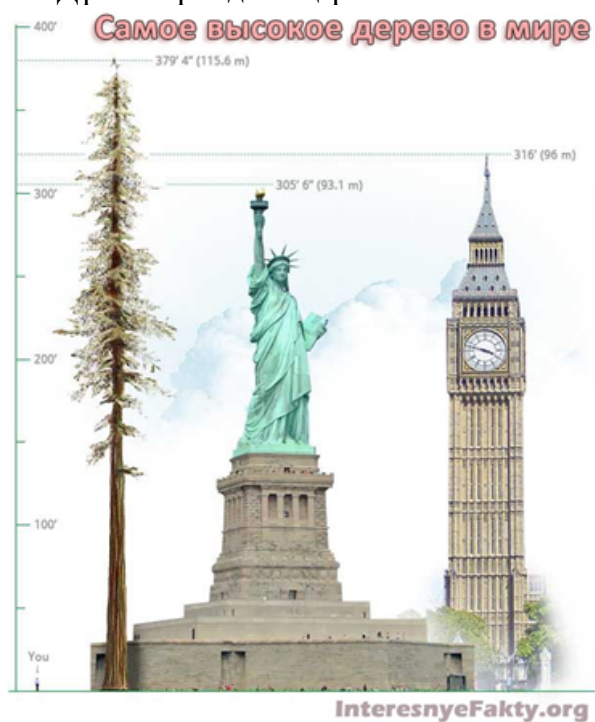
Е) Көлдегі бақалар

178. Қандай жылан соқыр болса да бәрін естиді, иіссіз-ақ жылуды «көреді».

- А) Қалқантұмсық жылан
- В) Анаконда
- С) Сужылан
- Д) Аспид
- Е) Африкалық бумсленг

179. Дүние жүзіндегі ең ұзын ағаш

- А) 187 м-ге дейінгі эвкалипт ағашы
- В) Секвоия
- С) Арша
- Д) Шырша
- Е) Кипарис

180. Кең жайыла өсетін үлкен ағаш

- A) Секвойя
- B) Арша
- C) Кипарис
- D) Эвкалипт
- E) Шырша

181. Ең берік ағаш

- A) Темір ағаш – «Parrotia persica»
- B) Пандо
- C) Журупа емені
- D) Ескі Тикко
- E) Ескі Расмус

182. Суда қалқып жүретін ең үлкен қалқыма-өсімдік?

- A) «Виктория Регия» - жапырақтарының диаметрі 2 м-ге жуық, 50 кг-ға дейінгі дисперсті жүктемеге төтеп бере алады
- B) *Macrocystis* балдырларының ұзындығы 200 метрге жетеді
- C) *Nereocystis*, ұзындығы 200 метрге жетеді

- D) Теңіз балдырлары
- E) Ірі су лалагүлі: «Виктория боливия» – жапырағының диаметрі 3 м.

183. Алып гүлдер?

- A) «Rafflesia Arnoldii» - гүлінің ұзындығы 1 метр, гүлінің салмағы 10 кг-ға жуық.
- B) «Титан арум»
- C) «Магнолия Кампбеллиі»
- D) «Талипотты пальма»
- E) Алып лотос

184. Қандай құс қатты аязда балапан шығарады?

- A) Айқыш құс (клест)
- B) Патша құс (зимородок)
- C) Тоқылдақ
- D) Тит (синица)
- E) Ақ үкі

185. Шаңғы жасау үшін қандай ағаш қолданылады?

- A) Қайың
- B) Көктерек

- C) Үйеңкі
- D) Емен
- E) Тал

186. Белгілі ойды жеткізуге арналған сөз немесе сөз тіркесі қалай аталады?

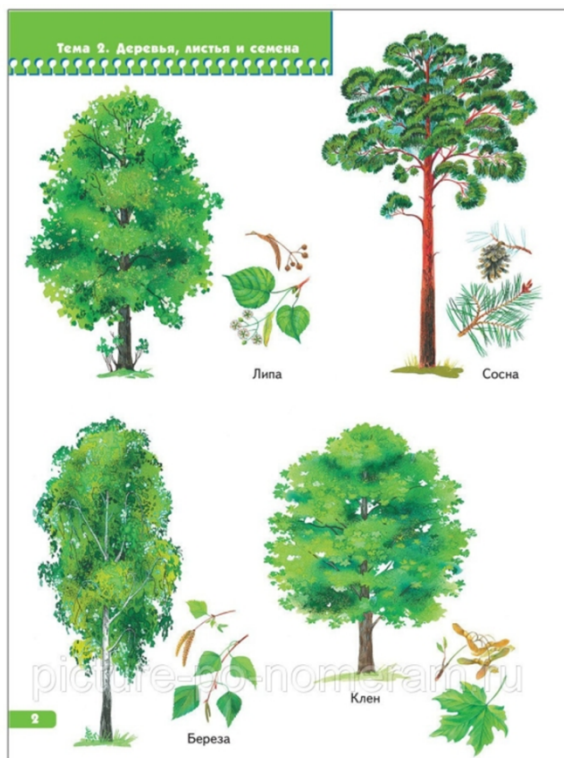
- A) Термин
- B) Омонимдер
- C) Синонимдер
- D) Категория
- E) Предикат

187. Ұлудың тістері бар ма?

- A) Иә, бар. Ұлудың тістері тілінде орналасқан. Ұлудың 135 қатардан тұратын тістері бар. Әр қатарда 105 тіс бар. Барлығы 14175 тісі бар.
- B) Тістері жоқ
- C) 100 тіс
- D) 80 тіс
- E) 40 тіс

188. Қарағайлар орташа есеппен неше жыл өмір сүреді ?

- A) 120-140 ЖЫЛ
- B) 100 ЖЫЛ
- C) 110 ЖЫЛ

D) 115 жыл

E) 130 жыл

189. «Тауықтар ұшады, өйткені тауықтар - құс, ал барлық құстар ұшады» деген пікірдің дрыс болмау себебін анықтаңыз:

A) Аргументтің сенімсіздігі

B) Дәлелдердегі қайшылық

C) Дәлелдердің жеткіліксіздігі

D) Жалпылау ережелерін бұзу

E) Шектеу ережелерін бұзу

190. Каштан ағашында орта есеппен қанша жапырақ болады?

A) 19 мың

B) 18 мың

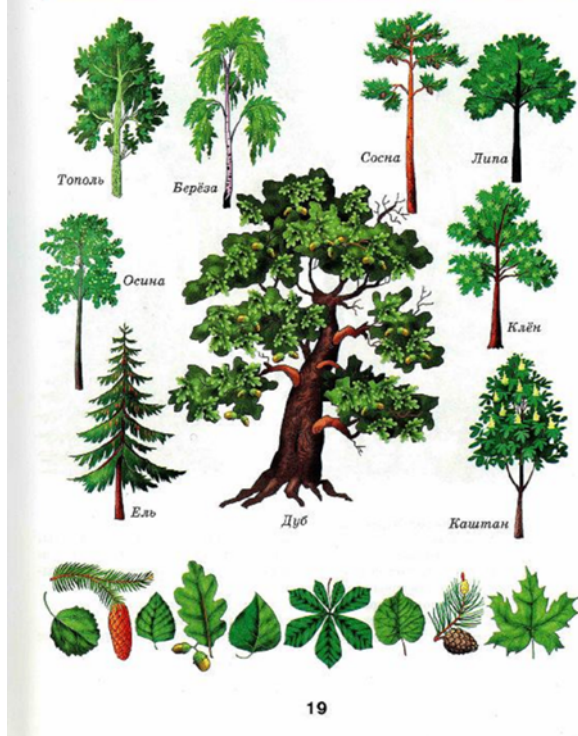
C) 20 мың

D) 10 мың

E) 15 мың

191. Теректе орта есеппен қанша жапырақ бар?

ДЕРЕВЬЯ

- A) 70 мыңнан 119 мыңға дейін
- B) 60 мыңнан 120 мыңға дейін
- C) 50 мыңнан 110 мыңға дейін
- D) 40 мыңнан 119 мыңға дейін
- E) 30 мыңнан 119 мыңға дейін

192. Онсыз адам өмірі мүмкін емес табиғи шудың шегі қай деңгейде болғаны дұрыс?

- A) Рұқсат етілген дыбыс шегі 80-85 децибел. 130 дцб. адамда ауырсыну тудырады, 150 дцб. адам төзгісіз азап әкеледі
- B) Сыбдырлаған шөп – 10 децибел
- C) Қатты сөйлеу - 60-70 децибел
- D) Көше көлігінің шуы 80-100 децибел
- E) Максимальды дыбыс деңгейі 110 дБА-дан аспауы керек, ал импульстік шу үшін - 125 дБА. Тіпті кез келген октава диапазонында дыбыс қысымының деңгейі 135 дБ жоғары аймақтарда қысқа мерзімді болуға тыйым салынады

193. Дүние жүзіндегі ең үлкен кесіртке ?

- A) Комодо кесірткесі
- B) Мегалания (*Varanus priscus*, [син. *Megalania prisca*])
- C) Жасыл игуана – ұзындығы 1,5 метр, салмағы – 7 кг.

D) Қолтырауындар

E) Ұшатын айдаһар (лат. Draco) — кесірткелер тұқымдасының Оңтүстік-Шығыс Азияда мекендейтін ағама тұқымдасы

194. Дүние жүзіндегі ең ірі жыртқыш қандай?

A) Ақ аю

B) Қара қаймандар

C) Миссисипи аллигаторы

D) Қоңыр аюлар

E) Қасқырлардың үйірлері

195. Орман хайуанаттарының ішіндегі ең ірі, тұяқты жануар?

A) Бұлан (лось)

B) Тау ешкілері

C) Зебралар

D) Ақбөкен

E) Жабайы қабандар

196. Дүние жүзіндегі ең ірі сүтқоректі жануар?

A) Морж

B) Тангалунга

C) Антарктикалық піл итбалығы (лат. *Mirounga leonina*)

D) Ала гиена

E) Жолақты мангуст

197. Пианиноны қандай ағаштан жасайды ?

Сосна

Ель

- A) Шыршадан
- B) Көктеректен
- C) Қайың
- D) Үйеңкі
- E) Емен

198. Дүние жүзіндегі ең үлкен көбелек ?

- A) Агриппина - қанатының ұзындығы 27 см.
- B) Геркулес көбелегі, немесе *Coscinocera hercules* (лат. *Coscinocera hercules*) - қанаттары 27 см-ге дейін жетеді
- C) *Saturnia atlas Atlas* – қанатының ұзындығы 26 см-ге дейін
- D) Маактың қарлығаш құйрығы – қанаты 13,5 см-ге дейін
- E) Ажал бас сұңқар көбелегі - өлшемі 46-60 мм. Қанаттары: 80-120 мм.

199. Жер бетінде тіршілік еткен қалталы хайуанаттардың ең күштісі?

- A) Тилацин
- B) Алып кенгуру
- C) Вирджиния опоссумы
- D) Тасмания шайтаны
- E) Қызыл кенгуру

200. Ең ірі сүтқоректі жануар?

- A) Африка пілі – биіктігі 4 м, салмағы 7 тоннаға дейін
 B) Тұзды су қолтырауыны – салмағы 800 кг.
 C) финвал (*Balaenoptera physalus*), ең ірі теңіз сүтқоректісі – ұзындығы 26 метрге дейін, салмағы 80 т.
 D) Кашалот (*Physeter macrocephalus*) – үлкен тісті жыртқыш, ұзындығы 24 метрге дейін, салмағы 50 тоннаға дейін
 E) Ақ аю (*Ursus maritimus*) – салмағы 800 кг.

201. Ежелгі Египетте мысықтар – жеңіс символы ретінде дәріптелген. Ал онда мысырлықтар қандай жануарды зұлымдық пен жойылудың символы деп санады?
 A) Гиппопотам (Бегемот)
 B) Тінтуір (тышқан)
 C) Қолтырауын
 D) Мысық
 E) Бүркіт
202. Жапондықтар қандай жануарды «арқасы ісіп кеткен жылқы» деп атайды?

- А) Түйе
 В) Піл
 С) Мүйіztүмсық
 D) Бұлан
 E) Динозавр
203. Қай жануар артқы аяқтарын алға қойып жүгіреді?
- А) Қоян
 В) Жолбарыс
 С) Елік
 D) Барыс
 E) Кенгуру
204. Қандай жәндік орман алқаптарын зиянды шыбындардан қорғайды?
- А) Инелік
 В) Шмель
 С) Шегіртке
 D) Бал арасы
 E) Ара
205. Ертеде қандай жануар оттың рухы деп саналған?
- А) Саламандр
 В) Тритон
 С) Бақа
 D) Жылан
 E) Мысық
206. Токио мен Парижде қандай жануарды тойлайды?
- А) Бақа
 В) Саламандр
 С) Құрт
 D) Көбелек
 E) Ит
207. Көкек-араларды неліктен «көкек» деп атайды?
- А) Көкек-аралар жұмыртқаларын басқа жәндіктердің ұяларына салады
 В) Әрдайым көкек құстарының жанында ұшады
 С) Түсі көкекке ұқсайды
 D) Тобымен ұшады
 E) Мүйіздері бар
208. «Інжілде» қай жануар туралы ешқашан айтылмайды?
- А) Мысық
 В) Қой
 С) Ит
 D) Скорпион
 E) Саламандр
209. Жер бетіндегі ең қатты дыбыстарды қай жануар шығарады?
- А) Кит
 В) Гиппопотам
 С) Қоңыр аю
 D) Піл
 E) Айдаһар
210. Қай құс қамшының жарығы мен иттің үргеніне еліктейді?
- А) Starling

- B) Magpie
 C) Тоқылдақ
 D) Көгершін
 E) Лейлек
211. Францияда қандай құсты «ұшатын егеуқұйрық» деп атайды?
- A) Көгершін
 B) Делек
 C) Альбатрос
 D) Жарқанат
 E) Сауысқан
212. Қай жануар мәңгі өлмейтін, ажалсыз деп саналады?
- A) Қызыл медуза
 B) Тұзды су қолтырауыны
 C) Бульдог құмырсқасы
 D) Жылан
 E) Саламандр
213. Қай жануардың денесінде миы болмайды?
- A) Теңіз жұлдызы
 B) Шаян
 C) Ара
 D) Медуза
 E) Құрт
214. Тірі организмдерді өлі заттардан ажырататын қасиеттерді атаңыз:
- A) Қоршаған ортамен зат алмасуы
 B) Қозғалыс
 C) Өлшемдерінің өзгеруі
 D) Түстің өзгеруі
 E) Энергияның бөлінуі
215. «Жасуша» ұғымын алғаш енгізген кім?
- A) Роберт Гук
 B) Вирхов
 C) Аристотель
 D) Сократ
 E) Платон
216. Чарльз Дарвиннің пікірінше, көптүрліліктің негізінде не жатыр?
- A) Тұқым қуалаушылық өзгергіштік және табиғи сұрыпталу
 B) Көбею
 C) Ұрпақтардың көбеюі
 D) Барлығының барлығына қарсы күресі
 E) Джунгли заңы
217. Жануарлар дүниесіндегі бәсекелестік нелердің арасында пайда болады?
- A) Ұқсас түрлер арасында
 B) Жыртқыштар мен паразиттер арасында
 C) Күштілер мен әлсіздер арасында
 D) Ата-аналар мен балалар арасында
 E) Сүтқоректілер мен бауырымен жорғалаушылар арасында
218. Тірі тіршіліктің ең кіші бірлігі қандай?
- A) Жасуша
 B) Мүше

- С) Түйіршік
 D) Бөлшек
 E) Квант
219. Денсаулықты сақтау және адамның жұмысы мен демалысын дұрыс ұйымдастыру ғылымы қалай аталады?
 A) Гигиена
 B) Антропология
 C) Зоология
 D) Физиология
 E) Биология
220. Адамның тұқым қуалау материалы...
 A) ДНҚ
 B) Жасуша
 C) Ядро
 D) Митохондрия
 E) Цитоплазма
221. Адам терісі негізінен неден тұрады?
 A) Эпителий тінінен
 B) Дәнекер тінінен
 C) Жиырылғыш тіннен
 D) Жүйке тінінен
 E) Бұлшықеттерден
222. Адамда қанша қабырға бар?
 A) 12 жұп
 B) 6 жұп
 C) 6 жұп
 D) 12 қабырға
 E) 20 қабырға
223. Бірінші (нөлдік) топтағы қанды қай топтағы адамдарға құюға болады?
 A) Тек бірінші топтағыларға
 B) Тек екінші топтағыларға
 C) Тек үшінші топтағыларға
 D) Тек төртінші топтағыларға
 E) Кез келген топтағыларға
224. Вакцинация нәтижесінде:
 A) Табиғи белсенді иммунитет қалыптасады
 B) Табиғи пассивті иммунитет қалыптасады
 C) Жасанды белсенді иммунитет қалыптасады
 D) Жасанды пассивті иммунитет қалыптасады
 E) Иммунитет толығымен жойылады
225. Адамның жүйке жүйесіне жатпайтын не?
 A) Сүйек кемігі
 B) Ми
 C) Жұлын
 D) Нейроглия
 E) Ми
226. Төмендегі организмдердің қайсысында жасушалық құрылым жоқ?
 A) Вирустар
 B) Бактериялар

- C) Балдырлар
  - D) Саңырауқұлақтар
  - E) Кох таяқшалары
227. Бактериялар қашан пайда болды?
- A) Шамамен 4,0–3,5 миллиард жыл бұрын
  - B) «Үлкен жарылыстан» кейін бірден
  - C) Жердің пайда болуы кезінде бірден
  - D) 500 000 жыл бұрын
  - E) 100 миллиард жыл бұрын
228. Таяқша тәрізді бактериялар:
- A) Бациллалар
  - B) Спириллалар
  - C) Вирустар
  - D) Вибриондар
  - E) Саңырауқұлақтар
229. Бактериялардың көбеюі мынадай жолдармен іске асады:
- A) Жасушалардың бөлінуі
  - B) Бүршіктену арқылы
  - C) Гифальды түзілімдер
  - D) Споралар мен кисталардың таралуы
  - E) Жыныстық қатынас
230. Неліктен қолыңызды антибактериалды сабынмен немесе зарарсыздандырғышпен жиі жууға болмайды?
- A) Олар пайдалы және зиянды бактерияларды өлтіреді
  - B) Құрамында қауіпті бактериялар бар
  - C) Теріні ерітеді
  - D) Пайдалы бактерияларды ғана өлтіреді
  - E) Теріні құрғатады
231. Бактериялардың тіршілігі үшін аса қажет нәрсе не?
- A) Қант
  - B) Су
  - C) Ауа
  - D) Адам денесінің температурасы
  - E) Оттегі
232. Сүттің бұзылуына жол бермеу үшін оны арнайы ыдыста 65°C дейін 30 минут қыздырады. Бұл әдісті ашқан:
- A) Луи Пастер
  - B) Луи Кох
  - C) Энтони ван Левенгук
  - D) Илья Мечников
  - E) Иван Павлов
233. Антибиотиктер – бұл:
- A) Пайдалы және зиянды бактерияларды өлтіретін дәрілер
  - B) Тек зиянды бактерияларды өлтіретін дәрілер
  - C) Барлық тірі организмдерді өлтіретін заттар
  - D) Ағзаның ауруға төзімділігін төмендететін заттар
  - E) Ағза ресурстарын толық жоятын заттар
234. Бактериялар таралмайтын, берілмейтін жолды көрсетіңіз:
- A) Терінің жарақатсыз, бүтін болуы

- В) Түшкіру, жөтелу арқылы
 С) Қан арқылы
 D) Су арқылы
 E) Ортақ заттарды пайдалану арқылы
235. Жер бетіндегі тірі тіршіліктің ең көп таралған түрін атаңыз:
 A) Жәндіктер
 B) Өрмекшітәрізділер
 C) Шаянтәрізділер
 D) Ұлулар
 E) Сүтқоректілер
236. Қандай зерттеу әдісі сызғыш пен таразыны пайдалану арқылы жүргізіледі?
 A) Өлшеу
 B) Бақылау
 C) Зерттеу
 D) Тәжірибе
 E) Салыстыру
237. Төмендегі организмдердің қайсысының жасушалық құрылымы жоқ?
 A) Вирустар
 B) Кірпікшелер
 C) Бактериялар
 D) Саңырауқұлақтар
 E) Эукариоттар
238. Су қабаты дегеніміз:
 A) Гидросфера
 B) Атмосфера
 C) Литосфера
 D) Стратосфера
 E) Мантия
239. Жануарлар жүйесіндегі ең кіші бірлікті көрсетіңіз:
 A) Түр
 B) Тұқым
 C) Туыс
 D) Класс
 E) Отряд
240. Қандай өсімдіктер ежелгі болып саналмайды?
 A) Жапырақты ағаштар, шалғынды шөптер, дәнді дақылдар және бақша гүлдері
 B) Балдырлар
 C) Папоротниктер
 D) Мүктер
 E) Сағақшабақтар
241. Балдырлар қалай тыныс алады?
 A) Олардың бүкіл дене беті арқылы
 B) Желбезектер арқылы
 C) Арнайы устыцалар арқылы
 D) Өзгертілген жапырақтар арқылы
 E) Тамыршалар арқылы
242. Жансыз табиғаттың тірі организмдерге тікелей немесе жанама әсері қандай факторға байланысты?

- A) Абиотикалық
  - B) Биологиялық
  - C) Антропогендік
  - D) Экологиялық
  - E) Психологиялық
243. Қай таксономиялық санат ең үлкен?
- A) Патшалық
  - B) Тұқым
  - C) Туыс
  - D) Түр
  - E) Топ
244. Дамыған, сөйлеуді, өнерді және денесін жабуды алғаш болып игерген ежелгі адам:
- A) Кроманьон
  - B) Палеотроп
  - C) Неандерталь
  - D) Питекантроп
  - E) Архантроп
245. Сыртқы паразиттерге мыналар жатады:
- A) Бүргелер
  - B) Дөңгелек құрттар
  - C) Ленталық құрттар
  - D) Таспа құрттар
  - E) Флюкстер
246. Жасушаның құрылымын зерттеу үшін қажет құрал:
- A) Микроскоп
  - B) Ұлғайтқыш әйнек
  - C) Телескоп
  - D) Камера қақпаны
  - E) Стетоскоп
247. Барлық тірі жасушалардың құрамында болатын нәрсе:
- A) Су
  - B) Ядро
  - C) Ауа
  - D) Жасуша қабырғасы
  - E) Аяқ-қолдар
248. Нанға немесе пирогқа қамыр жасау үшін сізге қажет нәрсе:
- A) Саңырауқұлақ ашытқысы
  - B) Саңырауқұлақтар
  - C) Бактериялар
  - D) Жануарлар
  - E) Вирустар
249. Қайсысы жауын құрттарының ең жақын туыстары?
- A) Сүліктер
  - B) Планариялар
  - C) Аскарис
  - D) Сиыр етінің таспа құрты
  - E) Гельминттер
250. Інжу-маржандар ненің нәтижесінде пайда болады?

- A) Қосжарнақты моллюскалардың тіршілік әрекеті
  - B) Әктасқа күшті қысым болғанда
  - C) Ежелгі жәндіктердің тіршілік әрекеті
  - D) Көмірге күшті қысым болғанда
  - E) Су тіршілігінің қалдықтарының трансформация процесі
251. Паразит құрттардың қай мүшесі жақсы дамыған?
- A) Көбею жүйесі
  - B) Қозғалыс мүшелері
  - C) Сезім мүшелері
  - D) Жүйке жүйесі
  - E) Есту мүшесі
252. Шаяндар қай топқа жатады?
- A) Өрмекшітәрізділерге
  - B) Ұлуларға
  - C) Шаянтәрізділерге
  - D) Жәндіктерге
  - E) Омыртқалыларға
253. Бауырымен жорғалаушылардың қосмекенділерден айырмашылығы:
- A) Терілері қабыршақтармен қапталған
  - B) Желбезектері жоқ
  - C) Өкпесі жоқ
  - D) Аяқ-қолдары жоқ
  - E) Сезім мүшелері жоқ
254. Төрт камералы жүрек қайсысында кездеседі?
- A) Қолтырауындар мен альбатростарда
  - B) Шортандар мен сом балықтарда
  - C) Бақаларда
  - D) Жыландарда
  - E) Варан-кесірткелерде
255. Сүтқоректілерде жоқ нәрсе:
- A) Киль
  - B) Мишық
  - C) Сілекей бездері
  - D) Құйрық
  - E) Аяқ-қолдар
256. Әлеуметтік жәндіктерге мыналар жатады:
- A) Термиттер, құмырсқалар, аралар
  - B) Көбелектер, қоңыздар, инеліктер
  - C) Бүргелер, биттер, төсек қандалалары
  - D) Тарақандар
  - E) Шыбындар, масалар
257. Төмендегі сипаттамалардың қайсысы адамдарды жануарлардан ерекшелендіреді?
- A) Мақсатты әрекет, шығармашылықпен айналысу қабілеті
  - B) Ұрпаққа қамқорлық жасау
  - C) Табиғи материалдарды пайдалану
  - D) Эмоциялар мен сезімдерді білдіру
  - E) Тітіркендіргіштерге жауап беру

258. Жалғыз адам билейтін дара билік және өз билігін мұраға қалдыратын басқару түрі:
- A) Монархия
  - B) Демократия
  - C) Республика
  - D) Федерация
  - E) Диктатура
259. Әлеуметтік мобильділік нені сипаттайды?
- A) Адамның қоғамның әлеуметтік құрылымындағы орнының өзгеруін
  - B) Мемлекеттің жаңа заңдарды қабылдауын
  - C) Жаңа бюджетті қабылдауын
  - D) Ел парламентін сайлау процесін
  - E) Тұлғаның өзгеруін
260. Тар мағынада «қоғам» ұғымы нені білдіреді?
- A) Ортақ мақсаттармен, мүдделермен, шығу тегімен немесе мамандығымен, не белгілі бір тарихи кезеңмен біріктірілген адамдардың нақты тобы
  - B) Өткен, қазіргі және болашақтағы бүкіл адамзат
  - C) Табиғаттан бөлінген материалдық әлемнің бөлігі
  - D) Жалпы барлық адамдар
  - E) Ғаламның барлық тұрғындары
261. «Қоғам» термині кең мағынада нені білдіреді?
- A) Адам қауымдастықтарының барлық түрлерін және олардың өзара әрекеттесуін
  - B) Туыстық байланыстарға негізделген адамдардың бірлестіктері
  - C) Хоббилерге негізделген адамдардың бірлестіктері
  - D) Жалпы барлық адамдар
  - E) Ортақ мүдделер мен мақсаттармен біріккен адамдар тобы
262. Әлеуметтік құбылыстарды атаңыз:
- A) Мемлекеттің пайда болуы
  - B) Нарықтың дамуы
  - C) Адам сезімдерінің дамуы
  - D) Сандық гаджеттердің пайда болуы
  - E) Өнердің дамуы
263. Адам бойындағы биологиялық сипаттарды атаңыз:
- A) Мінез-құлық
  - B) Өзін-өзі бағалау
  - C) Дүниетаным
  - D) Девиантты мінез-құлық
  - E) Әдептілік
264. Әлеуметтік сипаттағы адами қасиеттерді көрсетіңіз:
- A) Өзін-өзі жүзеге асыруға ұмтылыс
  - B) Жаулардан қорғану
  - C) Тамақ пен суға деген қажеттілік
  - D) Көбеюге деген ұмтылыс
  - E) Тітіркендіргіштерге реакция
265. Андрейдің достары оны өз анасына өте ұқсас деп санайды. Мұны немен түсіндіруге болады?
- A) Тұқым қуалаушылық
  - B) Жасы

- С) Интеллект
 D) Ойын-сауық
 E) Еліктеу
266. Білім дегеніміз не және ол неден тұрады?
 A) Білім беру – адамның ішкі дамуы мен дүниетанымын қалыптастыратын процесс
 B) Білім беру – диплом
 C) Білім беру – диплом немесе білімді растайтын кез келген құжат
 D) Білім беру – сертификат
 E) Білім беру – ақша табуға мүмкіндік беретін құжат
267. «Ұлт» терминінің дұрыс анықтамасын беріңіз.
 A) Жері, дәстүрі, мәдениеті, тілі, тарихы және мемлекеті ортақ этнотоп
 B) Азаматтық
 C) Жеке тұлға
 D) Адамзаттың мәдени дамуы
 E) Антропологиялық сипаттамалар
268. Тіл арқылы адамдардың қарым-қатынас жасау формасы қалай аталады?
 A) Сөйлеу
 B) Нәзік
 C) Түйсік
 D) Белсенділік
 E) Кинетика
269. Нәтижесі алдын ала белгілі жұмыс қалай аталады?
 A) Репродуктивті еңбек
 B) Коммерциялық
 C) Шығармашылық
 D) Продуктивті
 E) Ғылыми
270. Азамат 18 жасқа толғанда қандай құқықтарға ие болады?
 A) Сайлауда дауыс беру және парламентке сайлауға түсу құқығы
 B) Шетелде демалу құқығы
 C) Білім алу құқығы
 D) Қол сұғылмаушылық құқығы
 E) Қалағанын істеу құқығы
271. «Дербестік» терминінің дұрыс анықтамасын табыңыз:
 A) Табандылық, өзін-өзі тәрбиелеу, өз қабілеттеріне сенімділік және шындықты айқын бағалау арқылы мақсаттарға жету
 B) Қалағанын істеу
 C) Спорт
 D) Ойындар
 E) Демалыс
272. Айналадағы шындықты өзгертуге бағытталған адам әрекеті қалай аталады?
 A) Еңбек
 B) Спорт
 C) Ойындар
 D) Демалыс
 E) Ән айту
273. Адамға жаңа білім мен дағдыларды игеруге кедергі болатын терминді атаңыз:

- A) Менмендік
  - B) Өзін-өзі тәрбиелеу
  - C) Сыни ойлау
  - D) Ішкі мотивация және мақсат қою
  - E) Жүйелеу және жоспарлау
274. Неліктен ғалымдар адамдарды әлеуметтік тіршілік иелері ретінде сипаттайды?
- A) Адамдар тек қоғамда ғана қалыптасады және жүзеге асады
  - B) Адамдар табиғи ортаның бөлігі
  - C) Адамдар жануарлармен айналысады
  - D) Адамдар әлеуметтік заңдылықтарды зерттейді
  - E) Адамдар табиғатпен үйлесімді өмір сүреді
275. ҚОҒАМ ұғымының сипаттамасын таңдаңыз:
- A) Адамдар бірлестіктері және олардың қарым-қатынастары
  - B) Ортақ мақсаттары мен идеалдары бар адамдар тобы
  - C) Табиғатпен тығыз байланысты әлемнің бір бөлігі
  - D) Тұтастай алғанда бүкіл адамзат
  - E) Белгілі бір республикада тұратын адамдар
276. Қазіргі әлемде келесі әлеуметтік топтардың қайсысы бар?
- A) Қала тұрғындары
  - B) Фермерлер
  - C) Діни абыздар
  - D) Туристер
  - E) Гетералар
277. Кіші әлеуметтік топқа жатпайтын жауапты таңдаңыз.
- A) Христиандар
  - B) Отбасы
  - C) Спорт бөлімі
  - D) Мектеп бөлімі
  - E) Колледж
278. ЕГЕМЕНДІКТИҢ анықтамасын көрсетіңіз:
- A) Саяси тәуелсіздік және экономикалық автономия
  - B) Елдің негізгі заңы
  - C) Сот билігі
  - D) Мемлекеттік биліктің тәуелсіздігі және үстемдігі
  - E) Мемлекеттік шекаралардың болуы
279. Төмендегі ұғымдардың қайсысы қоғамда болып жатқан дамуды сипаттайды?
- A) Прогресс
  - B) Регрессия
  - C) Революция
  - D) Эволюция
  - E) Реформалар
280. Екі тараптың келіспеушіліктерді шешу үшін ортақ шешімге келу қабілеті қалай аталады?
- A) Компромисс, консенсус
  - B) Конкуренция
  - C) Инцидент
  - D) Саммит

- Е) Эскалация
281. Адамның ойлау, сараптау, шындық жайлы көзқарасын, өмірдегі өз орнын анықтау қабілетін қалай атауға болады?
- А) Саналылық
  - В) Шығармашылық
  - С) Биологиялық қажеттілік
  - Д) Физиологиялық қажеттілік
  - Е) Эстетикалық қажеттілік
282. Ұжымдық әрекет арқылы қалыптасқан әдеттер қалай аталады?
- А) Әдет-ғұрып
  - В) Белгі
  - С) Әдеп
  - Д) Мүлік
  - Е) Мерекелер
283. Төмендегілердің қайсысы этикет ережелеріне қатысты?
- А) Басқалармен қарым-қатынастағы сыпайылық
  - В) Шіркеудегі діни шараларға қатысу
  - С) Ұйықтар алдында балаңызға ертегі оқу
  - Д) Сапар алдында чемоданға отыру
  - Е) Дұға оқылғаннан кейін қолыңызбен бетіңізге сипау
284. Төмендегілердің қайсысы сарқылатын ресурстарға жатады?
- А) Топырақ
  - В) Су энергиясы
  - С) Күн энергиясы
  - Д) Ауа
  - Е) Ормандар
285. Табиғаттағы өзара байланыстарды, сондай-ақ адамдар мен табиғат арасындағы байланыстарды қандай ғылым зерттейді?
- А) Экология
  - В) Геобиология
  - С) Биология
  - Д) География
  - Е) Биохимия
286. Адамның ішкі тәртібі неге негізделеді?
- А) Өзін-өзі бақылау
  - В) Заңның ықпалы
  - С) Басқалардан сөгіс
  - Д) Жазадан қорқу
  - Е) Ләззат алу
287. Жоғары білімді қайдан алуға болады?
- А) Академиялар, институттар, университеттер, консерваториялар
  - В) Даму курстары арқылы
  - С) Гимназия арқылы
  - Д) Лицей арқылы
  - Е) Колледж арқылы
288. Адамдарға да, жануарларға да тән ортақ сипатты атаңыз:
- А) Ұрпақтарына қамқорлық жасау
  - В) Тамаққа деген қажеттілік
  - С) Сауаттылық

- D) Өз қалауларын білдіру
E) Сөйлеу
289. Отбасылық құндылықты атаңыз:
A) Отбасылық фотосуреттер
B) Үй
C) Достар
D) Зергерлік бұйымдар
E) Хоббилер
290. Гректер сандал ағашының қабығынан жасалған нәрсені өз денелерін қорғау үшін қолданған. Ол не нәрсе?
A) Сандал – аяқ киімі
B) Қалқан
C) Қылыш
D) Сауыт
E) Дулыға
291. Алғашқы оранжереялар Францияда пайда болды. Олар не мақсатта қолданылған?
A) Апельсин өсіру үшін
B) Гүл өсіру үшін
C) Тауық өсіру үшін
D) Жылқы өсіру үшін
E) Шошқа өсіру үшін
292. Ең биік шөп қалай аталады?
A) Бамбук
B) Банан
C) Пампас шөбі
D) *Miscanthus giganteus*
E) Қиғаш
293. Анам бәліш пісірді. Саша оның $\frac{1}{4}$ бөлігін, Маша қалғанының $\frac{1}{3}$ бөлігін, ал әкем қалғанының жартысын жеді. Тәрелкеде 150 грамм қалды. Бастапқыда қанша бәліш болған?
A) 600 грамм
B) 400 грамм
C) 200 грамм
D) 150 грамм
E) 100 грамм
294. Екі апалы-сіңлілінің жастарының қосындысы 11 жас. Біреуі екіншісінен 3 жас үлкен. Олардың әрқайсысы неше жаста?
A) 4 және 7 жаста
B) 5 және 8 жаста
C) 6 және 9 жаста
D) 3 және 6 жаста
E) 2 және 5 жаста
295. Құлпынай қанша тұрады?
A) 1
B) 2

- C) 3
D) 4
E) 5
296. Киви қанша тұрады?
- A) 4
B) 7
C) 5
D) 3
E) 2
297. Макс екі сәтті соққы жасап, 4 ұпай жинады. Аня екі сәтті соққы жасап, 6 ұпай жинады. Енді қандай шарлар қалды?
- A) 5 және 6
B) 1 және 2
C) 4 және 6
D) 1 және 3
E) 3 және 4
298. Анасы мен қызының жасын табу керек. Олардың жасын қоссақ, 66 шығады. Анасының жасындағы цифрлардың орнын ауыстырсақ, қызының нақты жасы шығады. Анасы 59 жастан үлкен емес, ал қызы 7 жастан кіші емес. Олардың жасын табыңыз.
- A) Анасы 59 жаста, қызы 7 жаста
B) 0 және 66
C) 6 және 60
D) 24 және 42
E) 15 және 51
299. Аю ойыншығы қанша тұрады?
- A) 4
B) 5
C) 6
D) 3
E) 2
300. Люда кешкі жиынға дайындалып, өз гардеробына қарап тұр: оның төрт көйлегі мен үш жұп аяқ киімі бар. Сонда Люданың қанша киім нұсқасы бар?
- A) 12
B) 6
C) 8
D) 5

Е) 3

301. Вика, Полина және Коля суреттерді үш түсті қарындашпен: қызыл, көк және жасыл түстермен бояды. Вика қызыл емес және көк емес түстермен бояйды. Коля көк емес түстермен бояйды. Әр баланың қандай қарындашы болды?
- A) Виканың жасыл қарындашы, Полинаның көк қарындашы, Коляның қызыл қарындашы болды
  - B) Виканың көк қарындашы, Полинаның қызыл қарындашы, Коляның жасыл қарындашы болды
  - C) Виканың қызыл қарындашы, Полинаның көк қарындашы, Коляның жасыл қарындашы болды
  - D) Полинаның жасыл қарындашы, Коляның көк қарындашы, Виканың қызыл қарындашы болды
  - E) Полинаның қызыл қарындашы, Коляның көк қарындашы, Виканың жасыл қарындашы болды
302. Төртінші келуші қанша төледі?
- A) 170 теңге ($100 + 50 + 20$)
  - B) 300 теңге ($100 + 100 + 100$)
  - C) 200 теңге ($100 + 100$)
  - D) 90 теңге ($20 + 20 + 50$)
  - E) 150 теңге ($50 + 50 + 50$)
303. Желкенді қайықтың аты қандай?
- A) АССОЛЬ
  - B) Виктория (Victoria)
  - C) Санта-Мария (Santa María)
  - D) Royal
  - E) Паллада
304. Таразының бір басында ананас және салмағы 1 кг гір тасы тұр. Екіншісінде – екі ананас бар. Таразының екі басы тең болып тұр. Ананастың салмағы қанша?
- A) 1 кг
  - B) 0,5 кг
  - C) 1,5 кг
  - D) 2,5 кг
  - E) 2 кг
305. Анасы алмаларды үш ағайындыларға бөліп берді. Үлкені – барлық алмалардың жартысын, ортаңғысы – қалған алмалардың үштен бір бөлігін, ал кішісі соңғы 12 алманы алды. Бастапқыда қанша алма болған?
- A) 36 алма
  - B) 30 алма
  - C) 20 алма

- D) 26 алма
E) 15 алма
306. Ағасы әпкесінен 5 жас үлкен. 3 жылдан кейін ол 14 жаста болады. Әпкесі қазір неше жаста?
A) 6 жаста
B) 5 жаста
C) 4 жаста
D) 3 жаста
E) 7 жаста
307. Сөреде 18 кітап бар. Егер 4 кітап қоссаңыз, олардың саны екінші сөредегіден екі есе көп болады. Екінші сөреде қанша кітап бар?
A) 11 кітап
B) 10 кітап
C) 13 кітап
D) 12 кітап
E) 14 кітап
308. «Мен ақ, қара, тәтті немесе ащы бола аламын. Мені әдетте жейді, сирек мас етеді. Мен кіммін?»
A) Шоколад
B) Балмұздақ
C) Шарап
D) Квас
E) Тұздық
309. Жұмулы көздермен нені көруге болады?
A) Түс
B) Ертегі
C) Кумир
D) Құдай
E) Қараңғылықты
310. Машаның әкесінің үш қызы бар: Алина, Вика... Үшінші қызының аты кім?
A) Маша
B) Алина
C) Вика
D) Алиса
E) Оля
311. Жылдың неше айында 28 күн бар?
A) Барлық айларда
B) Ақпанда
C) Желтоқсанда
D) Тамызда
E) Мамырда
312. Ит он метрлік арқанға байланып, екі жүз метр бойы түзу сызықпен жүрді. Ол мұны қалай істеді?
A) Оның арқаны ештеңеге байланбаған болатын
B) Арқан шешіліп кеткендіктен
C) Ит бір жерде тұрды
D) Ит түс көрді
E) Ит ұйықтап жатыр еді
313. Әйнекті сындырмай өтетін не?

- A) Жарык
  - B) Дыбыс
  - C) Жебе
  - D) Оқ
  - E) Сурет
314. Қалалар бар, бірақ үйлер жоқ. Таулары бар, бірақ ағаштары жоқ. Су бар, бірақ балығы жоқ. Бұл не?
- A) Географиялық карта
  - B) Фильм
  - C) Сурет
  - D) Елес
  - E) Түс
315. Таңертең басын жоғалтып, түнде қайтып келетін не?
- A) Жастық
  - B) Бас киім
  - C) Гильотина
  - D) Сарқырама
  - E) Көл
316. Қалалар мен егістіктер арқылы өтетін, бірақ ешқашан қозғалмайтын нәрсе не?
- A) Жол
  - B) Метро
  - C) Жайылымдар
  - D) Таулар
  - E) Теңіз
317. Қажет болған кезде лақтырылады. Қажет болмаған кезде қайтарылады. Бұл не?
- A) Зәкір (якорь)
  - B) Егін
  - C) Жеміс өнімі
  - D) Кітаптар
  - E) Ақша
318. Басқалар шешінгенде, ол, керісінше, киінеді. Бұл не?
- A) Киім ілгіш
  - B) Ванна бөлмесі
  - C) Жағажай
  - D) Киім ауыстыратын бөлме
  - E) Сауна
319. Бес ағайынды әрқашан жақын жерде. Олардың үлкендігі әртүрлі және әрқайсысының өз атауы бар. Ол не?
- A) Саусақтар
  - B) Шар
  - C) Доп
  - D) Дөңгелек
  - E) Жылқылар
320. Тамақ жеу үшін арнайы сатып алғанмен, оларды жей алмайды.
- A) Ыдыс-аяқ
  - B) Кептірілген жемістер
  - C) Күнбағыс дәндері

- D) Жартылай фабрикаттар
E) Сусындар
321. Он метрлік баспалдақтан жарақат алмай қалай секіруге болады?
A) Төменгі баспалдақтан секіру керек
B) Баяу түсу
C) Жедел көмек күту
D) Арқанды пайдалану
E) Көзіңізді жұмып
322. Күннің орнын су иеленді, 600 жылдан кейін ол құммен ауыстырылды, ал тағы 1100 жылдан кейін олардың барлығы механизмдермен ауыстырылды. Ол не?
A) Сағат
B) Фрескалар
C) Құлпытастар
D) Жиһаз
E) Диірмен
323. Қандай сөзде тек үш буын және барлығы 42 әріп бар?
A) «Әліппе»
B) Қарбыз
C) Ананас
D) Жүзім
E) Қырыққабат
324. «Он екі ағайынды, бірінің соңынан бірі кезіп жүр, бір-бірін ешқашан тастап кетпейді». Бұл не?
A) Жыл бойғы 12 ай
B) Шекара күзетшілері
C) Аңшы
D) Орман
E) Өзендер мен көлдер туыстары
325. Егер бес мысық бес тышқанды бес минутта ұстаса, бір мысықтың бір тышқанды ұстауы үшін қанша уақыт кеткен?
A) Бес минут
B) Бір минут
C) Үш минут
D) Он минут
E) Екі минут
326. Кәдімгі сіріңкені су астында жағып, оны толығымен өртеп жіберуге бола ма?
A) Иә, сүңгуір қайықта
B) Иә, көше шамының астында
C) Иә, оттықтың астында
D) Иә, шәйнек қайнап жатқан газ плитасының астында
E) Үй аквариумының астында
327. Үші толған сөз, бірақ ешқашан сөйлемейтін нәрсе?
A) Кітап
B) Дыбыс жазғыш
C) Микрофон
D) Ерік
E) Гаджет

328. Екі әке мен екі ұл серуендеп жүріп, үш апельсин тауып алды. Олар апельсиндерді бөліскенде әрқайсысына бір-біреуден тиді. Бұл қалай мүмкін болды?
- A) Олар үшеу еді: атасы, әкесі және ұлы
  - B) Барлығына бір-біреуден берілді
  - C) Көбірек жидек терді
  - D) Барлығын бірден жеуге болмайды
  - E) Ертеңге дейін сақтап қойды
329. Қандай ыдыстан ештеңе жей алмаймыз?
- A) Бос ыдыстан
  - B) Кір ыдыстан
  - C) Кішкентай ыдыстан
  - D) Тар ыдыстан
  - E) Қара ыдыстан
330. Шайды қай қолмен араластырған дұрыс?
- A) Қасық ұстаған қолмен
  - B) Оң қолмен
  - C) Сол қолмен
  - D) Бас бармақпен
  - E) Сұқ саусақпен
331. «Екі өте жылдам ат, шалғын арқылы қайың ағашына дейін, екі жолақты сүйреп, мені қардан алып өтеді». Ол не?
- A) Шаңғылар
  - B) Фазтон
  - C) Арба
  - D) Тіркеме
  - E) Рикша
332. Мен жас кезімде ұзын, ал қартайғанда аласа бойлымын. Мен не екенімді тап.
- A) Шам
  - B) Ұлу
  - C) Бас киім
  - D) Құрт
  - E) Көл
333. Қандай тілде дыбыссыз сөйлейді?
- A) Мылқаулар тілінде
  - B) Жануарлар тілінде
  - C) Балықтар тілінде
  - D) Қуыршақтар тілінде
  - E) Құстар тілінде
334. Қандай құс жұмыртқадан шығады, бірақ жұмыртқа салмайды?
- A) Өтеш
  - B) Асшаян
  - C) Шаян
  - D) Моллюска
  - E) Жылан
335. Торкөз себет қашан суды тартып алады?
- A) Су қатып, мұзға айналғанда
  - B) Су буға айналғанда

- С) Су қайнағанда
 D) Бөтелкеге құйылғанда
 E) Шай сүзілгенде
336. Бір адам отыр. Ол тұрып кетсе де, сіз оның орнына отыра алмайсыз. Ол қайда отыр?
 A) Тізеңізде
 B) Бұтақта
 C) Баспалдақта
 D) Орындықта
 E) Терезе алдында
337. Шерлок Холмс күйеуін неге күдікті деп санады?
 A) Шерлок күйеуіне мекенжайды айтпаған болатын
 B) Күйеуінің киімінде қан дақтары болған
 C) Бұл жұп жиі ұрысатын
 D) Әйелі ажырасуға өтініш берген
 E) Әйелі бай отбасынан шыққан
338. Теңізден шортан аулап, кейін оны суға қайта жіберетін ертегілік кейіпкер кім?
 A) Емеля
 B) Данышпан Василиса
 C) Иванушка
 D) Илья Муромец
 E) Добрыня Никитич
339. Қасқырлармен бірге өмір сүрген бала кім?
 A) Маугли
 B) Иван Царевич
 C) Витя Перестукин
 D) Иванушка
 E) Илья Муромец
340. Барлығын емдейтін жақсы дәрігер кім?
 A) Доктор Айболит
 B) Доктор Ана
 C) Доктор Ватсо
 D) Гиппократ
 E) Ибн Сина
341. Өмір сүру туралы әйгілі мультфильмдегі сөз тіркесі:
 A) «Жігіттер! Бейбіт өмір сүрейік»
 B) «Өмірді рахат үшін сүру керек»
 C) «Бәрі сізге қызғанышпен қарайтындай өмір сүру керек»
 D) «Табысқа емес, мағына беретін құндылықтарға ұмтылыңыз»
 E) «Адам бол!»
342. Ең қорқынышты өзен қандай?
 A) Тигр
 B) Ніл
 C) Үнді
 D) Ганг
 E) Евфрат
343. Ұзындығы, тереңдігі, ені немесе биіктігі жоқ, бірақ өлшеуге болатын нәрсе не?

- A) Температура және уақыт
  - B) Жел
  - C) Көкжиек
  - D) Ымырт
  - E) Түтін
344. Жер бетіндегі барлық адамдар бір уақытта не істейді?
- A) Жастары ұлғаяды
  - B) Ұйықтайды
  - C) Тамақтанады
  - D) Күледі
  - E) Жұмыс істейді
345. Адамдар өрмекшілерден аспалы көпірлер салуды үйренді, ал камера диафрагмасын және шағылыстыратын жол белгілерін мысықтардан алды. Ал жыландардың арқасында қандай өнертабыс ойлап табылды?
- A) Шприц
  - B) Шарф байлау
  - C) Киімге арналған сыдырма
  - D) Колготки
  - E) Аяқ киім бауларын байлау
346. Жерден нені оңай алуға болады, бірақ алысқа лақтыруға болмайды?
- A) Терек мамығын
  - B) Мысықтың жүнін
  - C) Жастық мамығын
  - D) Құс қауырсынын
  - E) Кілемнің шаңын
347. Бөлмеде үш шам жанып тұр. Жел біреуін сөндірді. Қанша шам қалды?
- A) Бір
  - B) Екі
  - C) Үш
  - D) Жоқ
  - E) Бір жарым
348. Сіз ұшақта отырсыз; алдыңызда ат, артыңызда көлік тұр. Қайдасыз?
- A) Карусельде
  - B) Түсімде
  - C) Қиял әлемінде
  - D) Карнавалда
  - E) Елес әлемінде
349. Соня алмаларын бес досымен бөлісті. Ол және оның достары жарты алмадан алды. Соняда қанша алма болды?
- A) Үш
  - B) Екі жарым
  - C) Төрт
  - D) Бес
  - E) Әрқайсысы бір-бірден алды
350. Үш бала шахмат ойнап отырды. Олардың барлығы үш ойын ойнады. Егер барлығы бірдей ойнаса, әр бала қанша ойын ойнады?
- A) 2
  - B) 1
  - C) 3

- D) 4
E) 5
351. Қолтырауындар мен түйеқұстар хайуанаттар бағында тұрады. Барлығы 40 бас және 94 аяқ. Хайуанаттар бағында қанша қолтырауын мен түйеқұс бар?
A) 7 қолтырауын және 33 түйеқұс
B) 10 қолтырауын және 30 түйеқұс
C) 12 қолтырауын және 28 түйеқұс
D) 9 қолтырауын және 31 түйеқұс
E) 12 қолтырауын және 28 түйеқұс
352. Адамдар қандай жәндіктерді қолға үйреткен?
A) Аралар
B) Бал аралары
C) Көбелектер
D) Шегірткелер
E) Май құрттары
353. Неліктен кірпі батып кете алмайды?
A) Оның инелерінің іші қуыс
B) Олар жүзе алады
C) Су астында тынысын ұстай алады
D) Олар судан жеңіл
E) Олар тез әрекет етеді
354. Құлақ жапқыштары бар жалғыз құс қандай?
A) Үкі
B) Делек
C) Қарға
D) Құс
E) Қаз
355. Бір фермердің 15 қойы болған. Бесеуінен басқасының бәрі өлген. Фермердің қанша қойы қалған?
A) 5
B) 10
C) 0
D) 15
E) 3
356. Жемісі өте үлкен болатын өсімдікті атаңыз.
A) Асқабақ
B) Қарбыз
C) Джекфрут
D) Дуриан
E) Ананас
357. Малайлар ішіне тірі торай қамап, құлыпталған бамбук торын пайдаланып нені аулайды?
A) Питонды
B) Малай жолбарысын
C) Малай аюын
D) Бұлтты қабыланды
E) Тұзды су қолтырауынын
358. Ваняның 36 кәмпіті бар. Ол барлық кәмпіттерді достарына тең бөлді. Келесі сандардың қайсысы достарының саны бола алмайды?

- A) 5
  - B) 3
  - C) 4
  - D) 2
  - E) 1
359. XVII ғасырда Марко Арони қандай тағам ойлап тапты?
- A) Макарон
  - B) Спагетти
  - C) Палау
  - D) Лазанья
  - E) Пельмен
360. Галл діни абыздары соғыс кезінде сарбаздарды тез жинаудың ең тиімді жолын тапты. Ол қандай әдіс?
- A) Ең соңынан келген адамды құрбан етті
  - B) Дайындықпен келген адамды құрбан етті
  - C) Жиынға қатыспаған адамды құрбан етті
  - D) Бірінші келген адамға сыйлық берді
  - E) Бірінші болып жеткен адамды жоғары лауазымға тағайындады
361. Ницца қаласында ең ұзақ темекі шегетіндерге арналған байқау өтті. Бір қатысушы қатарынан 60 темекі шегіп, рекорд орнатты. Алайда, ол жүлде алмады. Неліктен?
- A) Ол қайтыс болды
  - B) Қате жолмен жүгірді
  - C) Ол есінен танып қалды
  - D) Ол жанжал шығарды
  - E) Ол қазылар алқасын сабады
362. Адамның он екі жұп қабырғасы бар. Ненің қабырғасы үш жүзге жуық?
- A) Жыландардың
  - B) Қырықаяқтардың
  - C) Құрттардың
  - D) Қолтырауындардың
  - E) Саламандрлардың
363. Адамдар жыл мезгіліне қарамастан бас киімдер мен қолғаптарды қайда киетін болған?
- A) Мөншада
  - B) Қаріпте
  - C) Орманда
  - D) Тауларда
  - E) Үңгірлерде
364. Ең үлкен мүйіз қай жануардікі?
- A) Ақ мүйізтұмсық
  - B) Ватуси (үй бұқалары)
  - C) Алып бұғы
  - D) Су бөкені
  - E) Муфлон
365. Футбол төрешілері ысқырықтар пайда болғанға дейін қандай аспап қолданған?
- A) Қоңырау
  - B) Қызыл шүберек

- C) Сары карта
  - D) Жасыл таяқша
  - E) Ақ шүберек
366. Аппақ болғанда – лас, ал жасыл болғанда – таза деп саналатын нәрсе?
- A) Қара тақта
  - B) Күзгі тротуар
  - C) Орман жолы
  - D) Жағажай
  - E) Батпақ
367. Машаға: «Сіз неше жастасыз?» деп сұрағанда, ол: «Екі жылдан кейін мен бес жыл бұрынғыдан екі есе үлкен боламын» деп жауап берді. Маша неше жаста?
- A) 12
  - B) 11
  - C) 10
  - D) 15
  - E) 14
368. Епископты, рыцарьды және патшаны оңай қозғалтатын күш иесі кім?
- A) Шахматшы
  - B) Күшті адам
  - C) Иллюзионист
  - D) Жын
  - E) Әскер
369. Италия туы қызыл, ақ және жасыл түсті. Италияндықтарға осы түстерді таңдауға көмектескен қандай жидек?
- A) Қарбыз
  - B) Ананас
  - C) Банан
  - D) Жүзім
  - E) Қызанақ
370. Патшалықтың символы саналатын гүл?
- A) Лилия
  - B) Раушан
  - C) Магнолия
  - D) Орхидея
  - E) Күнбағыс
371. Римдіктер оны «сасық өсімдік» деп, ал Пифагор оны «дәмдеуіштердің патшасы» деп атаған. Ол қандай өсімдік?
- A) Сарымсақ
  - B) Пияз
  - C) Қарбыз
  - D) Картоп
  - E) Қызанақ
372. Картоп пайда болғанға дейін Еуропадағы кедейлердің негізгі тамағы болған өсімдік. Біз мұны алты кейіпкерден тұратын қысқа ертегіден жақсы білеміз.
- A) Шалқан
  - B) Қызылша
  - C) Қырыққабат
  - D) Сәбіз

- Е) Қызылша
373. «Әдемі қыз, бірақ жүрегі тастан жаралған» жұмбағы не туралы?
- А) Шие
В) Қызанақ
С) Қарбыз
D) Асқабақ
Е) Қызылша
374. Бір бөлке нанды үш бөлікке кесу үшін қанша рет кесу керек?
- А) Екі рет
В) Үш рет
С) Төрт рет
D) Жарты рет
Е) Бір рет
375. Жүк көлігі ауылға бара жатты. Жолда төрт көлікке кезікті. Ауылға қанша көлік бара жатыр?
- А) Біреу
В) Бір жүк көлігі және төрт көлік
С) Төрт көлік
D) Бес көлік
Е) Ешбір көлік
376. Екі рет туылады, бір рет өледі. Бұл кім?
- А) Тауық
В) Жылан
С) Тасбақа
D) Шаян
Е) Бақа
377. Әрқашан көбейетін және ешқашан азаймайтын нәрсе не?
- А) Адамның жасы
В) Артық салмақ
С) Байлық
D) Ақша
Е) Ағарған шаш
378. Жоғары-төмен жүретін, бірақ өзгеріссіз қалатын нәрсе не?
- А) Жол
В) Тау
С) Ағаш
D) Ай
Е) Күн
379. Шикідей желінбейтін, бірақ піскен кезде лақтырылатын нәрсе не?
- А) Лавр жапырағы
В) Сүйек
С) Нан қабығы
D) Балық қабыршағы
Е) Ұлу
380. Еуропалықтар оны Таитиге әкелген кезде, арал тұрғындары оны «басында тістері бар шошқа» деп атаған. Біз оны қалай атаймыз?
- А) Сиыр
В) Бегемот
С) Итбалық

- D) Піл итбалық
E) Кашалот киті
381. Ғалымдар қолтырауынның денесіндегі артық тұздардан қалай арылатынын қалай түсіндіреді?
A) Жылау арқылы арылады
B) Бұралып, бұрылады
C) Диета ұстайды
D) Тек су ішеді
E) Үздіксіз ұйықтайды
382. Соларға арнап орнатылған ескерткіштердің саны бойынша, адамдардан кейін екінші орында тұрған қай жануар?
A) Жылқы
B) Иттер
C) Көгершіндер
D) Альбатростар
E) Аққулар
383. Акулаларға бір сәтке де тоқтауға мүмкіндік бермейтін, әйтпесе олардың суға шөгуіне себепші болатын мүше не?
A) Жүзу қуығы
B) Жүрек
C) Бауыр
D) Желбезектер
E) Өкпе
384. Ненің тістері асқазанында орналасқан?
A) Шаяндардың
B) Акулалардың
C) Қолтырауындардың
D) Киттердің
E) Бұландардың
385. XVI ғасырға дейін табиғатта ақ және сары сорттары ғана болған. Кейін голландиялық селекционерлер қызғылт сары түсті сортын шығарған. Бұл не?
A) Сәбіз
B) Қызанақ
C) Қауын
D) Алма
E) Қызғалдақ
386. Соншалықты нәзік нәрсе бар, тіпті оның атын айтудың өзі оны жояды. Ол не?
A) Үнсіздік
B) Құрмет
C) Сұлулық
D) Дұшпандық
E) Бейбітшілік
387. Аквариумда 10 балық бар. Екеуі суға батып, төртеуі жүзіп кетті, үшеуі өлді. Аквариумда қанша балық қалды?
A) 10
B) 9
C) 8
D) 7

- Е) 6
388. Басқаларды құрғатқан сайын, өзі ылғалдана түсетін не?
А) Сүлгі
В) Шаш кептіргіш
С) Сауна
D) Жағажай
Е) Таулар
389. Ұсақ тесіктері көп, бірақ суды жақсы ұстайтын не?
А) Губка
В) Шаңсорғыш
С) Шаш кептіргіш
D) Сүзгі
Е) Пеш
390. Екі әке мен екі ұл балық аулап жүріп үш балық аулады. Әрқайсысына бір балықтан тиді. Бұл қалай мүмкін?
А) Олар үшеу еді: атасы, әкесі және ұлы
В) Бұл атасы еді
С) Бұл әкесі еді
D) Бұл атасы мен оның ұлы еді
Е) Әкесі мен ұлы еді
391. Жеті шам жанып тұрды. Үш шам сөніп қалды. Қанша шам қалады?
А) Үш шам
В) Бір шам
С) Екі шам
D) Төрт шам
Е) Бір жарым шам
392. Қанатсыз ұшып, көзсіз жылайтын не?
А) Бұлттар
В) Кемпірқосақ
С) Бұршақ
D) Құстар тобы
Е) Күзгі жапырақтар
393. Бөлмені толтыратын, бірақ орын алмайтын нәрсе не?
А) Жарық
В) Иіс
С) Жел
D) Дауыл
Е) Бу
394. Термометр көтеріліп, төмендейді, бірақ әрқашан бір орында тұрады. Бұл не?
А) Температура көрсеткіші
В) Пештегі от
С) Шам жарығы
D) Ағын
Е) Жәндіктер
395. Ол тірі емес, бірақ өседі. Өкпесі жоқ, бірақ ауа қажет. Аузы жоқ, бірақ судан өледі. Ол не?
А) От
В) Сел

- C) Мұхит
D) Дауыл
E) Карнавал
396. Аняның иттерінің аяқтары мұрындарынан 18-ге артық. Аняның қанша иті бар?
A) 6
B) 5
C) 3
D) 1
E) 2
397. Денис пен Антон көпқабатты үйде тұрады. Антон Денистен 12 қабат жоғары. Денис жарты жолды көтерілгенде 8-қабатта болды. Антон қай қабатта тұрады?
A) 14
B) 12
C) 16
D) 20
E) 2
398. Ол сөйлейді, бірақ сөйлемейді. Сөреде үнсіз жатады, ашқанда әріптер мен суреттер арқылы «сөйлей» бастайды.
A) Кітап
B) Фильм
C) Ұялы телефон
D) Ноутбук
E) Теледидар
399. Оның қолдары бар, бірақ шапалақтай алмайды. Бұл қолдар үнемі қозғалып, маңызды сандарды көрсетеді.
A) Сағат
B) Күнтізбе
C) Ұялы телефон
D) Ноутбук
E) Теледидар
400. Өткір тістері бар, бірақ ешқашан тістемейді, оның орнына тақтайларды кеседі.
A) Ара
B) Қолтырауын
C) Кеміргіш
D) Зәкір
E) Пышак

ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖАҒДАЯТТАР

Тест сұрақтарының үлгілік тізімі

1. 5 жасар бала гиперактивті. Ол сабырлы іс-әрекеттермен айналыса алмайды, сабақта тыныш отырмайды, шу шығарады, басқа балаларды аландатады. Тәрбиеші мұндай жағдайда не істеу керек?
  - А) Тапсырманы орындаудың міндетті шарты ретінде баланың ұтқырлығын пайдалану.
  - В) Баланың ата-анасына психологпен кеңесуді ұсыну.
  - С) Баланы бөлменің алыс бұрышындағы орындыққа отырғызу арқылы жазалау.
2. Жақында балабақшаның орта тобына Нұрлан (4 жасар) қабылданды. Бұған дейін ол балабақшаға бармаған. Көлікпен ойнап болған соң, ол оны бөлменің ортасында қалдырды. Мұндай жағдайда тәрбиеші қалай әрекет етуі керек?
  - А) Мейірімді интонациямен көлікті керек жерге, яғни ойыншықты орнына апаруды ұсыну.
  - В) Баланы ұрып-соғу және көлікті орнына қоюды талап ету.
  - С) Балаға барлық балалардың ойнаған ойыншықтарын жинауды ұсыну.
3. 4-ші сынып, сабақта мұғалім қызды тақтаға шақырды. Қыз шықты, ал оның киімінде бірдеңе дұрыс емес. Мұны қыздың өзінен басқа барлығы байқады. Сыныптағы кейбіреулер күле бастады. Мұғалім не істеуі керек?
  - А) Сыныпта күлкіні тоқтау, балаларға бұл кез келген адамда болуы мүмкін екенін түсіндіру және бұл жерде қорқынышты немесе күлкілі ештеңе жоқ екенін айту.
  - В) Өмірдің ұқсас жағдайын және басқалардың қалай әрекет еткені туралы айту.
  - С) Қызға киімді ретке келтіруді ұсыну.
4. Оқушы өзінің оқу үлгеріміне көңілі толмай, өзінің қабілетіне және материалды дұрыс түсініп, игере алатынына күмәнданады да, мұғалімге: «Сіз қалай ойлайсыз, бір күндері менің жақсы оқып кетуім мүмкін бе және сыныптағы басқа балалардан қалып кетпеймін ба? деп сұрақ қояды. Бұған мұғалім не деп жауап беруі керек?
  - А) Көп нәрсе екеуіміздің қалай жұмыс істейтінімізге байланысты.
  - В) Шынымды айтсам, күмәнданамын.
  - С) Ата-анасына баласының сенімсіздігі туралы шағым айту.
5. Оқушы мұғалімге: «Сіз өткізетін екі сабаққа мен бармаймын, өйткені мен осы уақытта жастар ансамблінің концертіне барғым келеді (нұсқалар: достарымен серуендеу, көрермен ретінде спорттық жарыстарға қатысу, мектептен үзіліс жасау)». Оған қалай жауап беру керек?
  - А) Неліктен саған мектепке барудан гөрі концертке бару (достармен серуендеу, жарысқа қатысу) қызықтырақ екенін білгім келеді.
  - В) Осыдан жасап көр!
  - С) Сен сабақтарға немқұрайлықпен қарап жүрсін.
6. Сыныпқа кірген кезде мұғалімді көрген оқушы оған: «Сіз өте шаршаңқы және есеңсіреп тұрсыз», - дейді. Мұғалім бұған қалай жауап беруі керек?
  - А) Уайымдама, бұл біздің сабағымызға кедергі келтірмейді.
  - В) Менің ойымша, сенің тарапыңнан маған мұндай ескертулер жасау өте лайықты емес.
  - С) Мен туралы уайымдама, алдымен өзіңе қарап ал.
7. 1-сынып баласы үнемі дәптерге, қолдарына, партаға күрделі өрнектер салады. Ескертулерге жауап бермейді. Мұғалім не істеуі керек?

- A) Мұғалім сабақтан кейін оқушымен ақырын сөйлесуі керек. Мүмкін оның өзі не істеп жатқанын байқамауы мүмкін, мүмкін оны бір нәрсе мазалайды.
- B) Оқушының ата-анасына мәселені анықтау және түзету үшін мектеп психологына баруды ұсыну.
- C) Оқушыға тәртіптік ықпал ету шараларын қолдану.

8. Оқушы өзіне шектен тыс сенімділік танытып, мұғалімге айтады: «Егер мен қаласам, мен жасай алмайтын ештеңе жоқ. Оның ішінде мен сіз оқытатын пәнді игерудің қажеті жоқ». Бұл үшін мұғалімнің іс-әрекеті қандай болуы керек?

- A) Оған еш күмәнім жоқ, өйткені мен білемін, егер сен қаласаң, онда сенде барлығы ойдағыдай болады.
- B) Сен өзің туралы тым жақсы ойлайды екенсің!.
- C) Шамадан тыс сенімділік іске зиянын тигізеді.

9. Мұғалімнің тиісті ескертуіне жауап ретінде оқушы оқу пәнін меңгеру үшін көп жұмыс істеудің қажеті жоқ екенін айтады: «Мені қабілетті адам деп санайды». Мұғалім бұған қалай жауап беруі керек?

- A) Мұны оқудағы жетістіктерімен дәлелдеу керексің, жақсы нәтижеге жету үшін оқуға көбірек күш салу керек.
- B) Бұл пікірге, қайдам, сен сәйкес келмейсің.
- C) Көптеген адамдар өздерін өте қабілетті деп санайды, бірақ олардың барлығы бірдей емес.

10. 1-сынып оқушысы дәлізде шашы жайылған, көйлегі әр жаққа шығып, дәлізде жүріп келеді. Мұғалімнің реакциясы қандай болуы керек?

- A) Өзін ретке келтіруін сұрау, өйткені оқушы ұқыпты және тартымды көрінуі керек.
- B) Мұғалім оқушыны дәретханаға апарып, өзін тәртіпке келтіруге мәжбүр етуі керек.
- C) Оқушыны кімге ұқсайтынын көрсету үшін айнаға апару керек.

11. Анасы жиі шағымданады, егер бала бір нәрсені ұнатпаса, ол бірден көзіне жас алып, қалағанына қыңырлықпен жетеді. Сабақта баланың осындай мінез-құлқын кездестіргенде қалай әрекет етесіз?

- A) Балаға көңіл бөлемін, оны тыңдап және эмоцияларды білдірудің басқа жолдарын табуға көмектесемін (суреттер, ойындар, әңгіме арқылы).
- B) Баламен мұндай мінез-құлыққа жол бермеу туралы байыпты сөйлесемін.
- C) Баланы истерикалық мінез-құлқы үшін жазалаймын.

12. Кейбір оқушылар мектеп тазалаушысының жұмысына немқұрайлы қарайды, әдейі қоқыс тастайды және құрметтемейді. Бұл жағдайда мұғалімнің іс-әрекеті қандай болуы керек?

- A) Оқушыларға кез келген жұмыс құрметтелетінін, сондықтан тазалықшыға құрметпен қарау керек екенін түсіндіру, өйткені ол оларға және мектептің тазалығына қамқорлық жасайды.
- B) Жұмыс бағаланбаған кезде, олардың осы іс-әрекетті сезіну үшін шәкірттерді тазалаушының орнына тазалауға мәжбүрлеу.
- C) Оқушылардың ата-аналарын директорға шақыру. Тәрбие мен шаралар қабылдаудағы кемшіліктер туралы әңгіме жүргізу.

13. 2-сыныптың «үздік оқушысының» партасы, партасының асты және партасының айналасы үнемі шашылып жатады. Үйдегі жағдайда осындай. Мұндай жағдайда ата-аналар мен мұғалімдер не істеуі керек?

- A) Ата-аналарға оқушыны тазалыққа тарту, көмектесу және оны тәртіпке келтіру туралы кеңес беру.
- B) Үзілісте қызды жұмыс орнын тазалауға мәжбүрлеу.
- C) Бүкіл сыныпта қызды ұятқа қалдыру және оны тәртіпке ынталандыру үшін ескертулер жасау.

14. Сынып жетекшісінің ұялы телефонына оқушылар мен олардың ата - аналары жиі қоңырау шала бастағаннан кейін, мұғалім сабақтан кейін телефонды өшіруге шешім қабылдады, өйткені барлық мәселелер жұмыс уақытында шешілуі керек, ал сабақтан кейін бұл әркімнің жеке уақыты. Сіз бұл жағдайда қалай әрекет етер едіңіз?

- A) Шұғыл қажеттілік жағдайында мұғалім әрқашан байланыста болуы керек. Бірақ ата-аналар мен оқушылар мұны теріс пайдаланбауы керек.
- B) Мұғалім де адам және оның өз өмірі болуы керек. Барлық мәселелер мұғалімнің мектепте өткізетін уақытында шешілуі керек.
- C) Мұғалім телефонды өшіруге немесе жеке уақытында қоңырауларға жауап бермеуге құқылы.

15. Оқушының ұялшақтығын біле отырып, мұғалім ескерту жасайды: «Қазір сұраймын. Дайындал. Міне, өзің жеке шеше алатын мәтін». Ол қызға оқуы керек мәтіні бар карта береді. Оқушының ұялшақтықты жеңуге, ойларын жинауға уақыты бар. Мұғалім бұл тақырып бойынша көбісіне ынталандыру бағасын қойған, бірақ бұл оқушыда әлі баға жоқ. Қыз өте қозғыш, оған оқу оңай емес.

Мұғалім дұрыс әрекет жасады ма?

- A) Мұғалім дұрыс жасады, өйткені оқушы тапсырмаға алдын-ала дайындала алады, ұят пен қысылуды жеңеді.
- B) Мұғалім дұрыс жасамады. Барлық оқушыларға бірыңғай талаптар қойылуы керек. Қыз өз кешендерімен дербес күресуі керек.
- C) Мұғалім нақты оқушыға назар аудармауы керек. Егер баланың өзін-өзі реттеуде проблемалары болса, ата-аналарға психологпен кеңесуге ұсыныс беру керек.

16. Сіз өзіңіздің сыныбыңызда балалар соғысушы топтарға бөлінгеніне назар аудардыңыз. Топтардың қарсыласуы барлық дерлік көрінеді және күрделі мәселеге айналу қаупі бар. Топ басшысы мен сынып белсендісі жағдайды жеңе алмайды. Дұшпандық тіпті сабақтарда да көрінеді. Сіздің әрекетіңіз?

- A) Оқушылармен сөйлесу және жанжалдың себебін анықтау, ымыраға келу және мәселені шешу қажет.
- B) Топтасу жетекшілерін мектептен шығару.
- C) Учаскелік инспектормен кездесу өткізу.

17. Сіздің сыныптағы оқушы оны басқа сыныпқа ауыстыруын сұрайды, оны ешкім түсінбейді, бәрі ренжітеді және сізде. Сіздің әрекетіңіз.

- A) Оқушының басқа сыныпқа ауысу себебін тыңдап, мәселені шешуге тырысу керек.
- B) Оқушыны оның өтініші бойынша басқа сыныпқа ауыстыру керек.
- C) Ата-аналарға баланы басқа мектепке ауыстыруды ұсыну керек.

18. 4-сынып оқушысы досымен сабақта үнемі алаңдап отырды. Мұғалім мұны байқап, жауап берген оқушының сөзін бөліп, оқушыдан дереу жауап беруді сұрады. Қыз шатастырмады, сабақтың материалын өте мұқият баяндады, жауапта қосымша әдебиеттерден алынған мәліметтерді қолданды. Бірақ мұғалім тек қатты ашуланып, оған «қанағаттанарлық» баға қойды, мұны қыздың сабақта сөйлескенімен түсіндірді. Мұғалімнің іс-әрекетін бағалаңыз.

А) Мұғалімге тек білім сапасы үшін баға қою керек. Болашақта мұндай жағдайларды болдырмау үшін қызға көбірек тапсырмалар беру керек, өйткені бала мұғалімнің бүкіл сыныпқа ұсынатын нәрселерін тез және оңай игереді.

В) Мұғалім дұрыс әрекет етті және сабақта сөйлескені үшін қызды жазалауы керек еді.

С) Мұғалім қызды сыныптан шығарып жіберуі керек еді.

19. Мұғалімнің жұмыс үстелінде әрқашан бірдеңе табу қиын, ал мұғалім оны шығармашылық тәртіпсіздік деп санайды. Мұғалім бұл туралы ескертулерге жауап бермейді. Оның іс-әрекеті дұрыс па?

А) Мұғалімдікі дұрыс емес, өйткені ол жұмыс орнындағы мұндай тәртіпсіздік қалыпты жағдай деп санайтын балаларға жаман үлгі көрсетеді.

В) Мұғалімдікі дұрыс емес, өйткені оған мұндай тәртіпсіздіктен бірдеңе табу қиын.

С) Мұғалімдікі дұрыс, өйткені бұл оның жұмыс үстелі және ол оған өте ыңғайлы.

20. Сыныпта ешкімге қызық емес, тыныш, байқалмайтын, балалардың ешқайсысымен дос болуға ұмтылмайтын бала бар. Сырттан қарағанда, бұл позиция оған өте қолайлы болып көрінуі мүмкін. Мұғалім оны жалғыз қалдыруы керек пе немесе ....?

А) Оған жақсы жағынан ашылатын жағдай жасау керек.

В) Оны басқа сыныпқа ауыстыру керек.

С) Мұғалім балалар арасындағы қарым-қатынасқа араласпауы керек.

21. Оқушы үнемі үй тапсырмасын орындамай келеді. Мұғалім оған күнделік пен журналға үнемі екі қояды. Бірде мұғалім: «Сәкен, журналда сенде барлығы екі, ал бүгін саған тағы екі деген баға қоямын, үй тапсырмасын орындағанға дейін солай болады», - деді. Оқушы оған: «Ал, қойыңыз!» – деді. Мұғалім қандай шешім қабылдауы керек?

А) Оқушыны сабақтан кейін қалдыру және оқушының мінез-құлқының себебін анықтау керек.

В) Екі деген бағаны қоюды жалғастыру.

С) Үй тапсырмасының орындалуын бақылау үшін ата-аналармен сөйлесу керек.

22. Бір баламен сыныптағы барлық оқушылар бір партада отырудан бас тартады, егер оқушыларды мәжбүрлі түрде бір партаға отырғызса, олар оны жақтырмай, ол баламен отырғысы келмей түрлерін бұзып отырады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Балалармен әңгіме жүргізіп, оларға бір-бірімізге төзімділік танытуымыз керек екенін түсіндіру қажет.

В) Мұғалім оқушылар арасындағы қарым-қатынасқа араласпауы керек.

С) Барлығы немқұрайлылықпен қарайтын оқушыны басқа сыныпқа ауыстыру керек.

23. Сабақтан кейін бірінші сынып оқушысы мұғалімге қатты ұялып келіп; Мұғалім, өтініш маған Айнұрдың телефон нөмірін беріңізші, - дейді.

- Димаш, саған не үшін керек?

Көзін төмен қаратып, бала сыныптасын қатты ұнататынын мойындайды және онымен мектепте сөйлесуге батылы бармайтындығын айтады. Мүмкін телефон арқылы жүзеге асар? - дейді. – Мұғалім мұндай жағдайда істеу керек?

А) Келесі сабақтан бастап бұл баланы ол ұнататын қызбен кез-келген сылтаумен отырғызу керек (мысалы, ол соңғы партидан жақсы көрмейді деп, егер қыз алдыңғы қатарда отырса).

В) Балаға сізде оның телефоны жоқ екенін айту, бірақ балаға көмектесуге тырысамын деп айту керек.

С) Тәрбиелік әңгіме жүргізу, мұғалімнен нөмір сұраудан ұялуы керек екенін түсіндіру.

24. Сыныпта әлсіз бала бар, ал балалар физикалық және психологиялық тұрғыдан дамымаған баланы мазақ ету мүмкіндігін жіберіп алмайды. Мұғалім оны тақтаға шақырғанда, ол бәрі оның жауабына күледі деп қорқып, жауап беруге уялып, қысылып тұрады. Мұғалім тек күрсініп, оған «қанағаттанарлықсыз» деген баға қояды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

A) Көбінесе ол оқушыны әр түрлі балалармен жұптасып партаға отырғызу керек, сонда олар шеттетілген оқушымен жақсы танысып араласады.

B) Бұл оқушыны басқа сыныпқа ауыстыру қажет.

C) Ештеңе болмағандай, сабақты жалғастыру керек.

25. Сабақта соңғы қатардан оқушылар бір-біріне жазбаны беріп отырады. Оқушылар оны үнсіз оқиды, төбеге қарап, күледі, содан кейін олар жазбаны мұғалімнен жасырмай әрі қарай жібереді. Мұғалім жазбаны көреді, оны алып қояды, жазбаны ашса «төбеге қара» деген жазуды көреді. Мұғалім төбеге қарайды, осы уақытта бүкіл сынып күледі. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

A) Мұғалім жауап ретінде оқушылармен әзілдесіп бірге күле алады. Бұл балалар мен мұғалім арасындағы қарым-қатынасты нығайтады.

B) Сабаққа кедергі келтіргендер оқушылардың ата-аналарын мектепке шақырады.

C) Бұл идеяның бастамашысы кім екенін анықтайды және ол оқушыға жаман баға қояды.

26. Қазақ тілі бойынша кезекті диктанттан кейін бір оқушы қателерді тексеру үшін екіншісінен дәптер сұрады. Оқушы мұғалімнің диктантта екі оқушы да бірдей қателіктер жібергенін және бірінші оқушыға жоғары балл, ал оған төмен балл қойғанын көреді. Оқушы мұғалімге дәптерлермен келіп, бұл туралы сұрайды. Мұғалім басқа оқушының қателігінің маңыздылығын ескермегенімен келіседі және оған да төмен балл қояды. Мұғалім дұрыс әрекет жасады ма?

A) Мұғалім дұрыс жасады, адам өз қателігін мойындай алуы керек, мұғалім де қателесуі мүмкін.

B) Мұғалім дұрыс әрекет жасамады, ол бағаны түзетуі керек емес еді.

C) Мұғалім дұрыс әрекет жасамады, мұғалім балаларға өзінің қателігін көрсетуге жол бермеуі керек.

27. Оқушы үнемі баға қоятын кезде мұғаліммен бағаға таласып отырады. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

A) Мұғалім оқушыға оның сабақты бағалау критерийлерін ұсынуы керек.

B) Оқушыға оған бағынбағаны үшін ескерту жасау керек.

C) Оқушының өзін-өзі реттеуінің жеткіліксіздігі туралы ата-анасымен әңгіме жүргізу керек.

28. Оқушы сабақта жауап береді. Ол материалды біледі, бірақ ол сабақты айтып жеткізе алмайды; оқушы өз жауабымен басқа оқушыларды күлдіреді. Оқушы өзіне риза болып сабақ айтуды жалғастыра береді. Оған «4» қойылғанда, ол не үшін екенін түсінбейді: ол сабақта жауап берді, мұғалім оған күлімсіреді, демек, оған жауап ұнады, - деп ойлайды. Мұғалім оның көптеген қателіктер жібергенін айтады. Қалған оқушылар оны қолдып, «5» қоюды өтінеді, бірақ мұғалім өз пікірінде қалды. Бала ренжіді. Неліктен бұл жағдай пайда болды, оны қалай түзетуге болады?

A) Мұғалім оқушы жіберген қателіктерді атап, оларды айту керек, сонда мұғалім оқушыларда дұрыс емес пікір қалдырмайды.

B) Мұғалім оқушыны тыныштандырып, бағалар тек формальдылық екенін, адамдардың өмірінде маңызды емес екенін түсіндіруі керек.

C) Мұғалім оқушыға есеп беруге міндетті емес, ол оқу процесінің жалғыз жетекшісі болып есептеледі.

29. Тәжірибесі мол болған, құрметті ұстаз сыныпқа кіріп, тақтада өзінің карикатурасын көреді. Ол мәнерлі және күлкілі болып салынған. Сынып мұғалімнің реакциясын үнсіз күтеді. Мұғалім карикатураға қызығушылықпен қарап: «Өте жақсы салынғандықтан, өшіріп тастағаным үшін кешірім сұраймын. Суретші мына портретті үйде, қағазға салып, маған әкелсін. Мен дарынды карикатуристті бағалаймын». Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Мұғалімнің бұл іс-әрекеті (өзін ұстауы) балаларға жағымды әсер етеді. Олар болашақта түрлі өмірлік жағдайларда дұрыс жауап беруді және басқа адамдардың еңбегі мен күш-жігерін құрметтеуді үйренеді.

В) Мұғалім оқушының ата-анасын мектепке шақыру керек.

С) Карикатура суретшісін тақтаға шығарып, оны ренжітетіндей және ұятқа қалдыратындай өзінің портретін салу керек.

30. Сурет мұғалімі оқушыларына екі сурет көрсетіп, қайсысы көбірек ұнайтынын айтуды өтінді. Он екі жасар Әлихан ұзақ ойланды. Мұғалім: «Уақытымыз аз. Сенің ақылың барғой, соны пайдалан» - дейді. Ұяттан қызарған баланы отырғызған мұғалім сыныптастарының достық күлкісімен сабақты жалғастырды. Мұғалімнің әрекетіне түсініктеме беріңіз.

А) Дана ұстаз шәкіртін кемсітуге жол бермей, сабақ барысын дұрыс бағытқа бағыттап отырып, шәкіртінің ерекшеліктерін біліп, ескеру жасады.

В) Мұғалім дұрыс жасады, ол Әлиханға уақыт аз екенін ескертті.

С) Осы оқушының мысалында енді барлық балалар мұғалімнің сұрағына тезірек жауап береді. Мұғалім тарапынан қорқынышты ештеңе болған жоқ.

31. Оқушы сабаққа жасырын диктофон алып келеді, өйткені оның анасы баласының бағаларын мұғалім төмендетіп жүргеніне сенімді. Мұғалім диктофон туралы кездейсоқ біледі. Мұғалімге қалай жауап беру керек?

А) Диктофонды өшіруді және алып тастауды сұрану керек. Сонымен қатар педагог әрқашан баланы қолдауын сезіну үшін анасымен сөйлесу керек.

В) Диктофонды алып қойып, баланың анасын мектепке шақыру.

С) Оқушының анасына түсініктеме беріңіз, қателіктер бойынша жұмысты қалай жақсы орындау керектігін көрсетіңіз.

32. Мұғалім оқушыға тапсырма береді, ал ол тапсырманы орындағысы келмейді және сонымен бірге: «Мен мұны істегім келмейді! - дейді». Мұғалімнің әрекеттері:

А) Мұғалім мұндай реакцияның себебін анықтап, оқушыны тыңдап, бұл тапсырманы орындау қажет екенін дәлелдеуге тырысуы керек.

В) Оқушыны тақтаға шақырып, тоқсанға нашар баға қоюмен қорқытады.

С) Күнделігіне екі қойып, ата-анасын шақыру керек.

33. Оқушы үзіліс кезінде дәлізде жүгіріп өтіп, мұғалімінен әділетсіз, қатал ескерту алды. Бала қатты ренжіді және сабақ барысында мұғалімнің тақырыпқа баланысты қойған сұрақтарына жауап беруден бас тартты. Сіздің ойыңызша, бұл жағдайда мұғалім өзін қалай ұстауы керек?

А) Сабақта мұғалім бұл жағдайға мән бермей, сабақты жалғастыру керек, бірақ сабақтан кейін оқушымен мектепте өзін қалай ұстау керектігі туралы достық түрде әңгімелесуі мүмкін.

В) Басқа оқушыларға да тиісті болу үшін сабақта бүкіл сыныпта оқушыға қайталап ескерту жасау керек.

С) Мұғалім оқушының ата-анасымен оның жағымсыз мінез-құлқы туралы әңгіме жүргізуі керек.

34. Оқушы мұғалімге бұл пән (математика) оның өмірінде пайдалы емес екенін және оны оқығысы келмейтінін айтады. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- A) Өмірден алынған мысалдарды қолдана отырып, оқушыға математиканың өмірде қажет екенін және онсыз, кем дегенде, ол жай ғана аттестат алмайтынын түсіндіру керек.
- B) Оқушыны ұрысу керек, өйткені ол барлық пәндерді оқуға міндетті.
- C) Ата-анасына шақырып, балаға дұрыс тәрбие беруі үшін шағымдану керек.

35. Қыз, 6 жаста. Үш жасынан бастап хореографиялық үйірмеге, 5 жасынан вокалды және театр студиясына барады. Сахнада жиі өнер көрсетеді, түрлі байқауларға қатысады. Кезекті қойылымның алдында ол: «Мен сахнада талай рет өнер көрсеткендіктен, спектакльде түлкінің рөлін сенен де жақсы ойнай аламын, бірақ сен ойнай алмайсың» деп басқа қыздарды төмендетуге тырысады. Қыздар оған мойынсұнбай, мұғалімнен келіп сұрайды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- A) Көркем шығарма кейіпкерлерінің мінез-құлқының жағымсыз жақтарын талдап (мақтану, алдау, жолдастарын ренжіту және т.б.) қызбен әңгіме жүргізу, және басқа қыздар да осы рөлді ойнағысы келетінін түсіндіру. Бұл рөлді кезекпен ойнауды ұсыну.
- B) Қызды қолдау керек, өйткені одан лайықты ешкімді көріп тұрған жоқ.
- C) Ешкіммен кеңеспей, рөлдерді бөлесіз және бүкіл процесте шешуші және басты нәрсе сіз екеніңізді түсіндіресіз.

36. Бала, 7 жаста. Бала кезінен модельдеуге, сурет салуға, дизайнға қызығушылық танытады. Суретті жақсы салады, мүсіндейді, ерекше дизайн жасайды, қиялдайды. Мұғалімнің баланы өнер студиясына беру туралы ұсынысына ата-анасы баланың спортпен шұғылдануы керек деп шешіп, бас тартты. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- A) Ата-анаға қосымша білім алуды таңдағанда баланың пікірін ескеруді ұсыну, сонда бала оған ұсынылатын іс-әрекетке құмар болады, мотивацияға ие болуы керек екенін түсіндіру керек.
- B) Ата-аналарға баланы қай үйірмеге беру керектігін өздері шешсін.
- C) Ата-анаға демалыс күндері бүкіл отбасымен спортпен айналысуға кеңес беріңіз.

37. Орта топтағы балалар кешке серуендеуге жиналады. Рамазан мен Луизаның киім шкафтары жақын орналасқан, балалар ұрысып, бір-біріне кедергі жасайды. Жағдайды шешу үшін мұғалім балаларға ыңғайлы болу үшін орындықты жылжытып береді, бірақ балалар ұрысуды жалғастырып, бір-біріне кедергі жасайды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- A) Рамазанға нағыз джентльмен ретінде қызға жол беруді ұсыну керек. Нағыз ер адамдар әрқашан осылай жасайды деп айту керек.
- B) Балаларды серуендеуге шығармай, топта қалдыру керек.
- C) Ата-аналарына шағымдану керек.

38. Жазда балалар ата-аналарын ойын алаңында қарсы алады. Омар мен Индира жүгіріп келе жатып бір-біріне соқтығысады. Индира жылап мұғалімге жақындап, Омардың ұрғанын айтады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

- A) Тыныштандырып, балалардың көңіліне қарап, ойындар кезінде қауіпсіздік ережелерін тағы бір рет еске түсіру керек.
- B) Екеуін де жазалау керек және ата-анасының келуімен екеуіне шағымдану керек.
- C) Бұл жағдайға мән бермеуі керек, балалар өз мәселелерін өздері шешуі тиіс.

39. Баланың есте сақтау қабілеті өте жақсы, сондықтан ол ақпаратты, өлеңдерді, әндерді оңай есте сақтай алады. Мереке кезінде бала өз рөлін ойнай отырып, сонымен қатар ол

басқа балалардың рөлдерін ойнап, басқа балалар өз рөлін ойнауына кедергі келтіреді және мерекені бұзады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

- A) Балаға ерекше рөл беру керек, мысалы: суфлер. «Сенің міндетің: мереке барысында балалар өз сөздерін ұмытпауын қамтамасыз етуін қадағалап отыр. Егер бала ұмытып кетсе, сен оған көмектесесің».
- B) Баланы басқаларға кедергі бермеу үшін қатты ұрысу керек.
- C) Бұл баланы мерекеге қатысудан шеттету.

40. Сабақ барысында 4-сынып оқушысы мұғалімнің «отбасы ағашының» суретін салу тапсырмасына жауап ретінде: «Мен шіріген дінгектерді салуды білмеймін», - деді. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

- A) Бала жағдайы төмен отбасынан болуы мүмкін. Баламен сөйлесіп, психологпен кеңескен жөн.
- B) Егер бала «отбасы ағашын» салудан үзілді-кесілді бас тартса, сіз оған басқа ұқсас тапсырма ұсына аласыз.
- C) Кәмелетке толмағандардың істері жөніндегі комиссиямен бірлесіп, профилактикалық әңгіме жүргізе отырып, отбасына рейд ұйымдастыру.

41. Қоңырау соғылды. Сіз сабақты бастадыңыз. Он минут өтті. Бір оқушы рұқсатсыз немесе кешірімсіз сыныпқа кіріп, партасына отырды. Сіздің әрекеттеріңіз?

- A) Кешігу себебін анықтаймын.
- B) Мен оны сабақтан қуып жіберемін.
- C) Ескерту жасап, ата-аналарды шақырамын.

42. Сыныптағы баланың басқа оқушымен төбелесіп, сыныпта әбігерге түскенін көрдіңіз. Сіздің әрекеттеріңіз?

- A) Әр оқушымен жеке сөйлесемін, төбелестің себебін біліп, татуластыруға тырысамын.
- B) Өз мәселелерін өздері шешуге мүмкіндік беремін.
- C) Мен ата-анамды мектепке шақырамын.

43. Мұғалім оқушыға тапсырма береді, ол орындаудан бас тартады. Сіздің әрекеттеріңіз?

- A) Бас тарту себебін анықтап, нұсқа ретінде жеке тапсырма беру.
- B) Оқушыны сыныптан шығару.
- C) «Қанағаттанарлықсыз» деген баға.

44. Соңғы сабақты аяқтай отырып, мұғалім кезекшілердің қалуын сұрап, сыныпты (аудиторияны) жинауды сұрайды. Кезекшілер сабақтан кейін бірден (жаттығуға, өнер мектебіне және т.б.) бос емес деген сылтаумен бас тартады. Мұғалім талап қояды. Жанжал туындап жатыр. Не істеу керек?

- A) Мұғалім кезекші персоналмен сөйлесіп, өз міндеттерін орындаудың маңыздылығын түсіндіреді және ымыраға келуді ұсынады, мысалы, тазалаудың басқа уақытын белгілеу немесе аз ғана кешігу туралы жаттықтырушымен келісу.
- B) Мұғалім өз ұстанымын талап етеді және мектеп тәртібін бұзғаны үшін жазалаумен қорқытып, міндеттерін дереу орындауды талап етеді.
- C) Мұғалім бұл уақытты сабақтан кейін қолы бос емес басқа оқушыларға жүктей отырып, кезекшілерді тазалаудан босатады.

45. Сіз сынып жетекшісісіз. Оқушылардың бірі сабаққа деген қызығушылығын жоғалтты. Күнделікте кейбір пәндер бойынша үлгерім төмендеген. Сіздің әрекеттеріңіз?

- A) Оқушымен әңгімелесіп, үлгерімінің төмендеуінің себебін анықтаймын. Оқушыға білім алу қажеттілігін сезінуге көмектесемін, өз жетістіктері үшін жауапкершілікті дамытуға ықпал етемін, өзін-өзі оң бағалау арқылы оқушыға қолдау көрсетемін.

В) Ата-аналарға үлгермейтін пәндер бойынша репетитор жалдауды ұсынамын.

С) Мен ештеңе істемеймін, өзі қалағандай оқысын.

46. Мұғалімге оқушының сабақта өзін ұстауы ұнамайды: жігіт қыбырлап отыр, аяғы партаның астында созылып жатыр. Мұғалім ескерту жасап, оның тік отыруын сұрайды. Оқушы мұғалімнің өтінішін елемейді және сол қалпында қалады. Жанжал туындап жатыр. Қалған оқушылар оны дауласпауға, дұрыс отыруға көндіреді. Келесі кезекте мұғалім оқушыға оның тәрбиесіз, дөрекі, қыңыр жігіт екенін айтып, сөгіс айтады. Оқушы орнынан тұрып, сыныптан шығады. Мұғалім не істеу керек?

А) Мұғалім сабақтан кейін оқушымен жеке әңгіме жүргізіп, оның мінез-құлқының себебін анықтап, мінез-құлық ережелерін сақтаудың және оқушыларға және мұғалімге құрмет көрсетудің маңыздылығын түсіндіреді.

Ә) Мұғалім оқушының бағынбағаны үшін тәртіптік жаза қолданамын деп қорқыта отырып, дереу сыныпқа қайтып, сабақты дұрыс қалыпта жалғастыруды талап етеді.

С) Мұғалім оқушының мінез-құлқын елемейді, одан әрі жанжал болмас үшін сабақты жалғастырады.

47. Сіздің сыныбыңыздың оқушысы мектепке (дене шынықтыру сабағынан басқа) сабаққа киюге рұқсат етілмеген спорттық киіммен келді. Сіз не істейсіз?

А) Ерекше жағдай ретінде мен сізге бір күнге спорттық форма киюге рұқсат етемін, бірақ мектеп ережесіне сәйкес мұндай киім үлгісіне тыйым салынғанын ескертемін.

Ә) Мектеп тәртібінің бұзылуына байланысты мен оқушыны үйіне киім ауыстыруға жіберемін.

С) Мен оқушының киім үлгісіне мән бермеймін.

48. Сіз команданы 7, 8, 9 сынып оқушыларынан спорттық жарыстарға дайындадыңыз. Жаттығу кезінде сіз оларға командада жақсы жұмыс істейтінін және жүлделі орынға ие бола алатындығын айттыңыз. Бірақ сіздің командаңыз соңғы орынға шықты. Сіздің әрекеттеріңіз?

А) Жарыстарды талдап, талқылаймын және балалармен бірге жаттығу жоспарын құрамын.

В) жеңіліске себеп болған балаларды командадан шығарамын.

С) мен балаларды тыныштандырып, бастысы жеңіс емес, қатысу екенін айтамын.

49. Бесінші сынып оқушысы Ахмет өлеңдерді жақсы жаттамайды. Тақтаға шыққаннан кейін ол есеңгіреп, бір-екі сөз айтып тоқтады. Сіз оның ұялшақ екенін білесіз. Бұл жағдайда сіздің әрекеттеріңіз?

А) Ахметті тыңдай отырып, келесі жолы жақсырақ дайындалатынына мақтап, сенім білдіремін.

В) Барлық тапсырмалар толық орындалу керек, әйтпесе оқу үлгерімі төмендейтінін түсіндіремін.

С) Өлеңді үйрену үшін сабақтан кейін қалдырамын.

50. Мұғалім жаңа тақырыпты түсіндіреді. Оқушылар мұғалімді тыңдамай, алаңдап, шу шығарады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Пікір айтып, сабақты жалғастыру керек.

В) Сізді алаңдатпау керек.

С) Өз бетінше оқуға жаңа тақырып беру.

51. Оқушылар қазақ тілі сабағына еш дайындықсыз келді. Мұғалім өзін қалай ұстауы керек?

А) Оқушылардың дайындықсыз болуының себебін анықтау керек.

- В) Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасарына арыз жазу керек.
- С) Өтілген тақырып бойынша тест жұмысын орындауға тапсырма беру.

52. Сабақта бірінші топтың оқушылары белсенді, көңілді, бірақ екі қыз ештеңеге қатыспайды, ештеңе істегісі келмейді. Жағдайға мұғалімнің реакциясы?

- А) Қыздарды белсенді талқылауға, содан кейін баға қоюға тарту.
- В) Оларды басқа топқа ауыстыру.
- С) Қызықты тәрбиелік іс-шараны ұйымдастыру және өткізу.

53. Сынып жетекшісінің ескертулерінен кейін жасөспірім есікті қатты жауып, сыныптан шығады. Мұндай жағдайда сынып жетекшісі өзін қалай ұстауы керек?

- А) келесі күні жасөспіріммен әңгімелесу, оған сынды есту әрқашан жағымды емес екенін, бірақ кейде пайдалы болуы мүмкін екенін, сындарлы ескертулер өсу мен дамуға мүмкіндік беретінін түсіндіру.
- В) жасөспірімге оның мінез-құлқы оқу үлгеріміне әсер етуі мүмкін екенін ескерту.
- С) ештеңе болмағандай көріну.

54. Мұғалім бір оқушының сабаққа жиі назар аудармайтынын және сабақ барысынан шектеліп, бір нәрсені ойлайтынын, қиялдайтынын байқайды. Мұғалім не істеуі керек?

- А) сабаққа деген немқұрайлылығын анықтау үшін оқушымен жеке сөйлесу.
- В) оқушының жағдайына назар аудармау.
- С) сыныптастарынан оқушының бұл мінез-құлқының себебі туралы сұрау.

55. Оқушы сыныптағы мінез-құлық ережелерін бұзды. Мұғалім оған: "күнделігіңді әкел!" Оқушы күнделігін үйде ұмытып кеткенін айтты. Бұл жағдайда мұғалімнің әрекеті?

- А) бүгін ерекше жағдай жасап жатырмыз деп айту, бірақ болашақта ол мұқият және жауапкершілікті сезінуі керек.
- В) күнделік емес, басын үйде қалдырған дұрыс деп айту.
- С) оқушының портфолиосын күнделікке тексеріңіз.

56. Бала жақсы оқиды, бірақ оның партасында әрдайым оқулықтардың жанында ойыншықтар, бояу беттері, сүйікті кітаптар болады. Ол бәрін бір уақытта жасайды: үйренеді және ойнайды. Мұғалім не істеуі керек?

- А) балаға күрделілігі жоғары тапсырмалар беру керек, оларды орындау одан жоғары назар аударуды талап етеді.
- В) ойыншықтарды, бояу беттерін, кітаптарды алып, баланы ұрысыңыз.
- С) сабақ басталар алдында баланың портфелін бөгде заттардың бар-жоғын тексеруге міндетті.

57. Ұзартылған күн тобында баланың түскі асқа ақшасы жоқ болып шықты. Мектеп оқушысы анасының ақша беруді ұмытып кеткенін айтады. Бұл жағдайда не істеу керек?

- А) Ата-анасына хабарласып, мән-жайды түсіндіріп, түскі асқа қарызға ақша алып, баланы тамақтандыруды ұсыну керек. Бала күннің жартысы аш бола алмайды.
- В) Баланы асханаға басқа балалардан бөлек орналастырып, түскі ассыз кету.
- С) Балаларды түскі аспен бөлісуге шақыру.

58. Бастауыш сынып оқушысы мұғалімнің ескертуіне кенеттен келесідей жауап береді: ол қолдарын сермеп, мұғаліммен төбелесе бастайды. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

- А) Баладан алыстап, баланың назарын аудару үшін сабырлы дауыспен айтып, оған сыныптағы оқушылардың мінез-құлық ережелерін түсіндіріңіз.
- В) дәл осылай жауап беріңіз.

С) Ата-аналарға психотерапевтпен кеңесу ұсынылады.

59. Оқушылардың бірі әрқашан үй тапсырмасын орындамайды. Мұғалім оның неге дайын емес екенін сұрағанда, ол жылап жіберді. Мұғалімнің әрекеті?

А) Оқушымен сырласып, себебін анықтау.

Ә) Оқушының достарымен сөйлесіп, себебін анықтау.

С) Оқушыға үй тапсырмасын орындауға көмектесу.

60. Сіздің сыныбыңыздағы баланың өмірге деген көзқарасы басқаша. Төбелеседі, жаман сөздер айтады, дөрекі, күш қолданады. Ол сіздің ескертулеріңізге жауап беріп, әкесінің үнемі осылай істеуін талап етеді. Сіздің әрекетіңіз?

А) Мен ата-анаммен сөйлесіп, жағдайды түзетуге тырысамын.

В) Басқа балалармен сөйлесіп, оны «жазалауды» сұраймын.

С) Мен мән бермеймін, оның өмірде өз ұстанымдары бар.

61. Өте жақсы оқитын оқушы қызға мұғалім нашар баға қойды. Оған басқа дайындығы жоқ сыныптастарына қолдау көрсету үшін жауап беруден бас тартқаны себеп болды. Оның ашулы әкесі мектепке келіп, өз наразылығын білдіріп, мұғалімнен осы ісі үшін түсініктеме талап етеді. Осы жағдайда мұғалімнің әрекеті?

А) Мәселені шешуге тырысу. Қыздың әкесіне бұл баға оның жалпы үлгеріміне әсер етпейтінін түсіндіру.

В) Қыздың әкесімен сөйлесуден бас тарту, оны директордың қатысуымен шешуді ұсыну.

С) Әкесінің ашуын келтірмеу үшін қыздың бағасын түзету.

62. Сіз бастауыш сынып мұғалімісіз. Оқушылармен алғашқы кездесуді жоспарлаңыз.

А) Оқушылардың қызығушылықтары мен жетістіктерін анықтау арқылы таныстыруды ұйымдастырамын.

Ә) Бірінші кездесуге жоспар құрамын.

С) Мен өз жетістіктерім туралы айтып беремін.

63. Сіздің оқушыңыз оқуға қызығушылық танытпайды және сабақ үстінде үнемі алаңдап, сабаққа зейін қоя алмайды. Сіздің әрекетіңіз?

А) Оқуға қызығушылығын арттыратын технологиялар мен әдіс-тәсілдерді пайдалана отырып, жеке оқу жоспарын құрамын.

В) Ата-аналарға баласына кітап оқуға көбірек уақыт бөлуді ұсынамын.

С) Оның іс-әрекетін елемей, сабақты жалғастырамын.

64. Сіздің оқушыңыз математикадан қиналады және сабақта өзін сенімсіз сезінеді. Оған қалай көмектесе аласыз?

А) Оның математиканы меңгерудегі қиындықтарын анықтау, оның қажеттіліктері мен білім деңгейін ескере отырып, жеке жоспар құрамын.

В) Мектептен кейін қосымша ақылы математика сабақтарын ұйымдастырамын.

С) Оның қиындықтарына мән бермеймін.

65. Сіздің сыныбыңыз өте шулы, сабақ барысында оқушылардың назарын аудару сізге қиындық туғызады. Сіздің әрекетіңіз қандай болар еді?

А) Оқушыларды қызықты, интерактивті әрекеттермен қызықтыруға тырысасыз.

Ә) Мінез-құлық ережелері туралы әңгімелесесіз.

С) Сабақта іс-әрекеті үшін жазалау жүйесін енгізесіз.

66. 1 қыркүйекте бірінші сыныптағы бірнеше балаға мерекелік шарлар жетіспеді. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Бірінші қыркүйекке дейін мұғалім әдетте сыныптың тізімін біледі, ал мұғалімде осындай жағдайда (шар жарылғанда, дәл бірінші қыркүйекте жаңа оқушы келуі мүмкін және т.б.) артық шарлар болуы керек.

Ә) Басқа сынып мұғалімдерінен сұрау, мүмкін оларда артық шар бар шығар.

С) Мәселені ата-анасымен бірлесіп шешу (барып сатып алу).

67. Мектеп асханасында қыздар теледидардағы жұлдызды кумирлері сияқты қатаң диета ұстанатынын айтып, тамақтан бірнеше рет бас тартады. Мұндай жағдайда мұғалімнің әрекеті қандай болуы керек?

А) Салауатты өмір салты туралы тәрбиелік мәні бар әңгіме, өз денсаулығына дұрыс көзқарас қалыптастыруға бағытталған ойын түрінде сабақтан тыс іс-шара өткізу, мотивациялық бейнероликтер көрсету.

Ә) Оқушыларға өздеріне басқаларды кумир санауға болмайтынын түсіндіру.

С) Ата-аналармен балаларының дұрыс емес көзқарастары туралы әңгімелесу.

68. Өзін-өзі бағалауы төмен, үлгермей қалудан қорқатын оқушыға қандай көмек көрсетудің ең жақсы жолы бар?

А) Оның күш-жігері үшін мақтау, қолдау атмосферасын құру және тапсырмаларды біртіндеп қиындату.

В) Сәтсіздік оның жеке проблемасы екенін түсіндіру, ол онымен өзі күресуі керек.

С) Әрқашан жетістікке жетуі үшін оған тек жеңіл тапсырмалар беру.

69. Сіздің оқушыңыз математикалық есепті түсіне алмай, мазасыздана бастайды. Оған қалай көмектесесіз?

А) Оқушыны тапсырманы бірлесіп шешуге, туындаған қиындықтарды талқылауға және ортақ шешім табуға шақырамын.

В) Оқушы соңында түсінеді деп үміттеніп, бұрынғыдай материалды түсіндіруді жалғастырамын.

С) Сабақтан кейін қосымша өзіндік жұмыс жасауға қалдырамын.

70. Мұғалім балалардың сыни тұрғыдан ойлау қабілетін дамытқысы келеді. Қай әдіс ең тиімді болады?

А) Пікірталас ұйымдастырып, оқушыларды өз пікірлерін айтуға және дәлелдеуге ынталандыру.

В) Оқушылардың білімін тест арқылы үнемі тексеру.

С) Үй тапсырмасын көбірек беру.

71. Мұғалім оқушылардың бірінің жаңа материалды түсінуде қиналғанын байқайды. Төмендегі әдістердің қайсысы жақсы көмектеседі?

А) Оқушыға қосымша сабақ беріп, әр түрлі оқыту әдістерін қолдану.

В) Оқушыны екінші жылға қалдыру.

С) Осы оқушыға арналған материалдың көлемін азайту.

72. Оқушылардың бірі сабақ барысында өзінің әзілдерімен, әңгімелерімен үнемі басқалардың назарын аударады. Мұндай жағдайда мұғалімнің іс-әрекеті қандай болуы керек?

А) Оқушымен жеке сөйлесіп, оның іс-әрекеті оқу процесіне кедергі келтіретінін түсіндіру.

В) Кейбір сабақтардан шеттету немесе сөгіс түріндегі жаза қолдану.

С) Оқушыны сыныптағы тәртіпке жауапты болуға шақыру.

73. Серуенге, дене шынықтыруға немесе экскурсияға барғанда 2-сыныптың оқушысы ең соңғы болып киім ауыстырады (киімін ауыстырып отырып армандап кетеді, болып жатқан

оқиғаға ілеседі, басқаларға кеңес береді, оның атына айтылған пікірлерді мұқият тыңдайды, бірақ «тездетпейді»). Бұл жағдайда мұғалімдер мен ата-аналар не істеу керек?

- A) Күн тәртібін нақты сақтау маңызды, сонда баланың өзі кесте бойынша не болатынын алдын ала біліп, дайындалады.
- B) Баланы асықтыру.
- C) Сабырлы, ізетті, әзілқой, қиялшыл болуына кедергі келтірмеу.

74. Сабақ барысында оқушы сіз жауабын білмейтін сұрақ қояды. Сіздің әрекетіңіз?

- A) Жауапты білмейтініңізді мойындайсыз, бірақ келесі сабақта сұрақтың жауабын біліп, жауап беруге уәде бересіз.
- Ә) Оқушының алдында беделіңізді жоғалтпау үшін сұраққа өтірік жауап бересіз.
- C) Сұрақтың сабақ тақырыбына қатысы жоқ екенін айтып, келесі материалға көшесіз.

75. Оқушылардың бірі сыныптағы тәртіпті бұзып, басқа оқушыларды мазалай береді. Сіздің әрекетіңіз?

- A) Сабақтан кейін тәртіп бұзушымен оңаша сөйлесіп, оның тәртібін талқылайсыз.
- B) Оқушыны тыныштандыру үшін сыртқа қысқа үзіліске шығуды ұсынасыз.
- C) Тәртіп бұзушының жазасыз қалмайтынын басқа оқушыларға көрсету үшін оны жазалайсыз.

76. Транспорт мәселесіне байланысты мұғалім екінші сыныптағы сабаққа 20 минут кешігіп келді. Бұл кезде кейбір балалар дәлізде ойнап жүрсе, енді біреулері төбелес шығарды, бір сөзбен айтқанда, қатты шу болды. Осындай жағдайда мұғалім не істеу керек еді?

- A) Мұғалім оқу ісінің меңгерушісіне кешігетінін ескертіп (тек қоңырау шалу), әріптестерінен кабинетті ашуды, оқушыларға қарап, балаларға тапсырма беруді сұрау керек еді.
- B) Ата-анасына хабарласып, балаларына қарауын сұрау керек еді.
- C) Мектепке кешігіп келіп, оқушыларды теріс қылықтары үшін сөгуге.

77. Оқушының күн тәртібі шамадан тыс жүктелген және оның барлық үй тапсырмасын орындауға уақыты жоқ. Оған қалай көмектесесіз?

- A) Оқушыға іс-әрекет жоспарын құруға және оқу мен демалыс арасындағы уақытты бөлуге көмектесесіз.
- B) Оқушының үй тапсырмасын қысқарту мүмкіндігі туралы мұғалімдермен сөйлесуді ұсыныңыз.
- C) Оқушының үлгерімін арттыру үшін сыныптан тыс жұмыстарға қатысуға ынталандыру.

78. Оқушы бір орында отыра алмайды және сабақ кезінде үнемі шу шығарады, басқаларды мазалайды. Сіздің әрекеттеріңіз қандай болады?

- A) Оқушының неліктен мазасыз екенін білу үшін онымен жеке әңгіме жүргізу.
- Ә) Ешкімге кедергі болмас үшін оқушыны соңғы партаға отырғызу.
- C) Оқушыны дұрыс емес әрекеті үшін жазалау.

79. Мұғалім оқушылардың бірінің өзіне сенімсіз екенін және топтық тапсырмаларға қатысудан қашатынын байқады. Қандай әдіс оқушының өзін-өзі бағалауын жақсартуға көмектеседі?

- A) Әрбір кішкентай жетістігі үшін оқушыны мадақтап, жетістік жағдайын жасау.
- B) Оған назар аудармау үшін оның әрекетін елеменіз.
- C) Оны басқа оқушылармен салыстыру, сонда ол іс-әрекетін жақсартуға ұмтылады.

80. Мұғалім оқушының: «Менің әкем мектепте нашар оқыған және бұзақы болған, ал қазір «Мерседес» көлігімен жүр. Ал сіз мұғалімсіз, сонда да мектепке метромен келесіз!» деген сөзіне мұғалім қалай жауап беруі керек?

- A) Адамдарды мүлде қымбат көліктері үшін емес, оның қаншалықты қызық, білімді, тәрбиелі болғаны үшін сыйлайды.
- B) Менің мектепке метромен баруым ештеңені білдірмейді, бұл мен үшін жылдамырақ.
- C) Мен көлік жүргізуді білмеймін.

81. Балалар арасында материалдық байлық бойынша кемсітушілік байқалды. Мұғалімге қалай әрекет ету керек?

- A) балалармен әңгімелесу және оларды адамның қаншалықты қымбат киінгені, қандай телефоны бар екендігі үшін емес, оның қаншалықты лайықты, жан-жақты және қызықты екендігі үшін бағаланатынына сендіру.
- B) мұғалім балаларға әрқашан жақсылыққа ұмтылу керектігін айтады.
- C) мұғалім кемсітушілікке жауап бермейді, деп санайды балалар әлеуметтік мәртебесі бойынша дос болсын.

82. Мұғалім оқушылардың ынтымақтастық және топтық жұмыс дағдыларын дамытқысы келеді. Қай әдісті пайдалану тиімдірек?

- A) топтық жобаларды ұйымдастыру және тапсырмалар бойынша бірлесіп жұмыс істеуді ынталандыру.
- B) әр оқушыға жеке тапсырмалар беру.
- C) оқушылар арасындағы бәсекелестікті ынталандыру.

83. Мұғалім оқушылардың бірінде депрессия белгілері бар екенін байқайды. Оқушыны қолдау үшін қандай тәсіл қолайлы болады?

- A) оқушымен сөйлесу, мектеп психологының көмегіне жүгінуді ұсыну және қолдау көрсету.
- B) оқушыны проблемаларды өзі шешуі үшін жалғыз қалдыру.
- C) ынталандыру үшін оны табысты оқушылармен салыстыру.

84. Мұғалім әрқашан жарқын және әдемі киінеді. Бұл этикалық нормалар мен кәсіби этикет талаптарына сәйкес келе ме?

- A) сәйкес келмейді. Мұғалімнің сыртқы келбеті іскерлік стиль нормаларына сәйкес келуі керек және күрделі бөлшектер мен ашық түстерді болдырмауы керек.
- B) сәйкес келеді. Мұғалім өзіне назар аудартуы керек.
- C) сәйкес келмейді. Мұғалім қарапайым киінуі керек.

85. 2-сынып мұғалімі заманауи болып көріну үшін белгілі бір лексиканы қолданады ("Ник", "блогер"). Бұл мұғалімнің сөйлеу мәдениетінің талаптарына қаншалықты сәйкес келеді?

- A) мұғалім мұндай лексиканы қолданбауы керек, өйткені мұғалім мен оқушының сөйлеуі арасында әрқашан нақты айырмашылық болуы керек.
- B) мұғалім оқушыларға жақын болу үшін балалардың заманауи сөздік қорын қолдануы керек.
- C) мұғалім кез-келген лексиканы қолдана алады.

86. 1-сыныптағы оқушыны оқу жылы бойы ата-анасы мен әжесі мектепте киіндіреді. Олар баланы тәуелсіздікке үйрету үшін мұғалімнің кеңестеріне жауап бермейді. Мұндай жағдайды не істеуге болады?

- A) олардан мектеп есіктерінің жанында баланы күтуін сұрау, өйткені барлық оқушылар өз бетінше киінуі керек.

- В) бала өз бетінше киіне алмайтынын айтып ұятқа қалдыру.
- С) ата-ана мен балаға әдеттегідей процеске араласпау.

87. Студент-практикант сабаққа өте қысқа юбка киіп келеді. Бұл сыныптың сынып жетекшісі не шара қолдану қажет?

- А) мұғалім үшін белгілі бір этикет ережелері бар екенін түсіндіру, сондықтан мектепке мұндай қысқа киіммен келмеу керектігі бойынша әңгіме жүргізу.
- В) Назар аудармай, ол қалағандай киінсін.
- С) Сыныптың көзінше студентті орынсыз келбеті үшін жазалау.

88. 2-сынып оқушылары бүтіннің бір бөлігін табу міндетін түсінбейді. Мұғалім жағдайды қалай түзете алады?

- А) мұғалім тақырыпты түсіндіру стратегиясын қайта қарауы керек, балалар ойын және көрнекі материалдар арқылы осы процедураның мәнін түсінуі үшін осындай шешімдерді қолдануы керек.
- В) ата-аналарды үйде осы тақырыпта жұмыс істеуге міндеттеу.
- С) оқушыларды сабақтан кейін осы тақырыпты өз бетінше үйренуге мәжбүрлеу.

89. Математика сабағында оқушы: "Мен теңдеулерді не үшін шешуім керек, өйткені бұл өмірде маған пайдалы емес?". "Бұл жағдайда мұғалім қалай түзете алады?"

- А) мұғалім оқушыға мысалмен кейбір жағдайларда теңдеулерді шешу болашақта оған көмектесетінін дәлелдеуі керек.
- В) болашақта теңдеулер мен есептерді шешу сізге пайдалы ма, жоқ па, нақты біле алмайсыз.
- С) сіз теңдеулерді шеше алмайсыз, тоқсанға нашар белгі аласыз.

90. Мұғалім сабақ бергеннен бастап бір оқушыны сыныптағылардың бәріне үлгі етіп, оған көбірек көңіл бөлді. Басқа балалар өздерінің жетістіктері мүлдем байқалмайтынына ренжіді. Мұғалімнің іс-әрекетін бағалаңыз?

- А) мұғалім дұрыс емес әрекет жасайды. Тек бір балаға назар аудара отырып, ол қалған балаларды өзін төмен сезінеді.
- В) құқық мұғалімі. Осылайша, қалған балаларды жақсы оқуға ынталандырады.
- С) мұғалім дұрыс, өйткені ол сыныпта біреуді көбірек сүйеге құқылы.

91. Оқушы электронды құрылғылармен, компьютерлік ойындармен, интернеттегі, әлеуметтік желілердегі байланыстармен айналысады. Виртуалды өмір ол үшін шындыққа қарағанда мағыналы және қызықты екенін айтады. Мұндай оқушының мұғалімі болу керек пе?

- А) оны Интернеттен басқа қызықты нәрсеге қызықтыруға тырысыңыз, әйтпесе бала компьютерге және электронды гаджеттерге қатты тәуелді болады.
- В) осындай баламен жұмыс істеу үшін бас мұғалім мен әлеуметтік педагогты тарту.
- С) ата-аналарға есеп беру және баланың интернетке және гаджеттерге кіруін шектеуге міндеттеу.

92. Оқушының ата-анасы оң бағалары үшін оған белгілі бір ақша төлейді, әйтпесе бала оқудан бас тартады. Ата-аналар дұрыс істеп жатыр ма?

- А) ата-аналар дұрыс емес әрекет жасайды, әрине, оқушыны оқуға ынталандыру қажет, бірақ олай емес.
- В) білім алуға қызығушылық таныту, оқуға қызығушылық таныту үшін кез-келген әдіс жақсы.

С) Жақсы, оқушы материалдық пайда туралы ойлана отырып, жақсы баға алуға тырысады.

93. Даулы тоқсандық бағалау. Мұғалім: "белгілер бойынша сіз 4-ке жете алмайсыз. Бірақ менде сіз жасай аласыз және қалайсыз деген әсер пайда болды. Олай болса, сізге жақсы баға беруге тырысайық, ал келесі тоқсанда біздің қаншалықты дұрыс болғанымыз анық болады." Мұғалім дұрыс істеп жатыр ма?

А) мұғалім бұл жағдайда өте дана әрекет етеді, осылайша ол оқушыны келесі тоқсанда жоғары баға алуға ынталандырады.

В) мұны істеудің қажеті жоқ, өйткені оқушы жоғары бағаға үйреніп, оқуда тырысуды тоқтатады.

С) мұғалім оқушыға "зиян келтіреді". Ол дұрыс емес.

94. Сабақта мұғалім оқуға арналған кітаптар таратады. Бір оқушы кітапты бірден қайтарады да: "ол жыртылған, мен оны оқымаймын", - дейді. Мұғалім не істеуі керек?

А) "маған сенің көмегің керек, өйткені сен ең ұқыпты оқушысың, мен сенен қазір осы кітаппен айналысуыңды сұраймын, ал сабақтан кейін сен екеуміз оны бірге жабыстырамыз."

В) сабақта уақытты жоғалтпау үшін осы кітапты алып, үстелге қойыңыз.

С) тапсырма беру, ата-анасымен бірге кітапты үйде жабыстыру.

95. Мұғалім оқушыларға әртүрлі қиындық деңгейлерінде өз бетінше жұмыс істеуге арналған бірнеше тапсырмаларды ұсынды, олар тапсырмаларды өз қалауы бойынша орындай алатынын түсіндірді. Мұғалімнің іс-әрекетін бағалаңыз.

А) мұғалім сауатты және дұрыс оқыды, әр баланың қиындық деңгейіне сәйкес тапсырманы таңдауға құқығы бар.

В) мұғалімдікі дұрыс емес. Тапсырмалар барлық оқушылар үшін бірдей қиындықта болуы керек.

С) мұғалім әртүрлі қиындықтағы тапсырмаларды дайындауда алаңдамауы керек.

96. Сыныпқа ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушы келді, ол жеке көзқарас пен арнайы қолдауды қажет етеді.

А) мұғалім оқушыға жеке білім беру жоспарын жасайды, оған қажетті қолдауды қамтамасыз ету үшін мектеп психологымен және ата-анасымен ынтымақтасады.

В) мұғалім оқушының ата-анасынан оны мамандандырылған оқу орнына ауыстыруды талап етеді.

С) мұғалім оқушының оқу жүктемесін азайтады.

97. Оқушылардың дәптерлерін өзара тексеру балалардың тапсырмаларды қатесіз орындауға ынталандырады ма? Сіздің ойыңызша, мұғалім оқушыларға осындай тапсырма беру арқылы дұрыс әрекет ете ме?

А) мұндай тапсырманы балаларға беруге болады, бірақ тұрақты негізде емес, білім беру процесін әртараптандыру үшін.

В) мұғалім дұрыс емес әрекет жасайды, оқушылар бір-бірін жаба алады (қателерді түзету, бұл қателік емес).

С) мұғалім мұндай тапсырманы бермеуі керек. Сыныптастың тапсырманы тексеретінін түсіну тапсырманы дұрыс орындауға деген ұмтылысты азайтады.

98. 1-сынып мұғалімі сабақтарда ойын әдістері мен тәсілдері жүйелі түрде қолданды, бұл балаларға өте ұнады және олар әр уақытта басқа ойын жағдайын күтті. Бірақ сабақтардың бірінде мұғалім оларды пайдаланбады. Балалар: "ал бүгін ойнаймыз ба?" "Мұғалім қалай әрекет етуі керек?"

- А) ойын техникасы тұрақты негізде жүргізілмеуі керек. Оқушылар сабақта оқитынын және ойнамайтынын жеткізуі керек.
- В) балаларға бүгін шаршағаныңызды түсіндіріңіз, сондықтан ойын жағдайын пайдаланбаңыз.
- С) ойын жағдайларын пайдалану олардың мінез-құлқына және сіздің қалауыңызға байланысты болады деп айту.

99. Егер сіздің сөзіңіздің мәтінінде әріптестеріңіз қатені байқап, оны көрсетсе, сіз қалай әрекет етер едіңіз?

- А) әріптестеріне зейінділігі үшін алғыс айтып, қатені түзетерем едім.
- В) мен кек алып және ыңғайлы жағдайда ақымды алатын едім.
- С) әріптестерге кез келген адам қателік жібере алатынын айтам.

100. Балада бақыланбайтын агрессияның жиі өршуі және құрдастарымен күнделікті төбелес пен ұрыс-керіс болады. Мұғалім ескертулер жасайды, бірақ бала жауап бермейді. Мұғалім не істеуі керек?

- А) бұл мінез-құлықтың себебін анықтау керек. Ата-аналарды әңгімеге шақыру, баланың үйде өзін қалай ұстайтынын сұрау және тәрбиелік әсер ету.
- В) ата-аналарға баланы спорт секциясына беруді ұсыну.
- С) бірінші партаға отырғызып, сонда ол үнемі "көру аймағында" болады.

101. В-сынып мұғалімі Арман атты оқушының сабақта алаңдап, тапсырмаларды соңына дейін орындамайтынын байқады. Арманның оқу мотивациясын арттыру үшін қандай педагогикалық әрекет тиімді болады?

- А. Арманды кішігірім жетістіктері үшін жеке мадақтау
- В. Ата-аналармен түсіндірме әңгіме жүргізу
- С. Арманға қанағаттанарлықсыз баға беріңіз
- Д. Қосымша тапсырма үшін сабақтан кейін арманды қалдырыңыз
- Е. Арманның мінез-құлқын елемей

102. Жаңа материалды түсіндіру кезінде студент сабақ тақырыбына қатысы жоқ сұрақ қояды. Мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- А. Егер сұрақ оқушының білім беру мүдделерімен байланысты болса, қысқаша жауап беріңіз
- В. Сұрақты елемей
- С. Оқушыға назар аудармағаны үшін ескерту жасаңыз
- Д. Сабақты үзіп, сұраққа толық жауап беріңіз
- Е. Ештеңе болмағандай көріну

103. Технология сабағында бір оқушы саусағын қайшымен кесіп тастады. Сіздің әрекеттеріңіз?

- А. Дереву алғашқы көмек көрсету
- В. Дереву алғашқы көмек көрсету
- С. Кейінірек медбикені шақыру арқылы сабақты жалғастырыңыз
- Д. Оқушыға жараны өзі емдейтінін айту
- Е. Сыныптастарына көмек көрсету

104. Сыныпта екі оқушы арасында қақтығыс болды. Мұғалім не істеуі керек?

- А. Оқушылармен жеке сөйлесіп, жағдайды реттеуге тырысыңыз
- В. Бүкіл сынып алдында жанжалды талдауды ұйымдастырыңыз
- С. Қайшылықты оқушылардың ата-аналарын шақыру
- Д. Кінәлілерді көпшілік алдында жазалау
- Е. Жанжалды елемей, сонда ол өзі шешеді

105. Оқушы үнемі оқулықтар әкелуді ұмытып кетеді. Оған әсер етудің ең жақсы жолы қандай?
- A. Жадынама әзірлеп, оқушыға өз заттарының есебін жүргізуді тапсырады
  - B. Үйге жад бойынша тапсырма беру
  - C. Қатаң сөгіспен жазалаңыз
  - D. Ата-аналарға әр жағдай туралы хабарлау
  - E. Мәселені елемей
106. Сыныпта қазақ тілін жетік білмейтін оқушылар пайда болды. Қай әдіс ең тиімді?
- A. Тілдік бейімделу үшін оқытудың ойын формаларын енгізіңіз
  - B. Бүкіл сынып алдында қателерді үнемі түзетіп отыру
  - C. Оларды белсенді жұмыстан шығарыңыз
  - D. Сыныптастарына ережелерді түсіндіруді тапсырыңыз
  - E. Осы оқушыларға қойылатын талаптарды азайту
107. Мұғалім оқушылардың монотонды презентацияға байланысты материалды жақсы қабылдамайтынын байқады. Мұны қалай түзетуге болады?
- A. Өмірден алынған иллюстрацияларды, схемаларды және мысалдарды қолданыңыз
  - B. Материалды оқулық бойынша қатаң оқу
  - C. Үй тапсырмасын үлкейту
  - D. Көбірек бақылау жұмыстарын жүргізу
  - E. Оқушыларға материалды өздері үйренуді тапсырыңыз
108. Бір оқушының ата-анасы баласы тақтада жауап беруден қорқады деп шағымданады. Мұғалімге қалай баруға болады?
- A. Оқушыны жұптық және топтық жұмысқа біртіндеп қосу
  - B. Жауап бермегені үшін бағаны төмендету
  - C. Оқушыны тақтаға жиі шақыруды жалғастыру\
  - D. Мәселені елемей
  - E. Ата-аналарға бұл оның проблемасы емес екенін түсіндіріңіз
109. Сынып өз бетінше жұмыс істей алмайды. Педагогикалық басқарудың қай әдісі тиімді?
- A. Тапсырмаларды орындау алгоритмдерінің қадамдық түсіндірмесін енгізіңіз
  - B. Өздік жұмыстардың санын көбейту
  - C. Қосымша үй тапсырмаларын беріңіз
  - D. Оқушыларды қателіктері үшін жазалау
  - E. Тапсырмалардың күрделілігін төмендету
110. Дүниетану сабағында оқушылар "Туған өлкенің табиғаты" тақырыбына қызығушылық танытпайды. Қалай істеу керек?
- A. Экскурсия немесе виртуалды саяхат жасаңыз
  - B. Абзац мәтінін дауыстап оқыңыз
  - C. Оқушыларға реферат жасауды тапсырыңыз
  - D. Тестілеуді өткізу
  - E. Қызығушылықтың жоқтығын елемей
111. Дәптерлерді тексеру кезінде мұғалім оқушылардың көпшілігінде бірдей қателіктерді байқады. Сіздің әрекеттеріңіз?
- A. Типтік қателіктерге ұжымдық талдау жүргізу
  - B. Үйге тапсырмалар санын көбейту
  - C. Барлығына екі баға қойыңыз
  - D. Қателерді елемей
  - E. Ата-аналарға орындалуын бақылауды тапсырыңыз
112. Студент тапсырмаларды тез орындайды және басқалардың назарын аудара бастайды. Қалай істеу керек?
- A. Күрделілігі жоғары жеке тапсырма беру
  - B. Ескерту жасаңыз

- C. Мінез-құлықты елемеу
 D. Оқушыны соңғы партаға ауыстыру
 E. Оның мінез-құлық бағасын төмендету
113. Мұғалім топтық жұмысты ұйымдастырады, бірақ топтардың бірі сәтсіздікке ұшырайды. Не істеу керек?
 A. Топқа тапсырманы орындау туралы кеңес немесе мысал арқылы көмектесу
 B. Топқа жеке жұмыс істеуге рұқсат беру
 C. Топты үлгермегені үшін ұрысыңыз
 D. Топтық жұмысты тоқтату
 E. Топқа қосымша тапсырма беру
114. Оқушы тест алдында жоғары алаңдаушылық танытады. Қалай көмектесуге болады?
 A. Оқушымен тыныш жағдайда жаттығу тапсырмасын өткізу
 B. Оқушыға алаңдамауға кеңес беріңіз
 C. Оқушыны қалғандарына үлгі ету
 D. Бақылау көлемін азайту
 E. Назардан тыс қалдыру
115. Сабақ барысында мұғалім сұрақ қояды, ал оқушылар белсенді жауап бермейді. Қандай әдісті қолданған дұрыс?
 A. Проблемалық оқыту элементтерін қосу (миға шабуыл, пікірталас)
 B. Жауапты оқушыны тағайындау
 C. Сұрақты өткізіп жіберіңіз
 D. Пассивтілік үшін бағасын төмендету
 E. Келесі тақырыпқа өтіңіз
116. 9-сынып оқушысы соңғы апталарда мектепке шаршай бастады, жиі кешігіп, ұйқысыз болып көрінеді. Мұғалімдер оның сабаққа әрең қатысатынын байқады. Ата-анасы оны кеш "өзін-өзі дайындаумен" айналысады деп мәлімдейді. Мектеп психологы қалай әрекет етуі керек?
 A. Өмір сүру жағдайлары мен күн тәртібін анықтау үшін ата-аналармен және оқушымен кездесу.
 B. Телефонды таңдауға кеңес беріңіз
 C. Таңертең физикалық белсенділікті талап етіңіз
 D. Педагогикалық кеңеске баяндама дайындау
 E. ҚДН-ға хабарлау
117. Оқушылардың бірі сыртқы келбеті үшін сыныптастарының мазағына ұшырайды. Қыз қарым-қатынастан аулақ болады, сабақтан кейін жылайды. Оның үлгерімі төмендей бастайды. Психологтың жұмысында бірінші қадам қандай болады?
 A. Қорқытуға қарсы тренинг ұйымдастырыңыз және оқушымен әңгіме өткізіңіз
 B. Ата-аналарға оны спортзалға беруге кеңес беріңіз
 C. Басқа сыныпқа ауыстыру
 D. Жанжалды қоздырушылармен бөлек сөйлесіңіз
 E. Мәселеге теледидарды тарту
118. Оқушылар тобында жоғары бәсекелестік байқалады. Кейбір оқушылар материалдарды бөлісуден бас тартады, өсек айта бастайды, басқалардың сәтсіздіктерін баса айтады. Бұл шиеленісті тудырады және бірлескен өнімділікті төмендетеді. Топтағы микроклиматтың жақсаруына не ықпал етуі мүмкін?
 A. Рөлдерді бөлу және бірлескен нәтижені ынталандыру арқылы командалық тапсырмаларды ұйымдастыру
 B. Қатаң тәртіп ережелері мен бұзушылықтар үшін Санкциялар белгілеу
 C. Күшті оқушыларды жалпы жобалардан шығару
 D. Оқушыларды дайындық деңгейі бойынша топтарға бөлу
 E. Бір оқушыны топтағы қарым-қатынас үшін "жауапты" етіп тағайындау

119. Жансая телефоннан шыға алмайды және мұғалімді тыңдамайды. Ата-анасы оның тәуелділігіне алаңдайды. Не істеу керек?
- Оның эмоционалды күйін және мүмкін себептерін бағалаңыз
  - Телефонын алып қойыңыз
  - Спорт секциясына жіберу
  - Басқа мектепке ауыстыру
  - Мұны жасөспірімдік норма деп санаңыз
120. Динара киім стилін күрт өзгертті, жарқын, таңқаларлық заттарды кие бастады, шаштарын ерекше түстермен бояй бастады. Мұғалімдер оның мінез-құлқы барған сайын қиын болатынын байқайды. Бұл сыныптастар мен мұғалімдердің назарын аударды. Бұл мінез-құлықтың психологиялық негізі қандай және не істеу керек?
- Бұл жасөспірім кезіндегі даралық пен өзін-өзі көрсетуді іздеу кезеңі және қолдау тәсілін қажет етеді
  - Бұл сыртқы ортаның, мүмкін Интернет пен сән трендтерінің әсерінен болады
  - Бұл ересектерді дүр сілкіндіруге деген саналы тілек және мектеп шеңберінде өзін-өзі көрсету туралы әңгіме жүргізу қажет
  - Бұл гормоналды өзгерістер мен назар аудару қажеттілігінің көрінісі және онымен сындарлы әңгіме арқылы жұмыс істеу керек
  - Бұл психикалық бұзылыстың белгілері және тереңірек диагноз қою және мамандардың араласуы қажет
121. Оқушылардың бірі үй тапсырмасын орындауды тоқтатты, сабақта алыста отырады, жиі терезеден қарайды және сұрақтарға жауап бермейді. Сыныптастарының айтуынша, ол аз сөйлейді және кездесуден аулақ болады. Мұғалімдер академиялық нәтижелердің төмендегені туралы хабарлайды. Бұл жағдайда қалай жақсы әрекет ету керек?
- Мінез-құлықтың өзгеру себептерін анықтау үшін жеке әңгіме жүргізу
  - Тапсырмалардың бір бөлігінен босату арқылы оқу жүктемесін азайтыңыз
  - Оқушының демалуына мүмкіндік беру үшін оқудан уақытша үзіліс жасаңыз
  - Жағдайды жақсартқанға дейін үйде оқытуға ауыстырыңыз
  - Мектеп кестесі мен қоршаған ортаны өзгертуді ұсыныңыз
122. Сыныптасымен жанжалдан кейін Асылжан мектепке баруды тоқтатты. Ата-анасы оның үйден кетуден қорқатынын айтады. Мектеп психологы:
- Ол баламен жеке кездеседі және оның тәжірибесін анықтайды
  - Ата-аналардан келуді талап етуді сұрайды
  - Аударма мәселесін көтереді
  - Елемейді
  - Жалпы жиналыста оқиғаны талдауды ұйымдастырады
123. Жоғары сынып оқушыларының бірі оқуға деген қызығушылығын тез жоғалта бастады, қосымша сабақтарға қатысуды тоқтатты, мектептегі іс-шараларға қатысудан аулақ болды, жиі өзіне кетеді. Бұл жағдайда ол компьютерде, негізінен онлайн ойындарда көп уақыт өткізеді. Ата-аналар оның ашуланғанын, ұйқының бұзылғанын және құрдастарымен қарым-қатынас жоқтығын байқайды. Төмендегілердің қайсысы не болып жатқанының негізгі себебі ретінде ең қисынды болып табылады?
- Эмоционалды қолайсыздық аясында цифрлық ортаға тәуелділікті қалыптастыру
  - Араласуды қажет етпейтін уақытша жас дағдарысы
  - Оқу процесінің табиғи шаршауы және демалуға деген ұмтылыс
  - Ата-аналардың шамадан тыс бақылауына қарсы белсенді наразылық
  - Сандық белсенділік арқылы көшбасшылық амбицияны білдіру
124. Жасөспірім ата-анасынан басқа мамандық таңдағысы келеді. Қалай әрекет ету керек?
- Оның таңдауын құрметтеңіз және оны анықтауға көмектесіңіз
  - Ата-аналарға қолдау көрсету

- С. Компромисс іздеу
- Д. Жанжал тудыру
- Е. Кәсіптің кірістілігіне назар аудару керек
125. А А -сынып оқушысы емтихан алдында мазасыздықтың жоғары деңгейін көрсетеді. Оның дүрбелеңі бас айналумен, тершендікпен және қателіктерден қорқумен бірге жүреді. Ол қатты дайындалады, бірақ сәтсіздік қорқынышын жеңе алмайды. Оның мазасыздығын азайту үшін ең жақсы әдіс қандай?
- А. Тыныс алу, релаксация және өзін-өзі реттеу әдістерін үйрету.
- В. Стресті азайту үшін оны емтихан тізімінен шығару
- С. Дәрі-дәрмекпен емдеуді тағайындау
- Д. Оқу жүктемесін күшейту және дайындықты бақылау
- Е. Дайындық кезеңіндегі психологиялық оқшаулау
126. Оқушылардың бірі мектептен аулақ болды. Ата-анасы оның таңертең тұрғысы келмейтінін, жүрек айнуына, бас ауруына шағымданатынын, бірақ дәрігерлер ауытқуларды таппайтынын хабарлады. Мектеп туралы кез-келген әңгімеге ашуланшақ жауап береді. Қандай қорытынды ең қисынды?
- А. Мектептегі мазасыздықтың белгілері, мүмкін жасырын қақтығыс немесе қорқыту
- В. Жаңа ұжымдағы сәтсіз әлеуметтенудің салдары
- С. Режим мен кестеге қарапайым наразылық
- Д. Ата-аналардың назарын аудару үшін модельдеу
- Е. Маусымдық бұзылыстың белгілері
127. А 0-сынып оқушысы Карина біртүрлі мінез - құлық танытады: ол сабақтан кейін жиі қалады, мұғалімдердің сұрақтарына жауап бермейді, сыныптастарымен араласудан аулақ болады және интернетте көп уақыт өткізеді. Кейде Карина қатты бас ауруы мен жалпы шаршауға шағымданады. Айтуынша, ата-аналар оның "оқу стрессіне" байланысты осылай әрекет ететінін айтады. Психолог қалай әрекет етуі керек?
- А. Күйіп қалу немесе депрессия белгілері бар-жоғын анықтау арқылы оның оқу жүктемесі мен өмірлік күйзелісіне талдау жасаңыз
- В. Ата-аналарға Каринаның күн тәртібін өзгертуге, артық жүктемені алып тастауға және демалуды қосуға кеңес беріңіз
- С. Денсаулық жағдайын диагностикалау үшін Каринаны невропатологқа жіберіңіз
- Д. Емтихан кезінде психоэмоционалды денсаулық пен стресстің маңыздылығы туралы сыныппен сөйлесу
- Е. Каринамен оның тәжірибесі мен мүмкін болатын жеке мәселелерін түсіну үшін жеке сұхбат жүргізу
128. Оқушылардың бірі көпшілік алдында сөйлеуге қатысудан үзілді-кесілді бас тартады: сабақта үнсіз, материалды білсе де, тақтада жауап беруден қорқады. Бұл ретте жазбаша жұмыстарда жоғары нәтиже көрсетеді. Қандай қорытынды ең негізделген?
- А. Бағалау қорқынышы және жариялылық жағдайында мазасыздықтың жоғарылауы бар
- В. Оқушы сенімді өнер көрсету үшін материалды жетік білмейді
- С. Мінез-құлық-белсенділікті болдырмау үшін манипуляцияның бір түрі
- Д. Оқушы сөйлеу немесе есту проблемаларынан зардап шегеді
- Е. Бұл бақылау алдындағы стресстің уақытша реакциясы
129. Студент әділетсіз бағалауға шағымданады. Не істеу керек?
- А. Бақылау арқылы объективтілікті тексеріңіз
- В. Мұғалім әрқашан дұрыс
- С. Тексеруден бас тарту
- Д. Ұжымдық шағымды ұйымдастыру
- Е. Оқушыны аудару
130. Ярқын сыныбында жиі жанжалдар мен түсініспеушіліктер топтық динамикаға байланысты проблемалар туындай бастады. Кейбір балалар қарым-қатынастан аулақ

болады, бірлескен тапсырмаларда өзара әрекеттеспейді. Сыныпта үнемі шиеленіс бар, ал Яркін жақын достары жоқ және сыныптастарымен қарым-қатынас жасау қиынға соғады деп шағымданады. Психолог қандай қадам жасауы керек?

- A. Бүкіл сынып үшін коммуникативтік дағдыларды жақсарту және жанжалдармен жұмыс істеу бойынша тренинг өткізу
- B. Тапсырмалардың бір бөлігінен босату арқылы оқу жүктемесін азайтыңыз
- C. Оқушының демалуына мүмкіндік беру үшін оқудан уақытша үзіліс жасаңыз
- D. Сыныптағы әлеуметтік қатынастарды диагностикалау және шиеленістің негізгі себептерін анықтау
- E. Бос парақтан бастау үшін Яркінді басқа сыныпқа ауыстыруды ұсыныңыз

131. Мұғалім сабақ кезінде бір оқушының үнемі алаңдап, сыныптастарына кедергі келтіретінін байқайды, алайда оңаша қалған кезде ол сабырлы болады. Мұндай жағдайда қандай педагогикалық шешім ең орынды болады?

- A. Оқушымен жеке әңгіме өткізіп, бұл мінез-құлықтың себептерін анықтау және қажет болған жағдайда түзету жоспарын жасау
- B. Оқушыны соңғы партаға отырғызу
- C. Ескерту жасап, ата-анасын шақыру
- D. Мінез-құлқына мән бермеу, өйткені бұл реакцияны тудырмас үшін
- E. Басқа оқушыларға сабақ болу үшін оқушыны сынып алдында жазалау

132. Сабақта мұғалім сұрақ қойғанда тек үздік оқушылар белсенді жауап береді, ал қалғандары енжар қалады. Мұғалім барлық оқушыларды оқу процесіне қалай тиімді тарта алады?

- A. Барлық оқушыны белсендіру үшін топтық жұмыс пен проблемалық тапсырмалар сияқты әртүрлі жұмыс түрлерін қолдану
- B. Тек белсенді оқушыларды көбірек сұрау
- C. Енжарлықты елемей — бұл олардың таңдауы
- D. Белсенді емес оқушылардың бағаларын төмендету
- E. Әр оқушыны кезекпен, дайын болмаса да жауап беруге мәжбүрлеу

133. Ата-аналар жиналысында бір ата-ана мұғалімнің оқыту әдістерін агрессивті түрде сынап, бірден өзгеріс енгізуді талап етеді. Мұғалім бұл жағдайда қалай әрекет еткені жөн?

- A. Салмақты түрде тыңдап, диалогқа дайын екенін білдіру және мәселені тереңірек талқылау үшін жеке кездесуді ұсыну
- B. Ата-ананың сөзін бөліп, оның жиналысқа кедергі келтіріп жатқанын ескерту
- C. Қақтығыстан қашу үшін сынмен келісу
- D. Басқа ата-аналардан мұғалімді қорғауды сұрау
- E. Ата-ананың сөзін елемей, жиналысты жалғастыру.

134. Жасөспірім мазасыздық пен үрей ұстамаларына шағымданып, бұл туралы ата-анасына айтпауды өтінеді. Мұндай жағдайда психолог не істеуі керек?

- A. Құпиялылықты сақтай отырып, өмірі мен денсаулығына төнетін қауіп-қатерді бағалау және қажет болған жағдайда заңнамаға сәйкес ересектерді тарту
- B. Жасөспірімнің өтінішіне қарамастан, дереу ата-анасына айту
- C. «Бәрі өзі өтеді» деп сендіру
- D. Интернеттегі қолдау тобына жүгінуді ұсыну
- E. Өзі күресіп үйренсін деп кеңес беру

135. Мұғалім бір оқушының үлгерімі күрт төмендеп, тұйықталып, жиі жылайтынын байқайды. Ең алдымен не істеу керек?

- A. Сенімді қарым-қатынас орнатып, құпия әңгіме ұсыну
- B. Ата-анасына және сынып жетекшісіне хабарлау
- C. Жинақталуы үшін төмен баға қою
- D. Мінез-құлқын бүкіл сынып алдында талқылау
- E. Үйде оқуға көшіру

136. Жобалық қызмет сабағында бір оқушы барлық тапсырманы өзі орындап, басқаларына қатысуға мүмкіндік бермейді. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?
- Топпен рөлдерді бөлуді талқылап, ынтымақтастықтың маңыздылығын еске салу
  - Белсенділік танытқан оқушыны бастамашылдығы үшін мақтау
  - Топты бөліп, барлығына бірдей тапсырма беру
  - Жобаның жетекшісін тағайындап, оған үйлестіруді тапсыру
  - Жұмыс орындалып жатса, араласпау
137. Мектепке дейінгі мекемеде психологиялық-педагогикалық бақылау кезінде тәрбиешінің балаларға дауыс көтеретінін байқадыңыз. Мамандар ретінде не істеуіңіз керек?
- Көрген мінез-құлықты тіркеп, белгіленген тәртіпке сай мекеме басшылығына хабарлау
  - Тәрбиешіге балалардың көзінше ескерту жасау
  - Балалардың ата-аналарына хабарлау
  - Балалардан бұл туралы ата-аналарына айтып беруін сұрау
  - Ұжыммен қарым-қатынасты бұзбау үшін мән бермеу
138. Мұғалім оқушының жүйелі түрде өзгенің заттарын алып келіп, олардың қайдан шыққанын түсіндіре алмайтынын байқайды. Қандай әрекет ең дұрыс болады?
- Жағдайды оқушымен жеке әрі сыпайы түрде талқылап, мектеп психологына хабарлау
  - Оқушыны бүкіл сыныптың алдында сөгу
  - Ата-анасын шұғыл шақырып, түсініктеме талап ету
  - Бұл туралы бүкіл мектептің сап түзеу жиынында айту
  - Заттарды түсіндірместен алып қою
139. Сабақ кезінде бір оқушы әдейі тапсырманы орындамай, өзгелерге кедергі келтіреді. Ең тиімді педагогикалық стратегия қандай?
- Салмақты түрде мінез-құлық ережелерін еске салып, егер қиындық болса көмектесуді ұсыну
  - Басқаларға сабақ болсын деп, көпшілік алдында жазалау
  - Оқушыны басқа сыныпқа көшіру
  - Директорға шағымдану
  - Мұндай мінез-құлықты байқамағандай түр таныту
140. Сабақта оқушы мұғалімнің көзқарасына қарама-қайшы пікір білдіреді, бірақ оны қисынды түрде дәлелдейді. Мұғалім не істеуі керек?
- Оқушының белсенділігі үшін алғыс айтып, оқу тақырыбы аясында балама көзқарасты талқылау
  - «Мұғалімнің пікірімен келіспегені үшін» ескерту жасау
  - Оқушының сөзін елемей, келесі тақырыпқа көшу
  - Оқушыға ендігәрі сөз бөлмеуін ескерту
  - Бұл «бағдарламада жоқ» екенін айтып, тоқтату
141. Қашықтан оқу кезінде бірнеше оқушы камера қоспайды және сұрақтарға жауап бермейді. Қандай педагогикалық стратегия ең тиімді болады?
- Өзара әрекеттесу ережелерін орнатып, кері байланыс пен белсенділіктің маңызын талқылау.
  - Материал көлемін азайтып, жай ғана дәріс оқу
  - Белсенді оқушылармен ғана жұмыс істеп, қалғандарын елемей
  - Бағаны төмендетумен қорқыту
  - Үнсіз оқушыларды конференциядан шығару
142. Сабақ кезінде оқушылар бір-бірімен қатты дауыспен дауласып, оқу материалынан назарын аударады. Мұғалім не істеуі керек?
- Дауды сабырлы түрде тоқтатып, қарым-қатынас ережелерін түсіндіріп, әңгімені конструктивті арнаға бұру

- В. Сабақты тоқтатып, сыныптан шығу
  - С. Екі оқушыны да жазалау
  - Д. Бір оқушыны қолдау
  - Е. Жағдайды елемеу
143. Оқушы үнемі тапсырмаларды уақытында тапсырмайды, бірақ пәнге қызығушылық танытып, сабақта белсенді жұмыс істейді. Мұғалім не істеуі керек?
- А. Тапсырмаларды тапсырмау себептерін жеке талқылап, икемді форматтағы орындау жолдарын ұсыну
  - В. Тек қана қанағаттанарлықсыз бағалар қою
  - С. Жобалық жұмыстан шығару
  - Д. Оқушымен сөйлеспестен бірден ата-анасына ескерту жасау
  - Е. Қорытынды бағасын автоматты түрде төмендету
144. Бастауыш сынып оқушысы тапсырмаға А 0 минуттан артық назар аудармайды, оңай алаңдайды, жиі қозғалады. Педагог-психолог үшін қандай әрекет басым болуы керек?
- А. СДВГ (зейіннің жетіспеушілігі мен гиперактивтілік бұзылысы) немесе басқа когнитивті ерекшеліктерді тексеру үшін психологиялық-педагогикалық диагностика жүргізу.
  - В. Мұны мінез ерекшелігі деп қабылдау
  - С. Ата-анасына қатаң жаза қолдануды ұсыну
  - Д. Оқушыны басқа сыныпқа көшіру
  - Е. Тек физикалық жаза қолдану
145. Сабақта бір оқушы сіздің сөзіңізге келемеж жасап, сыныпты күлдіреді. Қалай әрекет ету керек?
- А. Оқушыны сабырмен тоқтатып, сыпайы үнмен сөйлеп, жағдайды конструктивті арнаға бұру
  - В. Оған сықақпен жауап беру
  - С. Түсіндірмей "В" баға қою
  - Д. Сабақты тоқтатып, ата-анасын шақыру
  - Е. Шекарасын түсінуі үшін дөрекі жауап қайтару
146. Сабақ барысында оқушы өздігінен тапсырманы орындау барысында қиындықтар туындады. Ол сізден көмек сұрайды. Қалай әрекет етесіз?
- А. Оқушының сұрағына жауап беріп, түсінбеген жерін түсіндіремін
  - В. Оқушыға тапсырманы қайта орындауды ұсынамын
  - С. Оқушыға көмек көрсетпей, тапсырманы өз бетімен орындауға шақырамын
  - Д. Сабақты жалғастырып, оқушының өзін-өзі шешуіне мүмкіндік беремін
  - Е. Оқушыға түсіндірмей-ақ басқа тапсырма беремін
147. Сіздің сабағыңызға ұқыпсыз дайындалған оқушылар бар. Олардың біреуі тапсырманы орындауда қателесіп жатыр. Оның жұмысын түзетіп беру үшін қандай тәсілдерді қолданасыз?
- А. Оқушының қатесін көрсетіп, түсіндірме беремін
  - В. Оқушыға басқа тапсырма ұсынып, түсіндірмеймін
  - С. Оқушыға ешқандай көмек көрсетпей, өз бетімен шешуге қалдырамын
  - Д. Оқушыға қатесін көрсетпей, тапсырманы қайта орындауға мәжбүр етемін
  - Е. Қатесін көрсетіп, тапсырманы басқа оқушыға беру үшін ауыстырамын
148. Оқушы сабақ кезінде басқа оқушыға үнемі бөгет жасап отыр. Ол оқушыға қалай әсер етуіңіз керек?
- А. Оқушыға тәртіп бұзудың салдарын түсіндіріп, сабақты жалғастырамын
  - В. Сабақтан шығару арқылы жазалаймын
  - С. Оқушыға ешқандай ескерту жасамай, сабақты жалғастырамын
  - Д. Оқушыға қосымша тапсырма беріп, сабақты тоқтатамын
  - Е. Оқушының тәртібін түзету үшін басқа оқушының көмегіне жүгінемін

149. Сабақ кезінде бір оқушы қателесіп, сабақтың тақырыбын түсінбегенін айтады. Сіз қалай көмек көрсетесіз?

- A. Оқушыға тақырыпты қайта түсіндіремін
- B. Оқушыға көмектеспей, өз бетімен шешуге қалдырамын
- C. Оқушыға басқа тапсырма беремін
- D. Сабақтың тақырыбын басқа оқушыға түсіндіріп беремін
- E. Оқушының қатесін түзетпей, басқа сұрақ қоямын

150. Оқушы сабақты жақсы оқып келеді, бірақ жеке тұлғалық мәселелер мен психологиялық қиындықтармен бетпе-бет келеді. Сіз оған қандай көмек көрсетесіз?

- A. Оқушыға психологиялық қолдау көрсетіп, оның мәселесін тыңдаймын
- B. Оқушыны толықтай назардан тыс қалдырып, сабақты жалғастырамын
- C. Оқушыға жеке сөйлеспей, оның қиындықтарын елемеймін
- D. Оқушыға тапсырмаларды көбейтіп, оның психологиялық жағдайын елемеймін
- E. Оқушының мәселесін шешу үшін басқа оқушыға көмектесуін сұраймын

151. Оқушылар арасында келіспеушілік туындады. Сіз бұл мәселені қалай шешесіз?

- A. Оқушылармен ашық сөйлесіп, мәселені бірге шешемін
- B. Оқушыларға қатаң жазалар қолданамын
- C. Оқушыларды бөлек отырғызып, келіспеушілікті елемей сабақты жалғастырамын
- D. Оқушыларды бір-бірінен алшақтап, тақырыпқа назар аудартады
- E. Оқушыларға бұл мәселені шешуге басқа оқушылардың көмегін ұсынамын

152. Оқушы сабаққа дайындалмаған және сабаққа қызығушылығы төмен. Оны қалай қызықтырып, ынталандырасыз?

- A. Оқушының қызығушылығын арттыру үшін қызықты әдіс-тәсілдер мен ойындар қолданамын.
- B. Оқушыға тек қана міндетті тапсырмаларды ұсынамын.
- C. Оқушыны қызықтыратын тақырыпты табуға тырыспаймын.
- C. Оқушыға қосымша тапсырмалар беріп, оған қосымша жүктемелер саламын.
- D. Оқушыға сабақты бос жіберіп, оның пікірін тыңдамаймын.

153. Оқушы сабақтан қалып қойды, ал материалды игеру қиынға соғып жатыр. Сіз оны қалай түзетесіз?

- A. Оқушыға қосымша сабақ өткізіп, материалды түсіндіремін.
- B. Оқушыға қосымша тапсырмалар беру арқылы оны одан әрі жүктеймін.
- C. Оқушыға материалды қайта өтуді ұсынбаймын.
- D. Оқушыға материалды өз бетімен үйренуін ұсынамын
- E. Оқушыға материалды өз бетімен үйренуін ұсынамын

154. Топта жұмыс істейтін кезде оқушылардың біреуі көп сөз сөйлеп, қалғандары үндемейді. Сіз бұл жағдайды қалай түзетесіз?

- A. Барлық оқушыларға сөз беріп, әрқайсысының пікірін тыңдаймын.
- B. Бір оқушыға ғана сөз беремін, қалғандары үнсіз отырады.
- C. Тек бір немесе екі оқушыға ғана жауап беруге рұқсат етемін.
- D. Оқушыларға өз ойын ашық білдіруге мүмкіндік бермеймін.
- E. Тек сөйлейтін оқушының пікірін қабылдап, басқа оқушыларды тыңдамаймын.

155. Оқушы өз бетінше үй тапсырмасын орындап отырғанда қатты қиындықтармен бетпе-бет келеді. Сіз оған қандай көмек көрсетесіз және сабақты қалай түсіндіресіз?

- A. Оқушыға тапсырманы қалай орындау керек екендігін толық түсіндіремін.
B. Оқушыға тапсырманы өз бетімен орындауға мүмкіндік беріп, ешқандай көмек көрсетпеймін.
C. Оқушыға шешімді басқа оқушылардан сұрауын ұсынамын.
D. Оқушыға басқа тапсырма беріп, тапсырманы жалғастырмаймын.
E. Оқушыға тек қана тақырыптың жалпы мәнін айтып, тапсырмасын қайта жазуын сұраймын.

156. Сабақтың соңында оқушының бірі өзіне тапсырылған жұмыстарды аяқтамай, басқа нәрселермен алаңдауда. Оған қандай шара қолданасыз?

- A. Оқушыға қалған жұмысты орындауға көмектесіп, тапсырмасын аяқтауын сұраймын.
B. Оқушыға ешқандай көмек көрсетпей, сабақты аяқтаймын.
C. Оқушыны ескерту жасап, тапсырманы аяқтауын талап етемін.
D. Оқушыға басқа тапсырма беріп, бұл тапсырманы елемеймін.
E. Оқушыға оның жұмысын басқа уақытта аяқтауға мүмкіндік беремін.

157. Бір оқушы басқа оқушылардың жұмысын үнемі бәсеңдетіп, оларды алаңдатып отыр. Сіз не істейсіз?

- A. Оқушыны жеке шақырып, оның әрекетін түсіндіремін және сабақты жалғастыруға шақырамын.
B. Оқушыға қатал ескерту жасап, сабақты тоқтатып, қайтадан бастаймын.
C. Оқушыны сабақты бұзғаны үшін сыныптан шығарамын.
D. Оқушының жұмысын елемей, сабақты әрі қарай жалғастырамын.
E. Оқушыға топтан бөлек жұмыс беріп, оның назарын басқа жаққа аударамын.

158. Оқушы сізге психологиялық тұрғыдан қиындықтары туралы айтып береді, бірақ ол мұны сабақ барысында жасайды. Сіз не істейсіз?

- A) Оқушының сөзін тыңдай отырып, оған сабақты кейін түсіндіруге уәде беремін және психологиялық қолдау көрсетемін.
- B) Оқушының жеке мәселесіне ешқандай көңіл бөлмей, сабақты жалғастырамын.
- C) Оқушыға жеке кеңес беріп, сабақты өткізіп жіберемін.
- D) Оқушыны сабақты бұзғаны үшін сыныптан шығарамын.
- E) Оқушыға сабақ барысында көмектеспей, оны сабақты кейін жалғастыруға шақырамын.

159. Сабақта бір оқушы жиі тәртіп бұзумен айналысады, бірақ оның оқуға деген қызығушылығы жоғары. Осы жағдайда сіз қалай әрекет етесіз?

- A) Оқушыға тәртіп мәселесін түсіндіріп, сабақтың тиімділігі үшін оны ынталандыратын әдіс-тәсілдер қолданамын.
- B) Оқушыға ескерту жасап, қатал жазалауға кірісемін.
- C) Оқушының тәртіпсіздігін елемей, тек оның оқу нәтижесіне көңіл бөлемін.
- D) Оқушыны ұрып, сабақты тоқтатып қоямын.
- E) Оқушыға басқа оқушылардан бөлек тапсырма беріп, оны оқудан шығарамын.

160. Бір оқушы үнемі сабаққа келмейді және оның оқу үлгерімі төмендеді. Оған қандай көмек көрсетесіз?

- А) Оқушыға сабақты түсіндіру үшін қосымша уақыт бөлемін және сабақта жіберген материалдарын түсіндіріп беремін.
- В) Оқушыға тек жоғары бағаларды талап етіп, оны орындауына мәжбүрлеймін.
- С) Оқушының қатысуын талап етпей, оның басқа тапсырмаларын орындауын сұраймын.
- D) Оқушыға түсіндірмей, оған тек тест тапсырмаларын беремін.
- E) Оқушыны сынап, сабақты онымен жалғастырудан бас тартамын.

161. Мұғалім қандай жағдайда гуманистік тәсіл аясында әрекет етеді?

А) Мұғалім оқушының пікірі жалпы қабылданған пікірден ерекшеленсе де, оны құрметтейді.

- В) Мұғалім оқушының қателіктері үшін қатал жаза қолданады, олар қайталанбас үшін.
- С) Мұғалім оқу мақсаттарына жету үшін баланың эмоцияларын елемейді.
- D) Мұғалім бәсекелестік рухын тудырып, жарыс әдістерін қолданады.
- E) Мұғалім сыныпта сөзсіз бағынуды талап етеді.

162. Егер жасөспірім ата-анасының қысымына шағымданса, мектеп психологі қалай әрекет етуі керек?

- А) Тыңдап, сенімді атмосфера жасап, баланың өз сезімін түсінуіне көмектесу.
- В) Жасөспірімнің шағымдарын дереу ата-анасына жеткізу.
- С) Жасөспірімге мән бермеуді және төзуді ұсыну.
- D) Бұл туралы сыныпқа айтып, қолдау көрсету үшін бөлісу.
- E) Ата-анасының жазбаша рұқсатынсыз бұл тақырыпты талқылаудан бас тарту.

163. Төмендегі қандай жағдай психологияда бақылау әдісін қолдануға жатады?

- А) Психолог баланың топтағы мінез-құлқын бақылап, әрекетке араласпайды.
- В) Психолог балаға интеллект бойынша сұрақтар қоятын тест өткізеді.
- С) Психолог ата-анасымен баланың дамуы туралы сөйлеседі.
- D) Психолог балаға өз отбасын сурет салуды ұсынады.
- E) Психолог рөлдік ойын ұйымдастырады.

164. Оқушы қыз мұғалімге құрбысымен ұрысып қалғанын айтып, алаңдап жүргенін жеткізеді. Мұғалімнің қандай әрекеті эмпатиялық болады?

- А) Түсіністік танытып, тыңдап, қолдау көрсету.
- В) Бұл ұсақ-түйек деп айту.
- С) Басқа адамдарда бұдан да ауыр мәселелер бар деп сендіруге тырысу.
- D) Жай ғана ұмытып кет деп кеңес беру.
- E) Жеке мәселеге араласқысы келмей, әңгімені болдырмау.

165. Сабақта мұғалім оқушыларға тапсырмаларды бірге талқылауды, бір-бірінің пікіріне құрметпен қарауды ұсынады. Бұл қандай қарым-қатынас стилі?

- А) Демократиялық.

- В) Авторитарлық.
- С) Бейберекет (попустительский).
- D) Манипулятивті.
- E) Бейтарап.

166. Мұғалім оқушыны мұқият тыңдап, егжей-тегжейін нақтылап, оның сезімін қайталайды. Ол не көрсетеді?

- A) Белсенді тыңдау.
- B) Менсінбеушілік.
- C) Дауласуға ұмтылу.
- D) Формалды қызығушылық.

167. Екінші сынып оқушысы мұғалімнің мақтауы үшін жақсы оқуға тырысады. Бұл қандай түрткі?

- A) Ересек адамның мақұлдауын алу.
- B) Болашақ мамандықты саналы таңдау.
- C) Сыныптастарымен жарысу ниеті.
- D) Пәнге деген қызығушылық.
- E) Жаза алудан қорқу.

168. Сабақта оқушы мұғалімнің пікірінен өзгеше пікір айтады. Гуманистік бағыттағы педагог қалай әрекет етуі керек?

- A) Оқушының пікірі өзінікінен өзгеше болса да, оған құрметпен қарау.
- B) Ескерту жасап, ендігері сөз бөлмеуді сұрау.
- C) Оқушының тәжірибесі жоқ екенін айтып, оның қателесіп тұрғанын түсіндіру.
- D) "Дұрыс ойлайтын" басқа оқушылармен салыстыру.
- E) Сабақ уақыты кетпесін деп бұл тақырыпты талқылаудан аулақ болу.

169. Жасөспірім ата-анасының қысымына шағымданып, мектеп психологіне келеді. Мамандар қалай әрекет етуі керек?

- A) Жасөспірімді тыңдап, сенімді орта құрып, сезімдерін түсінуге көмектесу.
- B) Бұл туралы дереу ата-анасына хабарлау.
- C) Бұл жағдайға мән бермеуді ұсыну.
- D) Директорға шағым жазуды ұсыну.
- E) Ата-анасының келісімінсіз мәселені талқылаудан бас тарту.

170. Екі оқушы арасындағы жанжалда мұғалім олардың бір-бірін тыңдап, ортақ шешім табуын ұсынады. Ол қандай стратегия қолданады?

- A) Ынтымақтастық.
- B) Қашу.
- C) Шегіну.
- D) Бәсекелестік.
- E) Ыңғайлану.

171. 7 жастағы бала. Психолог одан отбасын салуды сұрайды. Бұл қандай әдіс?

- A) Проективті.

- B) Сауалнама.
- C) Жетістік тесті.
- D) Бақылау.
- E) Сұхбат.

172.Педагогикалық тәсілдер және тәрбиелік жұмыс

173.Тәрбиелік жұмыста мұғалім балаларға жауапкершілік, мейірімділік және шыншылдықты дамытады. Бұл тәрбиенің қандай функциясы?

- A) Моральдық және әлеуметтік нормаларды қалыптастыру.
- B) Ақпараттандыру.
- C) Бақылау.
- D) Бос уақытты ұйымдастыру.
- E) Диагностика.

174.Оқушының ата-анасы қатаң ережелер қойып, ұсақ тәртіп бұзушылықтар үшін жазалайды. Бұл қандай тәрбиелеу стилі?

- A) Авторитарлық.
- B) Демократиялық.
- C) Жібере салатын (попустительский).
- D) Немқұрайлы.
- E) Серіктестікке негізделген.

175.Мұғалім сабақты тәжірибесіне сүйене отырып тез әрі дәл шешім қабылдайды. Бұл қандай қабілет?

- A) Педагогикалық интуиция.
- B) Логикалық талдау.
- C) Нұсқаулық.
- D) Кездейсоқ таңдау.
- E) Тәртіптік әрекет.

176.Психолог баланың мектепке дайындығын бағалайды. Бала достаса біледі, тапсырмаға шоғырланады, оқуға қызығушылық танытады. Мұнда не жетіспейді?

- A) Физикалық күш пен төзімділік.
- B) Назардың дамуы.
- C) Эмоциялық тұрақтылық.
- D) Коммуникативтік дағдылар.
- E) Танымдық белсенділік.

177.Оқушы қыз тапсырмаларды орындауда қиналады. Мұғалім оның ерекшелігін ескеріп, жеке тапсырмалар береді. Мұғалім қандай тәсілді қолданады?

- A) Жеке тәсіл.
- B) Біркелкі тәсіл.
- C) Жалпы оқу жоспары.
- D) Топтық қысым әдісі.
- E) Айырмашылықтарды елемей.

78. Оқушы сабақ үстінде тәртіп бұзып, сыныптастарына кедергі келтіреді. Мұғалімнің алғашқы педагогикалық әрекеті қандай болуы тиіс?

- А) Девиантты мінез-құлықтың себептерін анықтап, түзету шараларын қолдану.
- В) Жағымсыз әрекетті күнделікке тіркеу.
- С) Қоғам алдында жазалау.
- D) Оқушыны басқа оқу түріне ауыстыру.
- E) Мінез-құлықты елемеу.

179. Оқушы жақсы білсе де, ауызша жауап беруге қатты қобалжиды. Мұғалім қандай әдісті таңдауы керек?

- А) Қолдаушы оқу ортасын құрып, материалды ұсынудың жеке тәсілін қолдану.
- B) Жауап беруге мәжбүрлеу.
- C) Қобалжу үшін бағаны төмендету.
- D) Стрестік жағдайларда жиі жауап алдыру.
- E) Оқушыны жауап беруден босату.

180. Оқушы тұйықталып, эмоционалды күйзеліс белгілерін көрсетуде. Мұғалімнің дұрыс әрекеті қандай?

- А) Оқушымен жеке сөйлесу және ата-аналармен байланысу.
- B) Мінез-құлықтағы өзгерістерді елемеу.
- C) Бұл жағдайды сыныпта талқылау.
- D) Формалды түрде тіркеп, араласпау.
- E) Оқушыны мәжбүрлі түрде белсенді ету.

181. Оқушы білім алуға талпынса да, материалды меңгере алмай жатыр. Мұғалім не істеуі қажет?

- А) Оқу процесін оқушының жеке ерекшеліктеріне сай бейімдеу.
- B) Барлығымен бірдей талап қою.
- C) Оқушыны жеңіл бағдарламаға көшіру.
- D) Кейбір тапсырмаларды алып тастау.
- E) Баға қоюда талапты төмендету.

182. Оқушы топтық жұмысқа белсенді қатыспайды. Мұғалім не істеуі керек?

- А) Себебін анықтау үшін оқушымен сөйлесу.
- B) Төмен баға қою.
- C) Топ құрамынан шығару.
- D) Мәжбүрлеп қатыстыру.
- E) Жауапкершілікті басқа оқушыларға жүктеу.

183. Оқушы материалды түсінбейтінін айтты. Мұғалімнің оңтайлы шешімі қандай?

- А) Түсіндіру әдісін оқушының қабылдау ерекшеліктеріне сай өзгерту.
- B) Сабақ қарқынын күшейту.
- C) Оқушыны мотивацияның жоқтығы үшін кінәлау.
- D) Репетитор ұсыну.
- E) Сол қалпында сабақ жалғастыру.

184. Оқушы сыныптастарымен жанжалдасып қалды. Мұғалім бұл жағдайды неден бастауы керек?

- А) Қатысушылармен жеке-жеке сөйлесіп, жанжалдың себебін анықтау.
- В) Бір тарапты жазалау.
- С) Оқушыны оқшаулау.
- D) Жағдайды уақытша деп елемеу.
- E) Сынып сағатында талқылау.

185. Бір оқушы көшбасшылық қасиет танытып, сыныпқа ықпал етуде. Мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- А) Лидерлік әлеуетін сынып игілігіне бағыттау.
- В) Лидерлікті басу.
- С) Топтық жұмыстардан шектеу.
- D) Оқушыға толық еркіндік беру.
- E) Басқа сыныпқа ауыстыру.

186. Оқушы агрессиялық мінез-құлық көрсетуде. Мұғалім не істеуі керек?

- А) Психологиялық-педагогикалық кеңес жүргізіп, жағдайды бақылау.
- В) Қатаң тәртіптік жаза қолдану.
- С) Агрессияны елемеу.
- D) Ұжымдық айыптау.
- E) Оқушыны оқшаулау.

187. Оқушы сабаққа жиі кешігіп келеді. Мұғалім әрекетін неден бастауы қажет?

- А) Оқушымен сөйлесіп, кешігу себептерін анықтау.
- В) Бірден ата-анасына хабарлау.
- С) Әр кешіккені үшін ескерту жазу.
- D) Ата-аналар жиналысында қарау.
- E) Бұл жағдайды елемеу.

188. Топтық жұмыс барысында бір оқушы барлық жұмысты өзі орындайды. Мұғалім не істеуі керек?

- А) Міндеттерді тең бөлу мен ұжымдық жұмыстың маңызын түсіндіру.
- В) Оқушыны мадақтау.
- С) Тек сол оқушыны бағалау.
- D) Топты ауыстыру.
- E) Барлығына бірдей баға қою.

189. Сыныпта бір оқушыға қатысты буллинг (қудалау) байқалды. Мұғалім қандай алғашқы әрекет жасауы тиіс?

- А) Жағдайға дереу араласып, мектеп әкімшілігі мен психологқа хабарлау.
- В) Сынып сағатында жағдайды нақты деректерсіз талқылау.
- С) Ата-аналардың шағымын күту.
- D) Қудалаушыны біржақты жазалау.
- E) Жәбірленуші оқушыны басқа сыныпқа көшіру.

190. Ата-аналар мұғалімнің оқыту әдістерімен келіспейді. Отбасымен конструктивті өзара әрекет ету стратегиясы қандай?

- А) Ата-анамен ашық әңгіме ұйымдастырып, педагогикалық ұстанымды түсіндіру және олардың пікірін тыңдау.
- В) Сын-ескертпелерге мән бермеу.
- С) Оқушыны басқа мұғалімге беру.
- D) Әкімшілікке шағымданып, байланыс орнатпау.
- E) Ата-аналарды әдістемені түсінбейді деп кінәлау.

191. Оқушының оқу үлгерімі жоғары, бірақ пәнге қызығушылық танытпайды. Мұғалім не істеуі керек?

- А) Қиындатылған тапсырмалар мен өмірмен байланысты мысалдар арқылы қызығушылығын арттыру.
- В) Үй тапсырмасын мәжбүрлеп көбейту.
- С) Пәнге қызықпаса да, үлгерімі жақсы болғандықтан мән бермеу.
- D) Белсенділік үшін бағасын төмендету.
- E) Олимпиадаға қатысуға мәжбүрлеу.

192. Мұғалім оқу материалын қайта түсіндіргеніне қарамастан сыныптағы бірнеше оқушының оқу материалын түсінбей отырғанын байқайды. Мұғалім бұл жағдайда не істеуі керек?

- А) Оқу материалды түсіндірудің басқа әдістерін қолдану керек, мысалы, көрнекі құралдар немесе практикалық тапсырмалар қолдануға болады.
- В) Оқушылардың сабаққа дұрыс назар аудармағаны үшін жазалау керек.
- С) Оқушыларға сабақтан соң қосымша сабақ өту.
- D) Сабақты меңгерген оқушыларға кедергі келтірмеу үшін оқу материалын түсінбей отырған оқушыларға тапсырманы бөлек тапсыруын сұрау керек.
- E) Оқу материалын түсінбей отырған оқушыларды басқа сыныпқа ауыстыру керек.

193. Сыныпта сабақ уақытында мұғалім бірнеше оқушының бір-бірімен дауласа бастағанын байқады. Бұл жағдайды қалай дұрыс шешуге болады?

- А) Сабақты тоқтатып, оқушыларға сыныпта өзін қалай ұстау керектігін түсіндіру және сабақты жалғастыру.
- В) Дауды елемеу, сабақты жалғастыру.
- С) Оқушылардың өздері дауды шешу үшін сыныптан шығып кетуі керек.
- D) Сабақты тоқтатып, оқушылардан тыныш отыруын сұрану.
- E) Оқушыларды бөліп, оларды сыныптың әр бұрыштарына отырғызу керек.

194. Оқушы сабаққа ұялы телефонын алып келеді және мұғалім тыйым салынғанына қарамастан сабақта ұялы телефоннан пайдаланады. Мұғалім бұл жағдайда не істеу керек?

- А) Сабақтан кейін оқушымен сөйлесу және оқушылардың сыныптағы тәртіп ережелерін ескерту керек.
- В) Сабақты бұзбау үшін жағдайды елемеу керек.
- С) Оқушыдан телефонды дереу алып қойып, оқушыны жазалау.
- D) Оқушыны дұрыс емес әрекеті үшін үйге жіберу.

- Е) Егер бұл сабаққа кедергі келтірмесе, оқушыға телефонды пайдалануды жалғастыруға мүмкіндік беру керек.

195. Оқушылардың бірі үлгерімі жағынан айтарлықтай артта қалды. Мұғалім бұл жағдайда қалай әрекет етуі керек?

- А) Оқушымен мәселені талқылау, үлгерімі төмендеуінің себептерін анықтау және қосымша сабақтарға қатысуын ұсыну.
- В) Оқушыны өз бетінше жұмыс істеуді үйренуі үшін оның артта қалып жатқанын үнемі айтып отыру керек.
- С) Оқушының үлгермеуін елемей керек, себебі бұл оқушының жеке ерекшеліктеріне жатады.
- D) Оқушыға үйге жеке тапсырма беріп, тапсырманы бірнеше күнде аяқтауы керектігін ескерту керек.
- Е) Оқушыдан тапсырманы тезірек істеуін және алаңдамауын сұрау керек.

196. Сабақта оқушылардың бірі басқа балаларға агрессияны көрсете бастайды. Мұғалім бұл жағдайда қалай әрекет етуі керек?

- А) Сабақты тоқтатып, оқушымен жеке сөйлесу, агрессияның себептерін анықтау және шешім жолдарын ұсыну керек.
- В) Агрессияны елемей және сабақты жалғастыру.
- С) Оқушыға өз эмоцияларын таратуға және араласпауға мүмкіндік беру керек.
- D) Басқа оқушылардан агрессия танытып жатқан оқушыны елемей сұрау керек.
- Е) Оқушыны басқа сыныпқа ауыстыру керек.

197. Мұғалім оқушылардың бірі сабақта үнемі ұйықтап қалатынын байқайды. Мұғалім бұл жағдайда не істеу керек?

- А) Оқушымен сөйлесіп, себептерін анықтау, сабақта үнемі ұйықтау қандай факторларға байланысты болуы мүмкін екенін анықтау керек.
- В) Өзі оянады деп үміттеніп, оны елемей керек.
- С) Оқушыны сабаққа назар аудармағаны үшін жазалау керек.
- D) Оқушыдан басқа оқушыларға кедергі жасамай, басқа жерде ұйықтауын сұрау керек.
- Е) Оқушыны басқа сыныпқа ауыстыру керек.

198. Сыныпта оқушылар сабаққа қатысы жоқ тақырыпқа белсенді сұрақтар қояды. Мұғалімге қалай дұрыс жауап беру керек?

- А) Сабақтың соңында оқушыларға сұрақтар қоюға уақыт беретіндігін, бірақ сұрақтар тақырып бойынша болуы керек екенін түсіндіру керек.
- В) Оқушыларды алаңдатпай, сұрақтарға жауап беруді тоқтату керек.
- С) Сабақты тоқтатып, тақырыпқа қатысты болмаса да, талқыланып жатқан тақырыпқа тереңірек үңілу керек.
- D) Сұрақтарды елемей және сабақты түсіндіруді жалғастыру керек.
- Е) Оқушыларға басқа сұрақтар қоймауын айту керек.

199. Мұғалім оқушылардың бірі үй тапсырмасын жүйелі түрде орындамайтынын байқайды. Мұғалім бұл жағдайда не істеуі керек?

- А) Оқушымен жеке сөйлесу, орындамаудың себептерін анықтау және көмек ұсыну.
- В) Оқушының өзі түсінеді деп үміттеніп, мәселені елемеу.
- С) Оқушыны бірден "қанағаттанарлықсыз" деген баға қою керек.
- D) Басқа оқушылардан үй тапсырмасын орындауға көмектесуін сұрану керек.
- E) Оқушыға үй тапсырмасын орындамауға рұқсат беру керек.

200. Мұғалім түсіндіруге қарамастан, оқушылардың бірі сұрақтарға үнемі қате жауап беретінін байқайды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- А) Оқушымен жеке сөйлесуі керек, оқушы оқу материалды түсінуде қандай қиындықтар бар екенін анықтау және қосымша сабақтар ұсынуы керек.
- В) Оқушы жіберген қатені елемеуі керек, себебі оқушының өзі қатені түзете алады.
- С) Оқушы тапсырмаларды дұрыс орындамағанша оның жауаптарын үнемі түзетіп отыру керек.
- D) Оқушыға көмектеспеу керек және сабақты басқа оқушылармен жалғастыру керек.
- E) Оқушыға төмен баға қою керек және оның қателіктерін талқылау қажет емес.

Әдебиеттер тізімі

1. Педагогика: СПО / л. с. Подымовка арналған оқулық және практикум [және т.б.]; жалпы ред. Л. С. Подымова, В. А. Слостенина. - 2-ші басылым., қайта өңдеу. және қосымша — М.: Юрайт баспасы, 2019. — 246 б.
2. Педагогика: оқу құралы / Мандель б. р.-баспа: Флинт баспасы, 2014 ж
3. Пешкова В.Е. Педагогика: дәрістер курсы: оқу құралы, 1-бөлім. Педагогикалық қызметке кіріспе-direct-Media, 2015
4. Педагогика: оқу құралы / Артеменко О. Н., Макадей л. и.-баспа: СКФУ, 2015
5. Педагогика: оқу құралы / Засобина Г. А., Корягина и. И., Куклина Л. В. - Баспа: direct-Media, 2015
6. Педагогика: дәрістер курсы: оқу құралы, 5-бөлім. /Бастауыш білім берудегі педагогикалық технологиялар / Пешкова в. е. - баспа: direct-Media, 2015
7. Педагогика: дәрістер курсы: оқу құралы, 1-бөлім. Педагогикалық қызметке кіріспе/
8. Пешкова В. Е. - Баспа: Direct-Media, 2015
9. Педагогика: дәрістер курсы: оқу құралы, 2-бөлім. Жалпы педагогика негіздері / Пешкова в. е. - баспа: direct-Media, 2015
10. Педагогика: дәрістер курсы: оқу құралы, 3-бөлім. Тәрбие теориясы мен әдістемесі / Пешкова в. е. - баспа: direct-Media, 2015
11. Педагогика: оқу құралы / Арон и. с.-баспа: ПМТУ, 2016
12. Болатова О. С. педагогикалық әртістік: оқу құралы. - М.: "Академия", 2001

13. Воротникова А. и., Кремнева Т. Л. педагогикалық сөздік анықтамалық: студенттерге, магистранттарға, аспиранттар мен мұғалімдерге арналған оқу құралы, 1-бөлім-Мәскеу, Берлин: direct-Media, 2017 ж
  14. Гончарук, А. ю. жоғары мектептің психологиясы мен педагогикасы : оқу құралы / А. ю. Гончарук. - Мәскеу; Берлин: ДиректМедиа, 2017. - 201 б.
  15. Гончарук, А. ю. жоғары мектептің психологиясы мен педагогикасы : оқу құралы / А. ю. Гончарук. - Мәскеу; Берлин: ДиректМедиа, 2017. - 201 б.
  16. Занина Л.в., Меньшикова Н.п. педагогикалық шеберліктің негіздері: оқу құралы. - Ростов-на-Дону: "Феникс", 2003 ж
  17. Ковешникова Н.а. дизайн тарихы: оқу құралы. – М.: "Омега", 2011
  18. Лаврентьев а. н. дизайн тарихы: оқу құралы. - М.: "Гардариктер", 2008
  19. Мандель б. р. даму психологиясы (балалық шақ, Жастық шақ, Жастық шақ) тарихы және мәселелері: Орта кәсіптік білім беру жүйесіндегі білім алушыларға арналған оқу құралы-Мәскеу, Берлин: direct-Media, 2018
  20. Занина Л.в., Меньшикова Н.п. педагогикалық шеберліктің негіздері: оқу құралы. - Ростов-на-Дону: "Феникс", 2003 ж
- Қосымша әдебиеттер:
1. Болатова О. С. педагогикалық әртістік: оқу құралы. - М.: "Академия", 2001 104
  2. Воротникова А. и., Кремнева Т. Л. педагогикалық сөздік анықтамалық: студенттерге, магистранттарға, аспиранттар мен мұғалімдерге арналған оқу құралы, 1-бөлім-Мәскеу, Берлин: direct-Media, 2017 ж
  3. Гончарук, А. ю. жоғары мектептің психологиясы мен педагогикасы : оқу құралы / А. ю. Гончарук. - Мәскеу; Берлин: ДиректМедиа, 2017. - 201 б.
  4. Гончарук, А. ю. жоғары мектептің психологиясы мен педагогикасы : оқу құралы / А. ю. Гончарук. - Мәскеу; Берлин: ДиректМедиа, 2017. - 201 б.